

Petre Curticăpean
Borne celeste

*Dedic această carte nepoșilor mei:
Sabin, Codin, Alina Cezara, Călina-Maria*

Calde mulțumiri soției, Georgeta, pentru grija permanentă, atmosfera de creație...

Mulțumiri celor (în ordine alfabetică) care au făcut posibile aparițiile cărților mele până acum,

- sponsori: Valentina Curticăpean, Ioan Echim, Teodor Giurgea, Ion Harja, Florin Oproescu, Mihai Petru Sala, Ioan Săcărea, Lavinia Șandru.

- moral, prezentatori și comentatori: Nicolae Băciuș, Florin Bengean, Iulian Boldea, Dorin Borda, Marin Căldărariu, Ion Cistelean, Mariana Cristescu, Mircea Duca, Răzvan Ducan, Timotei Enăchescu, Ion Găbudean, Lazăr Lădariu, Vasile Luca, Valentin Marica, Iulius Moldovan, Silviu Negruțiu, Ion Nicolaescu, Eugeniu Nistor, Ilarie Gh. Opreș, Marius Pașcan, Adrian Păunescu, Dimitrie Poptămaș, Geo Raetchi, Ileana Sandu, Cornel Sigmirean, Cristian Stămătoiu, Gheorghe Șincan.

Petre Curcăpean

BORNE CELESTE

Antologie 75

Editura NICO
2017

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CURTICĂPEAN, PETRE

Borne celeste / Petre Curticăpean. - Tîrgu Mureș : Editura NICO, 2017

ISBN 978-606-546-276-2

I. Buzași, Ion (Prefața)

821.435.1-1

Tehnoredactarea și coperta: Alexandru Tcaciuc
Ilustrațiile: Alina-Cezara Curticăpean, Andrada Berbecaru,
Marcel Lupșe, Vasile Mureșan, Ion Astăluș și Mihai Pânzaru-Pim
Corectura: Monica Curticăpean
Toate drepturile rezervate
Copyright © Petre Curticăpean, 2017
Tiparul executat la S.C. INTERMEDIA GROUP S.A.
Tîrgu-Mureș, str. Revoluției, nr. 8, telefon 0265–216666
ROMÂNIA

Prefață

E o bucurie să scrii despre cărților colegilor de școală sau de facultate. E drept că simți și oarece rezervă pentru că va zice „neștine”, vorba scriitorilor vechi, că aceștia se laudă în temeiul colegialității. Acestea sunt prejudecăți, pentru că oricum, orice apreciere asupra unui poet și asupra creației sale poetice este subiectivă.

O a doua bucurie este să constat că promoția de acum 50 de ani a filologiei clujene (promoția 1965) s-a afirmat în ultimele decenii și în literatură. N-ar fi un lucru de mirare, ci în firea lucrurilor, pentru că la filologie, sau cum i se spune astăzi facultății, la litere, se duc iubitorii de literatură sau mai precis etimologic, iubitorii „cuvântului”, în această ultimă accepție cuvântul căpătând și o semnificație biblică. Această promoție, comparată cu altele dinainte sau din urma noastră, mai mănoase în scriitori, a fost socotită o promoție prin excelență didactică, adică – spunea regretatul nostru profesor Mircea Zăciu, o promoție cu foarte buni profesori secundari, dar care cu două-trei excepții nu s-a afirmat în literatură. Dar cum ziceam, ultimele decenii au venit să contrazică afirmația dascălului nostru. Aș putea să înșir numele acestora, care au publicat cărți de poezie, proză sau critică literară. Între aceștia - și colegul meu Petre Curticăpean, originar din Râciu de Câmpie, satul de naștere al lui Gheorghe Șincai, profesor de limba și literatura română și în satul natal și apoi decenii la rând, până la pensionare în Târgu-Mureș.

Este autor a peste 10 volume de versuri; câteva mi-au fost dăruite cu prilejul unor întâlniri colegiale sau lansări de carte la Blaj, la Târgu-Mureș sau la Cluj. Îmi plac și titlurile lor, pentru că ele nu numai că sunt poetice, dar au o legătură sugestivă cu conținutul cărții: *Mofete de foc*, *Intarsie pe suflet*, *În vâltoarele limbii*, *Ofrandă* ș.a.

O constantă a poeziei lui Petre Curticăpean este, după expresia eminesciană, „căutarea cuvântului ce exprimă adevărul”. Actul creației poetice nu este unul facil și multe poezii înfățișează acest travaliu artistic, la care uneori însuși se întrebă de ce nu renunță în ciuda acestei chinuitoare trude: „Dacă strofa/se naște cu atâta surd efort/din adâncimi pe care nu le spală toate apele sufletului./de ce oare nu mă/pot vindeca/cu toate buruienile de leac?/de ce mă atrage/încercarea ademenitoare/în vâltoarele limbii?"/Poetul se află „în vâltoarele limbii”, precum apa la bulboane se rotește necentenit, și e purtat de căutările „formei care poate să încapă” ideea poetică. În viziunea lui, poetul este și un „pescar”, care pescuiește „din seară în zori/în apele limpezi ale imaginației/și apele/limbii române/foșnesc răcoroase/oglundindu-mă în toată/singurătatea.”/El, poetul este un meșter Manole, „liant necesar zămislirii”, dar a

căruia trudă creatoare este de cele mai multe ori ignorată ori uitată. Poetul se autodevoră în această torturantă trudă creatoare, precum hagiul din Isarlâkukul lui Ion Barbu: „Trup sfânt și hrană sieși, Hagi rupea din el.” Creația însăși este „sub pecetea tainei”. Profesor de literatură română, poetul are, și sunt potrivite, câteva inserții livrești care se armonizează firesc în compoziția poetică. Poezia este asemenea unor „mofete de foc” care se revarsă peste toate văile sufletului, asemenea unor interminabile tornade, dar a căror continuă incandescență, paradoxal, nu îl îngrozește, ci îi dă o stare de fericire. Poezia este și un act de autocunoaștere pentru că ne spune poetul: „Cu fiecare vers/pătrund în mine/în labirintul fără capăt.../în fața misterelor cărora încerc/să le dau strălucire/prin cazna mea/trudnică/osârdie la palatele cuvântului.”/

Istoria este, ca la aproape toți poeții ardeleni, mai vechi sau mai noi, o temă căreia îi dă expresie poetică în accente de odă. El evocă Blajul Școlii Ardelene și cărturarii acestei mișcări patriotice, din rândul cărora stăruie, și din considerente afectiv-biografice asupra lui Gheorghe Șincai, pe care-l consideră „voievodul întru cuvinte”. Evocarea cuprinde două secvențe: prima pronunțat biografică, înfățișează ca în *Elegia șincaiană* treptele formării, iar a doua, o consecință a primei părți și motivată de aceasta, - de aceea schimbă registrul liric - smerită închinare în amintirea celui ce a rămas un simbol al jertfei pentru ridicarea culturală a oropsitului său neam: „În sacralul său *Hronic*, cu paginile sfinte./Ce-l purta cu mândrie în desaga cărpită/Ne regăsim curați cum am fost dinainte/Într-o curgere ce nu mai putea fi oprită./Azi, când numele tău, doamne Gheorghe Șincai,/A devenit simbol pentru jertfa totală,/Un neam ți se-nchină, prin tinerii săi,/Oferind, postum, mărire și fală.”/Închipuie un „manuscris imaginar” cu secvențe autobiografice și cu rezonanțe testamentare al celui care „Ne-a lăsat neșterse urme/pe câmpia ta domoală/Doar un *Hronic* și un nume/nemurit în cărți de școală.”/Tot ca un simbol este evocat Avram Iancu, al cărui duh „revine sfânt/Cu trecutul lui, erou”, iar imaginea Crăișorului capătă contururi statuare și dimensiuni temporale infinite: „Lângă fluier, pururi treaz,/Iancu-n vreme s-a-mpietrit/Sfânt simbol, umbrit de brazi/Și tronând în infinit.”/Ofrandă, cuvântul care dă titlul volumului are în *Dicționarul...* lui Lazăr Șăineanu două explicații: 1. dar făcut lui Dumnezeu și 2. ceea ce se oferă săracilor, ambele potrivite pentru poeziile de acest fel scrise de Curticăpean, ele marcând și o evocare imnică, dar și invitația adresată cititorilor de a se împărtăși din zestrea spirituală a acestor luminători ai neamului. Acest ciclu este intitulat voit în felul lui Ioan Alexandru, *Imnele Transilvaniei*, poet a cărui pretimpurie trecere la cele veșnice e deplânsă în tonul grav al doinelor de jale.

Evocarea unor sate legate de biografia acestor scriitori, dar și de itinerariile sale cărturărești, alcătuiește un fel de „geografie intimă”. Sunt mai mult decât pasteluri, sunt „peisaje”, nu în sensul arghezian, ci al „imaginilor pierdute”, așa cum le explică cu subtilitate lingvistică G.I. Tohăneanu: „Cuvântul dobândește însă o viață cu totul nouă și un pronunțat colorit afectiv atunci când ne dumerim asupra faptului că în

interiorul francezei *paysage* se leagă intim de *pays*-«țară» și ambele peisaj și *paysage* au rădăcini mai îndepărtate etimologic în latinescul *pagus*-sat. Așadar «peisajele» din «geografia intimă» se pot circumscrie tot în lirica patriotică fie că evocă nostalgic «Acasă la Râciu, pe vremuri» sau un «Târg de țară la Râciu» «O zi ploioasă la Meștera», «Toamnă pe alei la Vatra Dornei», «La Arad, în Cetate» pe care am citit-o cu o mai intensă participare afectivă pentru că e vorba de convocarea militară pe care am făcut-o împreună în vara anului 1963, la Școala de ofițeri de rezervă.”

Dacă ar fi să-mi exprim o preferință picturală pentru aceste „peisaje” ale lui Curticăpean aș alege *Amurguri transilvane*, în care imaginile cromatice și auditive se îmbină atât de firesc și melodios, în ritmurile cunoscute ale poeziei clasice: „Coboară ceața-n burguri transilvane/Și plâng oierii-n fluier doinind,/Se-ogoaie forfota dinspre saivane/Torcând alene vise rând pe rând./Dinspre fânețe se ridică-n slave/Tăceri trezind invidie în cer/Desprinse de pe Mureș și Târnave,/În somn molatic se topesc și pier.”

Dominante rămân însă reflecțiile asupra poeziei prin frecvențele încercări de a o defini metaforic. La cele enumerate până acum, încă una, într-o comparație imaginată, care conferă concretețe acestei inefabile arte: „îmi imaginez poezia/ca pe o femeie frumoasă/căreia nu-i lipsește nimic, căreia nu-i poți adăuga nimic/fără a-i știrbi din perfecțiune”- imagine redeșteptată de activitatea catedratică, când era convins de un adevăr elementar despre subiectivitatea artistică: „poezia adevărată/e aceea/ce ne redă viața/prin ochii poetului.” Dar mai ales „orice poezie/nu poate fi/decât un vis.”/Metaforizată sau alegorică, ea „trebuie citită/de mai multe ori/până când descoperi/un sens/ce poate fi sau nu poate/depinde de unghiul de vedere.”/

Ascultând acest avertisment-îndemn al poetului am purces la citirea versurilor lui Petre Curticăpean și am scris aceste rânduri de prețuire colegială.

Ion BUZAȘI

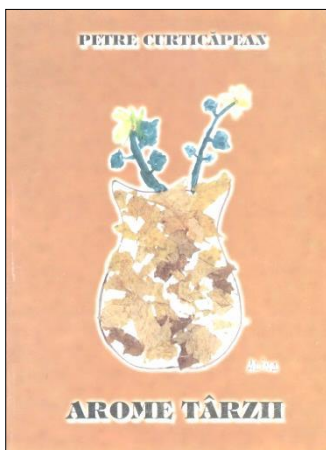
VOLUME DE POEME PUBLICATE ÎNTRE 2004–2016

Arome târzii

Lansarea cărții

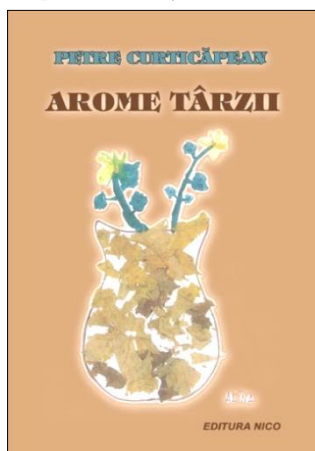
Joi, 18 martie 2004, ora 17, la Librăria „Romulus Guga” din Târgu-Mureș va avea loc lansarea cărții de poezie „Arome târzii” de Petre Curticăpean.

Coperta I, ediția din 2004

Coperta a IV-a, ediția din 2004

Coperta I, ediția din 2008

Coperta a IV-a, ediția din 2008

Cartea, apărută la Editura „Andra” (cu o copertă de Alina Cezara Curticăpean – 5 ani) va fi prezentată de T.A. Enăchescu, Lazăr Lădariu și Valentin Marica.

Cuvântul liber, XVI, nr. 53, 17 martie 2004, pag. 1

Aprecieri critice apărute în volum

Arome târzii

T.A. ENĂCHESCU

Este titlul semnificativ al culegerii de poezii simțite și create de Petre Curticăpean. Vrea poetul să sugereze că aceste arome (poezii) sunt scrise la o vârstă „mal nou, al toamnelor”.

Poeziile sale creează un univers, în care și cititorul se regăsește și se simte bine.

Poetul este stăpân pe o cultură însușită, pe un echilibru intelectual, de aceea poeziile nu sunt confecționate, ci trăite. Ele evocă frământările sufletești, pun întrebări despre rostul existenței, omul este surprins în tonalitate cu natura.

Nu lipsesc date biografice: satul natal, copilăria, facultatea, profesia și, se înțelege, dragostea.

Poezia sa este descoperirea de metafore, este lupta cu sensurile cuvintelor:

„Și tot așa stau la cuvinte strajă,

Le lustruiesc. Acesta mi-e destinul.”

Descoperim unele ecouri ale poeziei argheziene și ale acelei barbiene.

Reținem nota de optimism, bucuria de a trăi, dragostea față de semeni și aluzii la vatra neamului.

Petru Curticăpean are har, poezia este parte existențială a ființei sale.

2004

Arome târzii

T.A. ENĂCHESCU

„Arome târzii” este titlul semnificativ al culegerii de poezii simțite și create de Petre Curticăpean. Vrea poetul să sugereze că aceste arome (poezii) sunt scrise la o vârstă, mal nou, a toamnelor...

Poeziile sale creează un univers în care și cititorul se regăsește și se simte bine.

Poetul e stăpân pe o cultură însușită, pe un echilibru intelectual, de aceea poeziile nu sunt confecționate, cu trăite. Ele evocă frământările sufletești, pun întrebări despre rostul existenței, omul este surprins în tonalitate cu natura.

Nu lipsesc date biografice: satul natal, copilăria, facultatea, profesia și, se înțelege, dragostea.

Poezia sa este descoperirea de metafore, este lupta cu sensurile cuvintelor:

„Și tot așa stau la cuvinte strajă, Le lustruiesc. Acesta mi-e destinul.”
Descoperim unele ecouri ale poeziei argheziene și ale celei barbiene.

Reținem nota de optimism, bucuria de a trăi, dragostea față de semenii și aluzii la vatra neamului.

Petre Curticăpean are har, poezia este parte existențială a ființei sale.

2008

Poezii din volum

POEZIA

*Sintagmele cu tâlc se ascund peste tot
În spațiul celest dintre suflet și gând
Lungi irizări nocturne în planul poliglot
Străfulgerări de pește în zborul lui rotund.*

*La miez de noapte genele-și arată
Și-ți râd în nas când sensul nu-l atingi,
Verbul e Ianus viu, iar fața sa curată
Fata morgana necuprinsă-n chingi.*

*Un legământ e orice stat la masă
Cu tine, măria sa cuvântul,
Dar de greșești de tine cui îi pasă
Când tot ce faci e mai fugar ca vântul.*

*De aceea mă închin în orice noapte
În fața slovei care poartă tâlcul
Să-ncerc să prind splendorile din șoapte
Da-n zori constat că mi-e străin adâncul.*

*În noaptea următoare – aceeași vrajă
Ce în himeră îmi îmbracă plinul
Și tot așa stau la cuvinte strajă,
Le lustruiesc. Acesta mi-e destinul.*

ÎN SURDINĂ

*Liniștile cresc în crâng adăstând lângă izvoare
Și le pasc în dimineți grupurile de mioare
Nu se mișcă nici un cep de la brazii de pe creste
Doar șoptesc în limba lor o epavă de poveste.*

*Requiemuri de tristeți plâng tălăngile în vale
Pe când stinse dimineți se preling ușor pe cale
Pe ponoare vine-un zvon haiducind apoi pe creste
Căutând s-adoarmă lin, dosnic, în plutiri alpestre.*

*Riscă să se sfarme-n zări toate creșterile noastre
Ape din pârâu tânjesc către zările albastre
Rupt din ternul cel banal și visând la nemurire
Suie-n hohot colosal – sau o tristă amăgire.*

*Peste ape, peste munți, caut mie să-mi descriu
Poate cea mai liniștită liniște pe care-o știu.*

SENS

*Apusuri restante se țes peste lume
Și umblă bezmetic pretinse furtuni,
La colțuri se surpă talazuri în spume,
Când vise scadente se nasc din genuni.*

*Și toarnă potop de reculuri dantești,
Tânjind tânguios să-ñfiripe cântări,
Pe câmpuri se-ascund petrecute povești,
La ceasul de vrajă sfidând în visări.*

*Se-ncearcă tomnatic să-nvie-adieri,
Din snopul de ținte-aromind a trecut,
Purtând voluptos născocite dureri
Și cântul se-aude din mut, tot mai mut.*

*Tăceri se preling zguduind amintiri,
Se-ntoarce, regesc, un cuvânt cultivat.
Iar doruri se-ncing, agățate prin seri,
Ce-au pierit mai demult pe la margini de sat.*

CORCODUȘUL

*Renăscut din fondul sfânt
Și-a întins, modest, splendoarea
Peste brațele-i a nins
Blond ca o părere, floarea.*

*Boabe de argint lucesc,
Condensate-n dimineață,
Din esența ce s-a scurs
Printre aripe de ceață.*

*Nici blestemele nu-l dor
Pot să curgă în șiroaie
Fiindcă îl adapă, zor
Picăturile de ploaie.*

*Nu-l interesează că
Îl privesc cu zeflema,
Corcodușul meu, superb,
Crește-n zariște de stea.*

RUGĂ I

*Doamne, dă-mi puterea să mă rostesc pe mine
Nu caut nici vorba, nici ornamentul...
Lasă-mă să-ți slujesc în tăcere
Cu încercarea mea disperată
De a pune puțină lumină în lucruri...
Oamenilor să le pară că se pot rostui
Că pot să-și proiecteze vise și sensuri
Cu toate că Tu știi bine că nu fac
Decât să maculez puritatea lucrării.*

RUGĂ II

*Strune se-ntrec pe margini de zi
Să cuprindă tumultul unui rost diurn
Du-mă, Preabunule, să cunosc
Imaginea frumuseții și purității
Prin demersul ce-l fac să cuprind
În mersul meu pulsul inefabil al orei
Trezește-mi puterea de a supune blând
Cuvântul care să-mi semene...
Să-l însăilez ca-ntr-un joc
Într-o crevasă de cremene.*

DOR DE DUCĂ

Motto: La poale de codru verde
Mititel focșor se vede

*Doamne, cum mă cheamă drumul,
Când se lasă seara fumul
Și se-ntunecă pădurea
Și a adormit securea.
Nimeni în lume nu vede
Cărarea din codrul verde,
Unde mă așteaptă draga,
Cu aluna și cu fraga,
Să m-abată dorului,
Dorului și drumului,
Să mă pierd în aluniș
Dibuind un ascunziș,
Să mă știe necuprinsul,
Unde îmi astâmpăr plânsul...
Nori străpung cărarea luce,
Să-nsoțească gândul dulce,
Unde cărarea m-aduce,
Să mă rostuiască lin,
Mângâindu-mă divin.
Scoate-mi, Doamne,-n cale iară,
Numai pasărea de seară,
Să mă-ngâne-n plină vară,
Zi de zi, seară de seară.*

RĂNI

*Sufletul meu
e mai plin de răni
decât timpul.*

*M-am învățat cu ele
încă de pe când
cădeam
din picioarele
încă prea fragede
să mă suporte.*

*Le-am urmărit
apoi de-a lungul
primăverilor,
ale verilor,
și, mai nou, al toamnelor.*

*M-au rănit
încrederea,
prietenia,
și mai ales dragostea.*

*M-au rănit
diminețile
și zilele,
dar mai ales nopțile
când nici nu-mi mai
dădeam seama
daca sunt aievea.*

*Nu știu ce m-aș face fără
rănile mele.*

STRANIU

*Trăiesc, mereu, cu senzația cumplită
de a fi călcat
fără aprobare (!?)
tărâmul sacru al POEZIEI...
Mă muștră
până și umbra
pașilor mei...
Trăiesc cu sentimentul
că mă urmărește cineva
cu privirea,
Mă muștră
arătându-mă cu degetul
și indicându-mi
fără dubiu
drumul spre ieșire...
Mă mai reține doar bucuria
copilărească
de a mă juca printre metafore
de-a v-ați ascunselea
cu mine însumi.
Mă bucur
de atâta libertate
încât, oricâtă ar fi ocară,
MERITĂ!*

ÎNTREBĂRI

*De ce nu treci, Doamne,
din când în când prin preajma casei mele?...
Prea mă latră toți câinii
când apar în bătaia privirilor lor...
Prea mă muștră toate toamnele
c-am rămas, hăbăuc
cu-o ramură verde-ntre dinți.
Ți-aș fi spus, poate,
că gândurile mele îți fac
pânze – pervers – în jurul întâilor miei
și că nu vreau, sub nici un risc,*

să-mbătrânesc, atâta timp
cât în preajma mea descopăr
cântul de greier, ce toarce mereu.
Ți-aș fi spus, poate,
că seară de seară îmi simt
gândurile tot mai stinghere.
Mereu te caut, în juru-mi,
pentru a ne aprinde laolaltă
pipe
bune de pufăit vieți.

Sunt atât de plin de mireasmă de cântec
încât, de multe ori,
când la geamuri
se-aprinde apusul pe buze,
mi-e teamă că mă voi preface
în vântul ce mătură norii cu
coada trufașă și face tumbe
prin buclele blondelor fete.

POEZIA

Mă apropii de tine cu toți macii,
și melcii și mieii și marea...
Te-apropii de mine cu toți teii
și mierlele agățate ciorchine pe crengi...
Ne regăsim sau ne căutăm numai
dis de dimineață,
vânturile noastre au început să bată
aceleași începuturi de drumuri.
Mă aștept, uneori, să descopăr
lângă vechea mea strungă
spartul fără leac al visării...

Prea mă perpelesc în mine
și-mi zboară pe dinainte întreg
trecutul și prezentul,
fără să pot să mă prind de căpăstrul
său aspru,
Mă cufund în lumina cuvântului, ied,
și zburd în lumina dintâi
cu scânteii în vârful cornițelor și-a cozii
și speranța-n lumina plenară de mâine.

*Mă plec, prea adânc,
spre hrisovul dintâi al cuvântului neamului meu
și-aș ridica spre tării, în buricele degetelor
slova mea bolnăvicioasă și grea,
în speranța c-odată (cine știe!?)
voi reuși să-i arăt de pe pisc,
depărtările.*

CURRICULUM

*În așternut de ghirlande,
îmi caut privirea de miel blând
ce-o ridicasem spre lume
din dosul cuptorului ce urca sus, pe podea,
ceva ce tare îmi semăna cu viața.*

*Mereu mă caut prin cârpele
ce le cară borfașii pe uliți
să le vândă la un preț
cât mai bun
amatorilor de ciubuc...*

*Mă caut în primele semne
un a, un i,
un f, dar mai ales un s,
de pe tăblița cu care,
deși spartă la un colț,
am promovat cu ea clasa I.*

*Mă caut și-n primele sentimente
împrăștiate cu grandomania unui nabab
prin obsedante decenii...*

*Cât o mai fi rămas, oare...
Pretutindenii, pe unde am trecut,
am lăsat câte ceva din mine.
Iată, din tot ce-am fost,
am gândit, am visat, am crezut,
a rămas numai ce vedeți
în fața voastră...*

SALCÂMUL

*Mi-am înfipt adânc dinții
în carnea părintelui meu, salcâmul,
cel care-mi străjuie
din adâncul copilăriei mele
clipele de liniște și leagănul.*

*Mi-am înfipt dinții,
sătul de atâta liniște,
de-atâta paragine de vis
în jurul meu,
și-am așteptat să simt gustul
de floare sălbatică, dulce-amărui.*

*— Fiule, primăvara-i departe, mi-a spus
și-a adormit la loc, sforăind
prin crengi cu triluri de vânt
prin somnul lunatic, sub coaja contur.
Picură în sufletul meu seva sfântă,
sudoarea pământului meu strămoșesc.*

LAPTELE

*Rasă
găseam dimineața
găleata roșie, smălțuită,
cu lapte
și stam convins că
a crescut peste noapte
la rugăciunile
mamei mele,
pe care o vedeam
în fiecare seară
rugându-se
și pomenindu-ne
pe nume.
Îmi părea normal
să ne trimită
Cel de Sus*

*în găleată
semnul imaculat
al vieții.*

*Și, pe atunci, credeam
Că-l merităm.*

PLOUĂ LA MEȘTERA

*E soare.
E atât de senin încât
crezi că zenitul e
mai albastru
decât albastrul însuși...
Deodată,
de după codrul nesfârșit din dreapta
apare
o umbră de nori.
E destul.
Parcă adunate din toate
cotloanele întunericului
cohortele de nori vin
să acopere
tot ce până atunci fusese senin.
Parcă s-a dezlănțuit
Apocalipsa.
Așa de cumplite sunt
tunetele și fulgerele
ce te-mpresoară.*

*Ploaia
potopește pământul
de parcă
s-au descins toate baierile
cerului...
Crezi că se termină totul...
dar, trece o oră
și-i totul la fel de senin
și-i iarba mai verde
și-albastrul mai albastru.
Oare a fost totul
doar o părere?*

MUNTELE

*Muntele,
sihastrul,
plesnește de-atâta verdeață.
El n-o etalează
ostentativ.
Face parte din sine.
Și nu e deloc sfidător.
Uneori,
copaci cad,
putrezesc,
în aroma sălcie a verdelui.
Alții le iau locul
în ștafetă.
Nesfârșirea naște nesfârșire.*

*Rumoarea diurnă
se tescuiește aici în
liniști-neliniști,
lumini și umbre.*

*Tăria stâncii și mângâioasa
plăcere a mușchiului crud
pe coamă,
în noapte,
se văd lumini alergându-se,
căutându-se,
dansând,
atât de cunoscutul
dans al vieții și morții.
Le petrec cu privirea
dar nu țin
să fiu în mijlocul lor.*

NU ȘTIU

*Nu știu dacă-i rău
sau e bine,
dar, de când mă știu,
am făcut ceea ce am
crezut
de cuviință
că se potrivește firii
și chipului meu.
Simt permanent
vegħind asupra mea
ochii blânzi ai
mamei
însoțindu-mă pretutindeni.
Dar, oare, acum de ce mă
privește muștrător?
Poate, pentru că am trădat secretul...
Bună mamă,
am rămas același pe care-l știai
doar că mi s-au mai temperat pornirile
și-n cercul de viață
abia-mi pot face loc.
Dar nici o clipă disperarea nu mă atinge
pentru că
ești cu mine.*

ACASĂ

Pe Vale

*era așezată o casă,
nu mai frumoasă decât altele
și nici mai mare.
Pentru mine era mai deosebită
întrucât era a mea.*

*Și azi mai văd,
când închid ochii,
fumul alb
ridicându-se alene,
aducând osanale
Celui de Sus,
pentru că ne-a dat
traiful.*

Acolo

*se întretaie
aortele sufletului meu
rătăcit.
Prin ele pulsează
sufletul satului.*

Dacă stau

*și ascult
și ascult,
aud cățelul pământului
lătrând la toți
care au agresat
liniștea pământului meu.*

Reacții ale criticii literare

Petre Curticăpean: „Arome târzii”

T.A. ENĂCHESCU

Librăria „Romulus Guga” a găzduit, joi după-amiază, lansarea volumului „Arome târzii” de Petre Curticăpean. Au prezentat domnii T.A. Enăchescu, Lazăr Lădariu, Valentin Marica și Ioan Oprea - primitoarea gazdă a manifestării.

Prof. Ioan Săcărea a întâmpinat debutul poetic al autorului cu o șarjă colegială, iar Florin Oproiescu, vicepreședintele „Vetrei Românești”, i-a înmănat *Diploma pentru îndelungata activitate didactică în slujba creșterii limbii românești*. Din cuvântul domnului profesor T.A. Enăchescu am reținut următoarele: Am citit cu interes și cu plăcere cartea „Arome târzii”, tipărită recent, dedicată nepoților săi, având colaboratoare, pentru copertă, pe Alina, nepoata de 5 anișori.

Dedicația și coperta combat adjectivul „târzii”, dând cărții o notă de tinerețe, de proșteime.

Mărturisesc sentimentul de sfială pe care îl am în fața bogăției complexe a cărții, a celor 53 de poezii. Autorul e stăpânit de modestie, dar poezia trăită îl dezmente. „Nu marchează puritatea lucrării.”

Chiar în prima poezie, descifrăm că Poezia înseamnă „sintagme cu tâlc”, adică metafore ascunse, dar pe care harul le poate descoperi și încorporează în cuvânt.

Metaforele sunt „irizări nocturne și străfulgerări”. Verbul, slova sunt simțite ca „un lanus viu, ca o fata morgana” cuvântul cu tâlc este mărirea sa, iar poetul trudește la „lustruirea cuvintelor”.

Acesta este un crez poetic, o mărturisire de credință a celui închis cu dărnicie în poezie.

O altă fațetă a poeziei este aceea a propriului eu al celui care o zămislește: analiza stărilor sufletești, introspecția, retragerea în sine, echivalentă cu libertatea, singurătatea, tristețea.

Într-o frumoasă poezie, *Ferestre*, e surprinsă tendința de pătrundere în tainele existenței, dar și antinomiile sufletești, căci „amestecă limpedele cu/obscurul/binele cu răul/lumina cu întunericul/într-o proporție a unui inefabil vis sau fereastră”.

Un elogiu este adus dorului dor, în sintagmă blagiană. În poezie sunt și note autobiografice: studenția, satul natal, mănăstirea din satul natal și un Curriculum de la imaginea unui miel blând, trecând prin alte etape până „a mai rămas numai ce vedeți/în fața voastră”.

Poetul este în comuniune osmotică cu natura: arborii, păsările, muntele, șesul. Impresionantă este imaginea mamei, temă fundamentală și a lui Grigore Vieru. În poezia „Nu știu”: „Simt permanent/veghind asupra mea/ochii blânzi ai/mamei/însoțindu-mă pretutindeni.”

Dragostea nu se poate multiplica în mii de segmente ca pe îndrăgostit de cineva: „să-l cuprindă/să-l înlănțuie,/să-l izoleze, să-l piardă,/să-l farmece,/să-l supună,/să-l apropie, să-l mistuie./Te-aș ucide cu dragostea mea,/și nu știu dacă/m-aș simți vinovat”.

Un motiv frecvent în poezie este drumul, simbol al vieții: „Doamne, cum mă chiami drumul...”, dorul de ducă să-l poarte spre draga din codru, pentru o dragoste eminesciană.

Tangential, este prezentă și dragostea pentru pământul strămoșesc: „Mă plec, prea adânc,/spre hrisovul dintâi al cuvântului neamului meu.”

Și „Picură în sufletul meu seva sfântă/Sudoarea pământului meu, strămoșesc.” La mănăstire „ca-ntr-un trecut/românii/demni de sărăcia lor/veneau aici să-și închine credința”.

M-am referit la unele aspecte de conținut, faptice, dar nu este potrivit să nu remarc fluența și frumusețea limbajului poetic.

Am reținut muzicalitatea, eufonia, creată prin repetiții, aliterații: „Înălțarea vine lin/Peste lin/înspre strălin”. „Peste cea mai liniștită liniște pe care-o știu.” „Tânjind tânguios să-nfiripe cântări”. „... în care vrând-nevrând/Ne-ncadrăm” etc.

Merită să-l felicităm și să-l rugăm să nu mai spună: „Trăiesc mereu cu senzația cumplită/de a fi călcat/fără aprobare (!?)/tărâmul sacru ai Poeziei...”.

Volumul lansat și noi, cititorii, îi dăm aprobarea, cu A mare, și un început de consacrare.

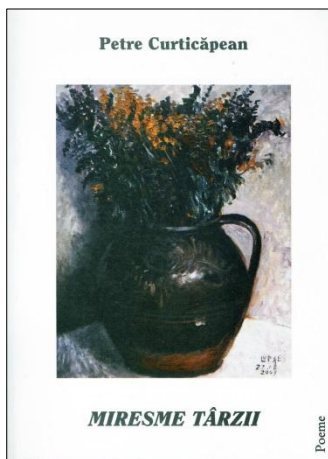
Cuvântul liber, XVI, nr. 56, 20 martie 2004, p. 1, 5

Miresme târzii

Lansarea cărții

Luni, 12 iunie 2006, ora 17, în Sala Mică a Palatului Culturii din Târgu-Mureș, prof. Petre Curticăpean își lansează volumul de versuri intitulat „Miresme târzii”, apărut la Editura Nico.

Coperta I

Coperta a IV-a

Prezintă: Nicolae Băciuț, Valentin Marica, Lazăr Lădariu, Iulius Moldovan.

Cuvântul liber, XVIII, nr. 112, 9 iunie 2006, p. 1

Cuvânt înainte

T.A. ENĂCHESCU

După debutul cu „Arome târzii” (2004), poetul Petre Curticăpean propune volumul „Miresme târzii”, rod al sensibilității sufletului său liric. O notă definitivă a florilegiului său poetic este sinceritatea trăirii și mărturisirii eului.

Un nivel tematic al poeziilor este definirea actului creator, transpunerea în cuvânt a plinului sufletesc: „Mă rog de Preabunul să-mi trimită puteri/Să-ntorc în cuvinte trăirea de ieri/Să-mi scoată-nainte cuvântul curat/Pe care în nopți nedormind l-am visat” („Fă, Doamne”).

Poetul, un adevărat demiurg, prin cuvinte creează „jucării frumoase/pentru încântarea/firilor înclinate spre visare” („Chin”), în multe poezii, eul este raportat la aspecte ale naturii, la peisaje, identificându-se cu acestea: „și parcă făceam/și eu parte/din peisaj”. Sunt sugerate, ca izvoare de impresii și trăiri, unele realități: Râciu, satul natal, Mureșul, Covasna, Scaunul Domnului, Roma, Aradul, „bătrânul meu Ardeal”. Identificarea cu natura și-o proiectează și în moarte: „îndulcindu-mi veșnicia/Și-nfrățindu-mă cu glia” („Dorință”). Viața se constituie în clipe: „Resturi de suflet,/fragmente de vis,/cioburi de iluzii,/haine împrăștiate pe/clipe de viață...” („Clipe de viață”). Evocarea trăirilor este în legătură cu anotimpurile: extazul de primăvară, nostalgiile tomatice; în legătură cu momentele unei zile. Nu lipsesc considerații filosofice despre timp, în care domină capătul („La capăt”).

Poezia erotică este cumpănită, idilică, și aici este dorința de contopire: „în sufletul tău/aș contopi/pe eu cu tu...” „Dorință androgenă”).

Emoționantă este poezia închinată mamei, mamelor, cărora trebuie înălțate temple ale nemuririi („Imn”).

Fără ostentație, din poezii se evidențiază nota cetățenească, patriotică: solidaritatea cu trecutul, cu neamul, cu latinitatea. Poetul este de o modestie necăutată, raportându-se la un maestru (îl deducem pe Ion Barbu - „Închinare”).

Cititorul este fermecat de bogăția ideatică și expresivă a poeziilor scrise într-o prozodie clasică, dar și în vers liber. Poeziile au un curs fluent, uneori dinamic („Vrajă”).

Se remarcă acuratețea limbajului folosit, mereu sunt laudate cuvintele, căci: „e-atât de năucitoare/muzica lor divină” („Chin”).

Concluzia care se impune: autorul este un poet profund, sensibil, înzestrat cu har.

Aprecieri critice apărute în volum

Al. CISTELECAN

Petre Curticăpean deapănă și în a doua carte din caietul aceleiași melancolii din care a scos *Aromele târzii* de acum câțiva ani. Sinonimia titlurilor e, de altfel, un manifest de unitate lirică; o unitate construită din reacții ale sensibilității provocate și din problematizări deopotrivă ale poeziei și existenței. Sensibilitatea e provocată cât sub regimul vrajei, cât sub regimul nostalgiei, ambele domesticite de un fel de timiditate în fața fiorului și de un fel de religiozitate sfioasă în fața cuvântului. Problematizările, la rândul lor, poartă marca reflexivității, dar a unei reflexivități topite

și ea în melancolie și contopită în confesiune. O delicatețe evocativă se ține aici de ritmurile sedus de plai și de baștină, pe șleaul elegiac deschis de Ion Horea.

Buchetele alese de Marcel Lușe pentru ilustrarea volumului sunt, nu mai încape vorbă, cele mai potrivite metafore plastice pentru a defini, din alt unghi, spiritul acestei poezii: flori uscate din care respiră deopotrivă melancolia și delicatețea și care exprimă, în fond, elegia unei sensibilități florale.

Poezii din volum

INCHINARE

„Multă vreme la cumpănă au stătut sufletul nostru.”

Miron Costin

*N-am venit în fața ta
cu orgoliul nemăsurat
de a pune pe masă
vreun fruct nemaivăzut
spre a-ți îmbăta simțurile.
Nici acum nu cred
că fulgurările mele
din nopțile
prea multe
și prea pline de har
te vor purta
regește-n
Catharsis.
Ceea ce cu umilință
am făcut
a fost să consemnez,
impus, niște lucruri de care
vreau să mă mântui.
Cu ani în urmă
am vrut și eu ca tot
gospodarul
să-mi fac mai frumos
căminul.
Am descoperit cu uimire
pe pietrele temeliei
niște rune ciudate, căroră*

în nopți de nesomn am
căutat să le dau înțeles
așezând
– unul lângă altul –
cuvinte
ce veneau de la sine
ba chiar se înghesuiau
să-și caute loc
în pagină.
Ce-a rezultat?
Un eu care nu mai
sunt eu,
așezându-mă piatră
lângă celelalte.
Încearcă și tu
dacă nu se potrivesc
cumva
cu vreunele
de pe peretele
casei
tale.

MĂ-NCERC TĂLMĂCIND VISE

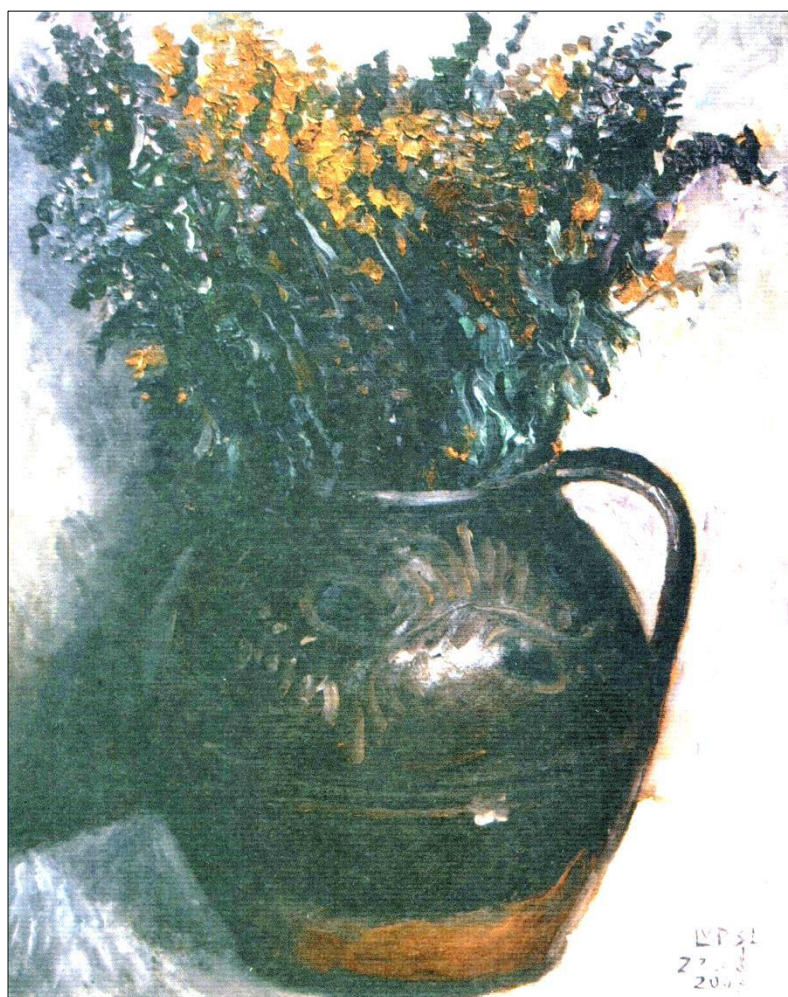
Mă-ncerc talmăcind vise
Ce încă nu-s visate
Rătăcesc deasupra cuvintelor
și nu le înțeleg.
Răsar imagini ce-mi par
a semăna
cu cele din mediul cunoscut.
Cu nimeni nu împart
studiul de caz.
Mă-ncântec
surâzând
în tăcerile verii
semănând toți macii
să-mpurpureze
târziile dimineții
când încep să mă-nfirip
în imaginea de ascet
pe care n-o pot realiza

*decât schimbându-mi identitatea
în greier
la apus de mileniu.
Cuvintele mă privesc
de pe pagina albă
și parcă zâmbesc
indulgent.*

SATU-I DUS

*Satu-i dus
pe vale-n sus
părăsind, sertarului,
grijile primarului.
Latră-ntruna vântului
cățelul pământului
prevestind orori nescrise
peste limita de vise.
Amăgește, bătrânește
și pândind tiptil, hoțește
vrei să treci cărarea mută
și de nimenea știută
să alergi cât mai departe
peste ziuă, peste noapte
cu tovarăș numai gândul
– și pe-acela flămânzindu-l –
Să pătrunzi, prinzând arare
taina muntelui de sare
și tăcerea lui rotundă
ce în sine se scufundă.
Frâu să dai ispitelor
la trezitul clipelor
rătăcind, de drum sleit,
din zori până-n asfințit.
Să nu pui haturi la fire
huzurind în nesfârșire.
Fiindcă satul s-a tot dus
apucând pe vale-n sus
și-a lăsat, un fund de iad
în tenebrele de brad.*

MENIRE

*Încă o dată
m-am convins că n-am
nici pe departe
puterea de a schimba lumea
ori de a o face
mai frumoasă.
N-am nici măcar
pretenția de a crede
că versul meu
– așa de cumpănit cum este –
ar putea adăuga
un dram de strălucire
infinitalui poeziei –
Tocmai de aceea
mă mulțumesc cu gândul
că pot spori
cu o floare
uriașul plai,
ridicat sub semnul
reînnoirii continue.
Mă bucur
că mi-a dat
Cel de Sus
menirea de a fi floare
nu vierme.*

IARĂȘI HIMERE

*În fiecare seară mă-ncumet
să scriu
ce ziua mi-a dat cu plin –
Să-ncerc
să transpun
pe foaia albă
travaliul divin
ce s-ar vrea
cuprins în rime rebele –
Păsări nocturne*

*nu mai cutează
să treacă hotarul
de (prea multe) cuvinte
hărăzite să spună
multului
spus simplu
în sintagme frumoase.*

PORUMBUL

*Voi știți cum se-ncruntă porumbul
prin știuleții săi
și-i întreabă mereu
dacă și-au întors înspre lume
antenele
să-i soarbă toate șoaptele
și să le concentreze în
laptele sacru
al boabelor
licărireă celestă?...*

*În fiecare dimineață
își aliniază boabele ca pe soldați
Nu după înălțime, dimensiuni sau
culori,
Ci după contribuția
adusă la zestrea
de magmă latentă
a sucului dulce.*

*Prin minte îmi trec
stropi de gând
să m-aplec spre țărână
și s-o sărut
în semn de respect
pentru modul în care
își crește copiii.*

DORINȚĂ

*În limanul de pe deal
Din bătrânul meu Ardeal
Când m-oi duce să mă-ncuiu
Să mă fac una cu gruiul
Vrere-aș să mă poarte-n brață
Prin oceanele de ceață
Solii somnului să-i guste
Doar săltatul de lăcuste
Glasul său să-mi țină, vie
Și sfântă tovărășie...
M-oi culca în nopți cu lună
S-aud frunza cum răsună
Blând să mă topesc, etern,
Printre stele ce se cern
Îndulcindu-mi veșnicia
Și-nfrățindu-mă cu glia*

BALADĂ CAVALEREASCĂ

*Iar mă duc, pe foi de nalbă
Spre cetatea mea cea albă
Spre cetate-ascunsă bine
Să te-aștepte doar pe tine*

*Între ziduri și crenele
Mi te-nchipui printre ele
Prinsă-n armonia sfântă
Printre cele ce ne-ncântă*

*Lăsându-te soarelui
Soarelui și dorului
Să te prindă-n unda creață
Cu mirificul din viață
Pași-ți să se piardă-n vie
Răsturnată-n reverie
Să m-aștepți, mișcând pulpana
Unde doarme sânziana*

*Pe lăptuci și mușchi de ceață
Aromind în dimineață
Clipocit de undă dulce
Peste timpul ce se duce*

*Lasă-mi gândul, spic în floare,
Cu beteli să te-mpresoare
Să ne pierdem, ninși, aproape
În păienjeniș de ape.*

AȘ VREA

Soției

*Mi-e dor
s-o iau razna
din dragoste
Să trec aiurea
peste nuferii verzi
cu lama cuvântului
care vrea să rostească
sentimente
Doamne,
cum m-aș abandona
în vâltoarea unei zile
ce-și ferecă nemurirea în bolți
și nimeni nu cugetă
să-i fure aleanul.*

PINII DIN ROMA

*Într-o zi
Cel de Sus privea cu încântare
minunile făcute de oameni
cu ajutorul Său.
S-a oprit îndelung
asupra Cetății Eterne
care,
întinsă pe cele șapte coline,
își etala mândră
Via Appia,*

*Colosseumul,
Arenele Romane
și mulțimea de palate
ce se oglindeau în Tibru.Îl dranjau doar
înălțimile pinilor
care acopereau, cu umbra lor
monumentele.
Și atunci a retezat toți pinii la
aceeași înălțime păstrându-le doar
o superbă coroană
ce se asemana
umbreluțelor
purtate cândva
de frumoasele doamne
din elită.
În suavele lor frunze
se-ascund,
ridicate spre ceruri,
dorurile
tuturor îndrăgostiților romani
ce reiau,
iarăși și iarăși,
de la început,
frumoasa poveste
din Rai
a lui Adam și Eva.*

ÎNSERARE

Lui S. N.

*La ceas de taină,
când îmbracă muntele
lințoliul noptatic,
de pe terasa mea
întind poduri
din razele lunii
pe toată valea
ce înoată
în purpură de stele.Croiesc drumuri
de la steaua polară
spre toți luceferii*

*ce-mi caută-n preajmă
să-mi lumineze cărările
spre grădinile fermecate
ale cuvintelor sacre,
tiranice păzite
de cerber.*

*Mă ceartă un buciom
din inima codrilor
pentru că îndrăznesc
să tulbur liniștea
cu vise.*

*Uimit privesc
artificiile iscate
de vecinul (Tata Popa)
când scormonește-n jăratec
vrând să concureze bolta
și-l întreb
dacă mai aude,
ca mai demult,
cum răsună valea.*

RONDEL

*Beție de cioburi cu urme latine
Mustesc în ogorul lucrat an de an
La poale de falnice stânci carpatine
Ce tabără-n casă prin mâini de țăran*

*Din colbul de zodii trecutul revine
Își vântură chipul cel fără liman
Beție de cioburi, cu urme latine
Mustesc în ogorul lucrat de țăran*

*Mai cred că alături stau chipuri divine
Ce-mi apără rostul de ochiul tiran
Și răul alungă departe de mine
Când haite ascunse pândesc pe maidan*

Beție de cioburi cu urme latine

STATORNICIE

*Acolo spre nord, e Scaunul Domnului
Veghind tâlcurile din tinda Călimanilor
Penumbre ce vestesc lăsarea asfințitului
Mă-ncearcă s-adăst la lumina tufanilor*

*Vine să-mi țină de urât ursul brun
Și răsul sticlind printre crengi la izvor
La porți se aud vrăbiuțe în prun –
– Ale mele sun toate și toate mă dor –*

*Și codri și munți, și poteca de cerbi
Și păsări dormind prin poieni de Carpați...
Nimic nu-mi umbrește prea-verdele-n ierbi
Și nu mă-nstrăină departe de frați*

*Oricâte capcane-s întinse în drum
Și-oricâte ispite s-or toarce pe fus
Nimic nu mă-mbie alături să scurm
Ori dorului – dor să-i vestesc un apus.*

ÎNCHINARE

*Maestre
stau mereu
când mă așez la scris
cu gândul
la simplitatea dumnezeiască
a versurilor tale
și mă întreb
oare
când voi reuși
să leg laolaltă
mai multe sintagme
pe care
să nu te abții
de a le mai citi o dată?*

LA MINE

*Cu emoții
mă-ndrept în fiecare
zi spre
camera mea
cu două uși
– și nici o fereastră
având într-o parte
un coridor lung
de parcă ești
în sala pașilor pierduți.*

*Aici
îmi pot aduna gândurile
să le ordonez
în rime.
În cealaltă parte
am un mic balcon
cu perspectivă imensă
spre toată valea.*

*Aici,
îmi dă Bună dimineața
corcodușul
cu fructele galbene
și îmbietoare
pe care le pot
culege cu mâna
direct de pe crengi
Aici am
măsuța de scris
de care mă apropii
cu emoție
de fiecare dată
de teamă că nu voi putea
da rost
gândurilor ce mă năpădesc*

CINE

*Din neguri roiesc în cohorte stafii
Atât de reale... ai crede că-s vii
Dar norii le-ascund în tenebre de vis –
Din tot ce-i himeră rămâne ce-ai scris!
Dar scrisul se las' așteptat. Chinuit
te-ntorci înspre tine... de parc-ai murit...
E-o stranie sete de adâncul etern...
... De genele lunge ce nu se mai cern...*

*Trudesc să m-ascund dup-un candid oftat
S-arunc amintirii buiacul păcat
Și să trec liniștit spre tărâmul deschis
De norii de liniște, zăbrelți doar de vis*

*Oare cine m-așteaptă pe drumul merit
Să-mi îndrume grăbirea și mersul trudit??
Pesemne, se cere s-alegi... după har...
Dar nimeni nu vine... alegeți în zadar...*

*Lumini, ici și colo, ce pâlpaie stins
Sunt tot ce-ai zidit lângă drumul prelins
Preaveștede rime dătătoare de rost...
Va mai ști cineva c-ai trecut, că ai fost?*

ALMA MATER

Lui Dimitrie P.

*Sus în vârf pe dealul Nimii
Se-ndoiesc de vânt salcâmii
Pe cărări de mântuire
Afluind spre mănăstire*

*Stau cucernic și visez
Murmurând verset de Crez
Și-nchinând. spre Cel de Sus
Rugă-n clipă de apus*

*Văd trecând în jur, umbroși
– Chipuri pale de strămoși –
Străbunicii și bunicii
Îngropați în Terra Ricci*

*Mă îndeamnă-n deal să pun
Chezășie gândul bun
Rost de veșnică și vie
Credință-n statornicie*

*Sus, în vârf pe dealul Nimii
Întretaie serafimii
Cărări ninse-n mântuire
Afluind spre mănăstire.*

PLATĂ

*Stropește-mă cu apa cea vie să trăiesc
Pe-ntinsul suferinței să tulbur, omenesc
Minunea zbuciumată a clipei s-o alint
Să ruginească-n stele tot ce m-a răscolit*

*Să sune apriori, răstriștile din geam
Cântându-ți serenade pe ocrotiri de ram
Strigând, melodramatic, substanță și eres
Sub vântul cel noptatic din țipătul de vers*

*Nu-ncerc să caut pulsul durerii ce mă-mbie
Trăiesc puternic visul în tril de ciocârlie
Mă-ngână, melancolic, o rimă de alint
Să-ntirziu adormirea clipirilor de-argint*

*Plăceri să mă trezească vestind a strălucire
Prin alba tresărire de dincolo de fire
Nimic nu mă încântă decât ce-am zămislit
În pagina expusă să-ntoarne-n infinit
Plăcerile din rime, pierite în oftat
Ca plată pentru viață și-adâncuri de păcat.*

Reacții ale criticii literare

Lansare de carte MIRESMĂ TÂRZII de Petre Curticăpean

Marin CĂLDĂRARIU

Luni, 12 iunie a.c., la ceas de seară, cu o sală plină de confrăți, rude, cunoștințe, prieteni, foști elevi, profesorul târgumureșean Petre Curticăpean și-a lansat cel de al doilea volum de poezii intitulat frumos *Miresme târzii*.

În cuvântul de deschidere a manifestării de la sala mică a Palatului Culturii, dr. Valentin Marica, poet, senior-editor la Studioul Regional de Radio Târgu-Mureș, spunea: „Uitând de multe ori că locul acesta, al nostru a fost numit de Eminescu «drumul cel împărătesc», vine astăzi o carte să amplifice un asemenea adagio, să amplifice dictonul acesta, pentru că, până la urmă, cuvintele acestea formează un dicton.

Este cartea *Miresme târzii* a profesorului și poetului, și târgu-mureșeanului Petre Curticăpean.”

Cel care a deschis seria prezentărilor a fost Lazăr Lădăriu, scriitor, redactor-șef al cotidianului „Cuvântul liber”, consilier la Consiliul Județean Mureș pe probleme de cultură, președintele Despărțământului Central Județean Mureș al ASTREI, nelipsit de la manifestările culturale ale Mureșului, începând prin recitarea unor versuri din volumul *Miresme târzii*, spunea: „Îl felicit pe prietenul meu Petre Curticăpean și îl îmbrățișez frățeste, așteptându-l cu sufletul curat și cu mare bucurie să ne întâlnim și la alte cărți... Îi doresc sănătate, îndurare dumnezeiască, să poată duce până la capăt toate demersurile și să ne întâlnim în zile cum a fost și aceasta, în lumea poeziei.”

În cuvântul său, profesorul Iulius Moldovan, vorbind de colegul domniei sale Petre Curticăpean, despre poezia lui, sublinia: „Poetul pune sufletul în carte, deschis tuturor. În cartea aceasta fiecare dintre noi va găsi rotundul gândului și al sufletului frumos de poet și al unui scop în sine.”

Nelipsit de la evenimentele importante ale județului dar și ale orașului, Nicolae Băciuț, poet, directorul Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Mureș, vorbea de noul volum de poeme semnat de profesorul Petre Curticăpean: „Poetul își judecă gesturile pe care le face, își judecă îndrăzneala de a-și rosti poetic, de a căuta cuvântul să spună adevărul. Această carte este, cum spune un vers blagian, «o laudă a cuvintelor», nu o laudă a semințelor. Îl felicit pentru această carte, mă bucur că, până la urmă, ne-am găsit unul pe altul, ca autor și ca editor și, din acest punct de vedere, această carte este o carte frumoasă exact cum trebuie să arate o carte, respectă pe cititor și îl face pe autor să fie mândru de ceea ce lasă.”

N-a lipsit cuvântul prof. dr. Marcel Lupșe, pictor, cel care și-a pus semnătura pe ilustrația cărții: „întâlnindu-mă cu Petre în această primăvară, am hotărât să ilustrez această carte la care se gândea de mult. Dacă am contribuit și eu la această carte, mă simt onorat și să fiu prezent la această sărbătoare a prietenului meu, care astăzi, într-o zi de sărbătoare, ce și-ar mai dori, îl întreb retoric: are Miresmele târzii pe masă, are familia în jurul lui... Ce și-ar mai putea dori?”.

În final, autorul n-a uitat să mulțumească tuturor celor care au contribuit la apariția acestei noi lucrări, într-o zi de sărbătoare, purtând semnătura sa, eveniment însemnat care a încununat o muncă de durată pentru a-și vedea visul împlinit. „Mă rog de Preabunul să-mi trimită puteri/Să-ntorc în cuvinte trăirea de ieri/Să-mi scoată-nainte cuvântul curat/Pe care în nopți nedormind l-am visat”.

De asemenea, autorul a fost felicitat de prof. Ioan Săcărea și de ing. Florin Oproiescu, care din partea Uniunii „Vatra Românească” i-a oferit o diplomă.

Ațiunea s-a încheiat cu felicitări, iar autorul a oferit obișnuitele autografe pe noua sa lucrare.

Cuvântul liber, XVIII, nr. 115, 14 iunie 2006, p. 1, 3

Petre Curticăpean, MIRESME TÂRZII

Nicolae BĂCIUȚ

Într-o schimbare formală de titlu, de la „Arome târzii” la „Miresme târzii”, Petre Curticăpean revine cu încă o carte, a doua, într-un elan al recuperării timpului pierdut, dincolo de teritoriile liricii. Petre Curticăpean cred că face parte din acea categorie de autori care rămân într-un *stand by* creativ, în așteptarea eliberării de presiunea cotidianului, pentru ca, la momentul oportun, inversând ordinea priorităților, să dea poeziei ce e al poeziei și cititorului ce e al cititorului. A amânat mereu clipa întâlnirii cu poezia, în ipostaza de creator, pentru un timp în care jocul și iubirea sunt înțelepciunea, cum ar zice Lucian Blaga. Profesional, Petre Curticăpean a rămas însă un promotor al literaturii și, probabil, nu și-a refuzat niciodată pornirile creative, a scris, cum se spune, în secret, fără curajul confruntării cu cititorul.

Amânarea ieșirii în public, acest *târziu poetic*, îl face pe Petre Curticăpean să rămână departe de mode și modele, să-și construiască un destin individualizat, fără nici un fel de conexiune generaționistă, deși, biologic, el ar aparține ultimilor șaizeciști.

Și-a construit propriul univers din *elanuri* și renunțări, din înseninări și *înnegureli*. Cu toate că e evident *atașamentul față de* retorica cu iz *clasic*, Petre Curticăpean se exersează în toate registrele, iar tematic se aliniază obsesiilor recurente fiecărei noi generații poetice, de la lirica autoreferențială la cea erotică, de la cea civică la cea patriotică, cu viraje onirice („Starea de vis/trece mereu hotarul/spre poezie” - Starea de vis) fără spaima desuetudinii („Risc să cad în desuet”, spune autorul în Rime) sau a inoportunității. Nu e nici preocupat de ermetizări, discursul său e simplu, limpede

până la prozaic. Miza este una la îndemâna oricui: „încerc/să-mi fac traiul zilnic/mai frumos” (încerc), iar limitele acesteia sunt fără echivoc: „Tocmai de aceea/mă mulțumesc cu gândul/că pot spori/cu o floare/uriasul plai” (Menire). Confesiunea e dusă și ea până în ultimele consecințe.

Dacă e să intrăm în meandrele semantice ale titlului, nu putem să nu constatăm o diferență calitativă față de volumul anterior. Dacă aromele (după DEX) sunt emanația unor substanțe plăcut mirositoare, miresmele reprezintă mirosul plăcut și puternic, răspândit mai ales de plante și flori. Să acceptăm atunci, în acest context, și identitatea, dincolo de autoironia evidentă, pe care și-o recunoaște autorul: „Mă bucur/că mi-a dat Cel de Sus/menirea de a fi floare/nu vierme” (Menire). Tot pe acest fond ar trebui să găsim explicații și la ilustrația cărții, reproduceri după lucrări ale pictorului Marcel Lupșe, care sunt buchete de flori de bănuț, gențiane, sânziene, dar și flori de leac, de descânt, în inserții consubstanțiale liricii, parcă vrând să confirme încă o dată o relație inseparabilă: *ut pictura poesis*.

Ceea ce dă unitate acestei cărți este ceea ce T.A. Enăchescu numea, în „Cuvânt înainte”, „Sinceritatea trăirii și mărturisirii eului”. O sinceritate întreținută de teroarea nostalgiilor, într-un declarativism oracular.

Programatic, autorul își motivează demersul în chiar poemul care deschide cartea, „închinare”, un ait fel de „Testament” arghezian. Accentul cade însă nu pe rezultat, ci pe frumusețea trăirii: „Și totuși/pentru cât de frumoasă/era încercarea/merită s-o iau/de la început” (Merită). De aici și până la a face elogiul cuvintelor nu e decât un pas. Laudă cuvintelor, celor de față și-n veci tuturor, pare a spune poetul, parafrazându-l pe Lucian Blaga.

„Miresmele târzii” ale lui Petre Curticapean sunt și un jurnal, seismograful unor clipe cărora poetul le-a dat și relevanță lirică.

Cartea lui Petre Curticăpean are și girul criticului literar Al. Cistelean care, pe coperta a IV-a, îi găsește autorului un loc în tabloul mendeleevic al literaturii române: „O delicatețe evocativă se ține aici de ritmurile molcome ale ardelenismului sedus de plai și de baștină, pe șleaul elegiac deschis de Ion Horea.”

Cuvântul liber, XVIII, nr. 120, 21 iunie 2006, p. 6

Petre Curticăpean - „MIRESMĂ TÂRZII”, Editura Nico, 2006

Lazăr LĂDARIU

Comunicarea „iluziilor extreme” cititorului iubitor de poezie - cum ar spune Paul Valéry - se face sub atotputernicia cuvântului ales: „Storc, dorința să se-ntindă,/Ascunzând după oglindă,/Rodul câmpului cu stele/Peste rândurile mele” („Minune”); „Adun pe lângă mine/și cuvintele/ca sub o cloșcă,/păzându-le/să nu se risipească” („Starea de veghe”).

Poezia „ca necesitate vitală”, ca și limbajul, te invită la comparații, să tragi concluzii în funcție de „gândirea abstractă” din lumea afectivi: totul în rigoarea meditației supuse ideii comunicării: „Doar clipa trece. Doamne, ce păcat/Că totu-i drămuț și cumpătat.../Ne-ntoarcem iar la traiul cunoscut/Visând la toamna altui început” („Toamnă la Covasna”) Se remarcă, în „Miresme târzii”, acele imagini poetice născute din limbajul aparte al sensibilității discursului obținut prin efectul personal al „implicațiilor sugestive”: „Peste zăriștea din deal/Câmpurile se răsfață/Și petrec, sorbind -opal./Picăturile de viață” („Viață”); „M-oi culca în nopți cu lună/S-aud frunza cum răsună/Blând să mă topesc, etern,/Printre stele ce se cern./Indulcindu-mi veșnicia/Și-nfrățindu-mă cu glia” („Dorința”). Petre Curticăpean ne convinge că „starea poetică” se obține, într-adevăr, cu ajutorul cuvintelor, iar inspirația nu se află sub tutela hazardului: „Se cerne-n noi lumina/mustind divinitate/și încercăm, haotic,/să-i dăm un înțeles” („Sacrilegiu”).

Spiritul creator se regăsește fericit prin exprimarea stării ființei ca necesitate în universul trăirilor prin intermediul limbajului poetic: „E toamnă plină cu miros de cramă/Și-un cer albastru mai senin ca vara,/Spre munte, colorate cu aramă,/Se-ntind coline unduindu-și para.../E-atâta pace-n valea asta sfântă/Cu poame și mușcate-n orice casă./Pârâul care sub fereastră cântă/Și vinul bun te-așteaptă pe terasă//De prin grădini te-ademenesc vâpăi/De fructe și de flori, cum n-am văzut/Ca iarbă și cu fân clădit în clăi.../E-o liniște ca-n rai, la început” („Toamna la Covasna”).

Elementele recognoscibile sensibilității duc la „compararea lucrurilor incomparabile” - după expresia lui Paul Valéry, la o proiecție confundându-se cu revelația, la „receptarea realului prin inteligență literară”: „La capăt de drum/e alt drum./La capăt de timp/e alt timp./La capăt de zi/e noapte./La capăt de om/cobori în fiară./Timpul bălțește deasupra tuturor»/Ca o pasăre moartă” („La capăt”).

Marele artist Marcel Lupșe dă, prin lucrările sale, suflet de culoare cărții poetului Petre Curticăpean.

Cuvântul liber Apărut și în volumul Lazăr Lădariu, Plăcuta Zăbavă, 2010, p. 143

Petre Curticăpean - Amintiri, miresme, reverii, regrete

Debutând relativ târziu, în 2004, cu volumul de poezie „Arome târzii”, Petre Curticăpean pare hotărât să recupereze „timpul pierdut”, fiind prezent în librării cu un nou volum de poeme, intitulat „Miresme târzii”, apărut la Editura „Nico” din Târgu-Mureș, 2006.

Cartea este plăcută ochiului de la prima vedere, având o ținută grafică de invidiat, coperta și ilustrațiile aparținând reputatului pictor Marcel Lupșe, iar hârtia, de un galben discret, îi dă o eleganță aparte.

Cartea beneficiază și de aportul unor cunoscuți oameni devotați scrisului: prof. T.A. Enachescu (semnatarul prefetei) și Al. Cistelean, care face o radiografie pertinentă a volumului pe coperta a IV-a.

Citind cartea și recitind-o, pătrundem în intimitatea poetului, ne familiarizăm cu atmosfera „miresmelor târzii”.

Petre Curticăpean se arată a fi un excelent pastelist, un poet al naturii în buna tradiție a lui Ion Pillat, poet al satului, al melancoliei, cu vagi ecouri din balade și doine, cu o prozodie săltăreată, alteori lentă.

Deoarece multe dintre poeziile autorului denotă preocuparea pentru cuvânt și forța lui magică, ele sunt un fel de „ars poetica”. Pentru poet, creatorul e doar un „traducător”, martor al lumii pline de senzații, care te îndeamnă să comunici liric, în cazul de față. Poetul recunoaște cu sinceritate că se ascunde „îndărățul cuvintelor”, scrisul fiind o bucurie ascunsă, o reîntâlnire cu sine însuși.

În finalul poeziei „Ah, cuvintele” (pag. 62) Petre Curticăpean notează cu satisfacția specifică unui creator că a contribuit „cu ceva/la ordinea lucrurilor”.

Cuvântul peisaj cred că nu poate fi omis, arunci când se vorbește de lirica lui Petre Curticăpean, pentru că multe din creațiile sale nu sunt altceva decât niște pasteluri, descrieri delicate din natură ale bătrânului Ardeal...

Natura cu flori, fructe, iarbă, fân, copaci creează un univers edenic, cu liniște de început de lume și te simți „ca-n rai”, în grădinile descrise de poet, în paralel cu „grădinile fermecate/ale cuvintelor sacre”.

Cartea de care ne ocupăm e una și a iubirilor gingașe, a reveriilor, a regretelor, a amintirilor și, nu în ultimul rând, a prieteniei, a armoniei. E multă lumină în poezia lui Petre Curticăpean și atâta căldură sufletească, dublată de sensibilitate, încât se citește cu plăcere, creând „trăiri intense” cum ar spune poetul.

Poetul, mereu prezent în natură, se află în căutarea „cuvântului curat” voind să adauge prin demersul său liric „un dram de suăucire/înfinutului poeziei”.

Imagini vizuale, auditive și bineînțeles, olfactive (vezi și titlul cărții) fac din această carte elegantă o lectură mai mult decât agreabilă, o lectură tonifiantă cu efect terapeutic pentru cititorul, fie el chiar modern, dornic de echilibru într-o lume mult prea grăbită și bulversată de impactul cu mileniul III.

Așteptăm cu interes alte arome și miresme, mai mult sau mai puțin târzii!

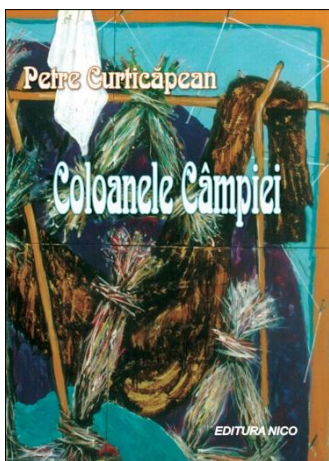
Ioan GĂBUDEAN Viața de pretutindeni, IV, nr. 6-12, octombrie 2008

Coloanele câmpiei

Lansarea cărții

Azi, 4 octombrie 2007, ora 17, în spațiul Teatrului 74, din Cetatea târgumureșeană, va avea loc lansarea cărții de poezie „Coloanele câmpiei” de Petre Curticăpean.

Coperta I

Coperta a IV-a

Despre cea de-a treia carte de poezie a autorului vor vorbi Lazăr Lădariu, Nicolae Băciuș, Valentin Marica, Ileana Sandu și Eugeniu Nistor.

Cuvântul liber, XIX, nr. 194, 4 octombrie 2007, p. 1

Elogiul câmpiei

Nicolae BĂCIUȚ

Ca și Lucian Blaga, Petre Curticăpean aduce un elogiu satului, unul identificabil, Râciul mureșean, dar și unuia etern, generic, ridicând, ca și Brâncuși „coloană fără de sfârșit”, de data aceasta Câmpiei (Transilvane), văzută nu în dimensiunea sa orizontală, ci în cea verticală: „Când ies din oraș/pe drumul câmpiei/îmi pare/că-i așezată/până sus, în cer” (*Câmpia templu*).

Verticalitatea ei i-o dau oamenii: „Dar mai presus de toate/coloanele câmpiei/sunt oamenii/porniți/la crăpatul de zi/să-și lucreze pământul/veșnic însetat,/veșnic uscat de vânturi” (*Coloanele câmpiei*), „Oamenii locului/asemenea stejarelor falnici” (*Brâu*), iar parametri care o definesc sunt bogăția, liniștea, temeinicia: „Aici/totul pulsează calm/ca o inimă ce/nu se grăbește să devină cord” (*Coloanele câmpiei*).

Câmpia Transilvană este deopotrivă „Arc de triumf”, „imensă catapeteasmă”. Ea „poartă pe alțiță/un brâu fermecat”, Mureșul, cu care poetul își vindecă dorurile: „Când/doruri mă ard în văpăi/m-alin/sorbindu-i unda” (*Brâu*).

Coloanele câmpiei sunt și un elogiu adus limbii române, într-o încercare mereu amânată de a isca, arghezian, „frumuseți și prețuri noi”, domniță pețită târziu:...” Și totuși,/cu câtă fericire/așez,/în fața privirilor tale/o rimă!...” (*Pețit târziu*).

Oricum, poezia rămâne, pentru Petre Curticăpean, modul cel mai potrivit pentru a aduce elogiuul său nu doar Câmpiei, ci și celor care i-au scris, în timp, istoria: „Nimic nu-mi pare mai firesc sub stea,/Decât s-adun firesc, rimele rare,/E tot ce pot pentru câmpia mea,/Și pentru toți ce-au adormit sub zare” (*Ofrandă*).

Poezia lui Petre Curticăpean, într-o rostire sinceră, simplă, este și nostalgie, încercare de reconstituire în memorie a satului ancestral, topos în care, după Blaga, invocat și în această carte, s-a născut veșnicia. Aici se regăsesc toate acele elemente care compun satul copilăriei, un sat de proiecție mitică, idealizat.

Coloanele Câmpiei sunt și o încercare de regăsire nu doar a sinelui, ci și o încercare de a înțelege un trecut ireversibil.

Poetul n-a „tras podul de la mal”, ciclul ultim al cărții, *Stejarul de la oraș*, fiind chiar puntea care leagă „golul istoric” care se întinde între o lume ce a fost și prezent, între „jinduia câmpie” și „blestemul din oraș”, între „zăriștea cosmică” și „umbra blocului”.

*Apărut și în Cuvântul liber, XIX, nr. 187, 26 septembrie 2007, p. 6,
Constantin Toni DĂRȚU, Personalități române și faptele lor 1950-2010, 2013, p. 349*

Poezii din volum

COLOANELE CÂMPIEI

*Câmpia nu are
nici piscuri semețe
nici stânci
nici... repere
- scaune -
pe care să se așeze
la sfat
ciclopi
sau namile de sfinți
adunați în cumetrii...
Singurele repere ale câmpiei
sunt niște dealuri domoale,
mameloane (gruiuri)
în care-și îngropaseră străbunii
eroii.
Dar mai presus de toate
coloanele câmpiei
sunt oamenii
porniți
la crăpatul de zi
să-și lucreze pământul
veșnic însetat,
veșnic uscat de vânturi
Și,
cu toate astea
nimic nu se compară*

*cu bogăția câmpiei transilvane
Aici
totul pulsează calm
ca o inimă ce
nu se grăbește să devină cord.
Aici
oamenii își contemplă
pasul făcut
și gestul
ca nu cumva/să supere*

*pe împăratul
liniștii depline
Nici chiotul,
nici muzica,
nici versul
nu supără,
ci mângâie
și alintă.*

PEȚIT TÂRZIU

Poetului Nicolae Lazăr

Motto: „Eu nu cunosc răsplata ce-am să capăt
Dar voi sluji cu drag, până la capăt
Înalta doamnă,
Limba Românească”

*Domniță,
știi că demult
trebuia să-ngenunchez
înaintea Măriei-Tale
și să cerșesc
îngăduința de a
te putea privi
și slăvi
Demult...
poate pe când
îmi purtam în buiestru
pașii
prin „Templul Ardealului”
în umbra corifeilor
Blaga, Agârbiceanu...
M-au ținut departe
paznicii nevăzuți
ai mireselelor eterne
și teama
de a nu supăra
cu vreun gest
sau un gând
feciorelnica-ți puritate.
Acum,
cu părul nins*

și sufletul răvășit,
mă aplec
cu tot ce am mai sfânt,
cu cugetul și simțirile mele
- peșitor tomnatic -
să-ți sărut umbra pașilor tăi
în speranța că voi găsi
pierdute
din augusta
și hieratica haină
celestă
vreun cuvânt fermecat,
vreo metaforă nemaiauzită,
cu care să ornez
încercările mele
de vers - osanale -
aduse ție
Domniță.
Nu aștept,
nici nu sper
ca versul meu
să-ți încetinească măcar
pasul
de ciută
în vrăji tăinuie
Se vrea - versul -

o ofrandă tăcută
miresmei de flăcărie vie
a existenței tale
angelice -
... Și totuși,
cu câtă fericire
așez,
în fața privirilor tale
o rimă!...

BRÂU

*Mureș, Mureș, apă lină
Cine bea, de dor, s-alină.*

*Câmpia
poartă pe altiță
un brâu fermecat
pe care
străbunii-daci
l-au botezat
cu nume de viteaz,
Mureș.
I-au zis așa
după culoarea
apei curate
ce izvorăște
din munții sâlhui
albastră
ca mura câmpului
și dulce-acrișoară,
de care nu te saturi
niciodată
și, dacă-ai băut-o,
vrăjit ești,
damnat pe viață
să-i stai în preajmă.
Oamenii locului,
asemenea stejarilor falnici,*

*își împletesc nemurirea
din spice de aur
și-o spală
în toată eternitatea cu apa fermecată
de numele voinicului.
Când
doruri mă ard în văpăi
m-alin
sorbindu-i unda.*

FÂNTÂNI

„Numai la Lancrăm, sub răzor rămas-a firav un izvor”

L. Blaga

*Pe-aici
apa-i sfântă
ca în pustiu.
Izvoare-s rare,
iar fântânile
din adâncimi trimit
spre gălețile însetate
stelele nopții.
Ele sunt cu grijă
gospodărite,
adesea acoperite,
prevăzute cu cumpănă
sau roată,
pe axul căreia
se-ntind șerpui negri
de lanț
sau de funie groasă.
Într-un sat,
sunt două-trei fântâni
cu apă bună de băut.
Drumeții
mulțumesc cerului
pentru darul primit
și gazdelor*

*pentru ciutura
și cana pusă acolo
pentru cei însetați.
Pentru câmpean,
apa-i mai valoroasă
ca hrana.
Nu o dată,
lângă o fântână
cu apă bună,
se găsesec
o bancă de stat la umbră*

*și o răstignire,
pentru a-i putea
aduce mulțumiri
Preasfântului.*

PODOABE

*La porțile caselor
din sfânta câmpie,
mai persistă și azi
- deși, tot mai rare -
crestăturile bătrânilor
în meșter-grindă,
pe stâlpii porților
și ai gardurilor
tăiate meșteșugit (măiestrit)
cu rotunjimi
de lună nouă
ori cu brăduți
reieșiți din îmbinările
șipcilor
din gardurile
gospodarilor.
Împrejurul bisericii
și în pridvorul acesteia,
meșteri vestiți
în lucrul lemnului
s-au luat la întrecere
cu natura însăși,
vrând, parcă,
să-i dea un plus de podoabă.*

CINĂ

*Când începusem a pricepe,
m-a intrigat multă vreme
momentul cinei.
Era, de obicei, destul de târziu.
Ne adunam greu
în jurul mesei pline cu
cele de trebuință:
mămăligă, tocăniță, cu multă smântână
– era și de unde –
sau, alteori,
un gen de hrană rece cu
slănină, brânză,
unt făcut în casă și
legumele obișnuite:
ceapă, usturoi, ardei, roșii...
Ceea ce m-a frapat
era liniștea în care
se desfășura cina.
Părinții erau atât de obosiți,
că nu le mai trebuiau
nici măcar vorbe.
Singurele erau cele
adresate nouă, copiilor.
Cu câtă dragoste
se mai putea!*

CATALIGELE

*În vremea copilăriei mele,
practicasem, de nevoie,
un sport mai puțin cunoscut,
foarte dificil pentru cel ce-l deprindea
– mersul pe catalige.
Îl practicam
nu pentru a face reclamă
nu știu cărui circ
sau spectacol – cum nu s-a mai văzut –
ci pentru simplul motiv*

că trebuia
să mergem la școală.
De la mine, de pe vale,
era imposibil de ieșit
fără acele picioroange
cu care le prelungeam
pe ale noastre.
Necazul cel mai mare era
că noroiul Râciului
nu era ca oricare altul,
ci vârtos,
gloduros,
din care cu greu se putea ieși.
De aceea,
nu o dată mergeam
ținându-ne de mâini

– fetețe, băieți –
sau ajutându-ne
de niște prăjini mai lungi
în care ne sprijineam
spre a ieși la liman.
Când toate adjuvantele acestea
erau fără randament,
se mai făcea
că ne răsturnam
unde era glodul mai mare
încât abia reușeam
să ieșim din nămol.
Acelea erau zilele
în care,
în loc să ajungem la școală,
ajungeam înapoi acasă,
unde eram luați
la spălat
din creștet
până-n tălpi.
Și-așa au trecut
toți anii
ciclului primar și gimnazial
într-un sat
în care noroiul
era mai acasă
decât timpul cu drumuri
practicabile.

POTECA

*Gânduri îmi curg
prelung,
departe de burg...
încerc,
solitar,
să ajung...
Unde?
Nu știu,
dar caut să-mi aflu
poteca
pe care să-ncalec,
regăsindu-mă
și netrezind pe nimeni.
Roua
m-aduce aproape
de visul stingher
al recunoașterii.
Mă-nchipui
blând legănându-mă
între cântec și dor,
între vis și pustiu,
între mine și-apoi.*

CALM

Soției

*Nicicând nu mi-e mai bine
decât atunci când,
întorcându-mă acasă,
descopăr,
rând pe rând,
toate lucrurile
așezate așa
încât orice mișcare a lor
ar produce o ciudată
senzație
că s-ar fi schimbat*

*însăși ordinea divină.
Deasupra tuturor,
tronează, seniorial,
soția,
ca o matroană romană.
Doar ea știe cum
s-au așezat toate
la locul lor.
Cât de mărunte,
ele fac parte
din ființa mea
înclinată mereu
spre visare.*

PĂSTOR

*Lasă-mă, Doamne,
să păstoresc
atâta cât vei crede tu
oile negre pe câmpul alb,
cu jurământul
că le voi păstra pe toate
în ciuda
tuturor lupilor
și a altor dihăanii
ce le pândesc,
lingându-și lacom
gurile așezate la pândă.
Voi căpăta de la Tine
puteri înmiite,
pentru că mi-s
nescus de dragi
până și punctele
de suspensie
priponite în țarc
să le stabilească
arealul.*

CRAI NOU

*Crai nou s-a urcat într-un vârf de mesteacăn,
Făcându-și bezele cu Steaua Polară,
Răcori se dospesc lăsând urme de cearcăn
Pe zări licurind să mă mângâie iară.*

*Sosesc din adâncuri rapsozi neștiiți,
Lunecând din zori în podoabe de tril,
Și-mi tulbură mintea fiori cunoscuți,
Socotindu-i pieduți în noapte de april.*

*Rezemat de o claie de grâu secerat,
Prin care curg greieri tupilați în nesomn,
Mă-mbăt de viață la ceas de-nnoptat
Și cânt fermecat lângă trunchiul de pom.*

HIMERĂ

*Într-o primăvară,
am aruncat
pe malurile Comlodului
semințe de flori,
în dorința
de a deveni
cel mai frumos loc
din lume.
Cele mai multe semințe
erau de Nu mă uita.
Speram să se facă
o punte
între aceste locuri
și sufletul meu.
Când au început
a crește,
o ploaie năvalnică
a umplut matca
ducând cu sine
suavele flori,
asemenea celui*

*ce le semănase.
N-a mai rămas
din proiect
decât cumplita senzație
de dezhădăcinare.*

EFORT

*Răzbat spre-asfințituri belșug de culori
Și-mi cerne abulic un somn fără vis
Chiar satul dispăre ascuns până-n zori
Ușurându-mi odihna pe căi de nescriș*

*O zi prea bogată-n eforturi s-a scurs
Simțeam oboseala în trup ca un drog
M-am brodit ca pe boltă al soarelui curs
Demult a trecut spre un alt meleag*

*Nici un gând păcătos nu m-a tras spre genuni,
Am trăit prins în faptă, robit doar de calm,
Departate-au pierit negândite furtuni,
Lăsându-mă prins în arpegii de psalm.*

*La vecernie-am strâns snopii tăiați în clăi,
Am greblat spice rupte aruncându-le-n car,
Bucuros de răcoarea ițită din văi,
Închinându-mă drept ca un bun gospodar.*

LA CAPĂTUL NOPTII

*Dimineața trăiesc un sentiment
dintre cele mai de negrăit.
Îmi pare că mă ridic
la suprafață,
trecând prin vieți
abia lucinde
spre ceea ce am lăsat
seara la culcare,
nici nu știu
ce să mai cred..
Uneori îmi pare rău*

*că nu am putut pătrunde
cu lumina ochilor mei
tainele văzute
sau abia întrezărite.
Alteori, mă trezesc
în lumea mea,
cu bucurie,
deoarece am reușit
să scap efectiv
din noianul de
primejdii pe care
mi le hărăzise
întunericul nopții.
Și oftam.
De regret sau de bucurie.*

STEJAR

*Un pui de stejar
dintr-o margine de lume,
cu frați semănați
din ghindele de mai an,
s-a trezit transmutat
pentru că era cel mai răsărit
să-și
reprezinte confrății
în culcușurile calde
ale orașului.
Nimeni nu l-a întrebat
dacă vrea
sau dacă simte măcar
chemarea
de a-și reprezenta neamul.
S-a trezit
într-un parc,
la poalele
unor blocuri imense,
alături de un alun,
de un fag
și de un brăduț,
împreună cu care
trebuiau să sugereze
modul de viață*

agrest
în cântec tomnatic
de sat.
Li se cerea
s-aducă în urbe răcoarea
ce o răspândiseră, cândva,
pe câmpuri.
La toate
se așteptase, la plecare, stejarul,
dar nu-și imaginase că
cineva
îi puneă în cârcă
atâtea neștiute
sarcini.
Oare, cine-ar putea acum,
în lipsa fraților
părăsiți în codru,
să poarte povara
răsăriturilor?
Dar aerul lăsat în urmă
va putea să-l însoțească
în înserarea chinuită
a orașului
ce visează
tăcerea de sat???

TOAMNA

Încep
a se îngălbeni
tot mai mult
frunzele stejarului meu.
Prin preajmă,
bate-un vânt
care le înfioară,
despre nopțile deochiate
de iarnă
ce nu se mai termină
și visele începute seara,
se pierd rând pe rând
agățate în ramuri
visele iernii – visele vegherii.

*Toate vorbesc
despre alte primăveri
ce vor veni
(aducând iarăși viața).
Deocamdată,
stejarul privește cu groază
căderea frunzelor.*

*Desigur,
majoritatea ajung
în tomberoanele orașului.*

*Și, totuși,
stejarul speră
ca măcar una,
purtată de vânt,
va fi dusă departe în
mult jinduita câmpie
din sat.
Acolo, poate,
s-ar întâlni cu ai lui
rămași la țară,
în zăriștea cosmică.*

NĂVALNICE GÂNDIRI

*La umbra deasă-a blocului înalt,
Lângă trotuarul cu miros de piață ,,
S-a strâns stejaru-n sine-nsingurat
Să-și rumege destinul ars de ceață.*

*Crispat de-atâtea silnice trăiri
Și-mpresurat de-atâta gălăgie,
Șimțea că-l trec năvalnice gândiri,
Stingher ca baobabul din pustie.*

*Dușmanul său e blocul cel urât
Ce-i obturează soarele pe ceruri,
Dăruindu-i-l tot mai rar și prăfuit
Desperecheat de mii de giuvaieruri.*

*Ce mult ar da să fie-acum stingher,
Pe-o rază-n vântul serii năvălaş,
Să vadă hăt departe, peste culmi,
Să-i piară-n vechi blestemul din oraș.*

ILUZIE

*Somnul iernii
e mai ușor
decât umbra blocului –
Privind la poale
cum frunzele sale
luau calea tomberoanelor
sau valsau duse de vânt,
stejarul meu zâmbea
sedus de-o amintire dragă.
În primăvară,
doi guguștiuci
– în ciuda rumorii neîncetate
a străzii –
și-au făcut cuib
și-au adus pe lume
două minuni de puișori
ce-i gângureau zilele
și-i scărpinau coaja ridată
cu ciocul și lăbuțele.
Zâmbește amar,
amintindu-și cum i-a ocrotit
adunându-și crengile
și legănându-i – uța!
Mijește paternal,
sperând că primăvara
ce bate la ușă*

*îi va readuce iar
– ba chiar i se părea uneori –
că-i vede prin preajmă
adăstând în locurile
mai ferite ale
acoperișului bisericii
de alături,
proiectându-și deja
viitorul palat
de nuntă.*

Reacții ale criticii literare

Petre Curticăpean: „Coloanele Câmpiei”

Lazăr LĂDARIU

„Situând fericit starea poetică personală într-o geografie afectivă a Câmpiei Transilvaniei, nedespărțită de proza lui Pavel Dan, Petre Curticăpean aduce acestui loc al nostalgiilor un elogiu situat într-o altă „trezire a simțurilor și-a melancoliilor”, cu vocația lirică a manifestărilor țesăturilor metaforice: „Când ies din oraș/pe drumul câmpiei/îmi pare/că-i așezată/până sus, în cer./o imensă catapeteasmă,/un Arc de Triumf/pe sub care trec plecat/cu ochii-n pământ” - spune poetul poemul „Câmpia templu”. Sugerarea inefabilului prin gândirea poetică dezvăluie glasul unui poet liric pătruns de logica poeziei ca atitudine ce deconspiră funcția sugestivă, cum reiese și din poemul „Marmură de fum”: „Divin arcuiesc nori ce chipu-mi încearcă,/Din țarini pe nume mă cheamă povești/Ce timpul în rosturi de clipă descarcă/Să-ncheie visarea născută-n ferești.”

Identificarea frumosului sub aura nostalgiei privitului îndărăt în acea inefabilă întoarcere în timp, între simțul realului și universul calm al locurilor, se derulează sub acel suflu liric confundându-se cu lumina lăuntrică a grâului, cu arămiul porumbului copt, dar și cu singurătatea complice, sub semnul subtilei coerențe: „la cina dantescă mă scutur de ritm/Si-n ciutură sună un timp revolut/Coboară noptatec la capăt de istm/Pe care să spânzur sentința de lut./La cine să-nchin când trec tot mai stingher/Să-mi sprijin neliniștea-n pâlc de scaieți,/lar patimi mă mistuie-n colț de ungher/Și nimeni nu-ntreabă ce vând, cu ce preț?” („Capăt de istm”). Tema lirică generoasă, dublată de o solidă cultură literară, de muzica lăuntrică drept expresie a lirismului, abilitatea formulei poetice, toate redau acea tensiune internă și prospețimea generoasă a impresiilor: „Stă luna bolnavă de zbucium nocturn,/întrebându-mă-n șoaptă de ramuri de crin,/Pe când mă cuprinde un cald așternut/Și somnul purtându-mă-n bolți de senin” („Galben lăut”).

Poet cu exercițiul așezării cuvântului bine știut, Petre Curticăpean plasează suflul liric al poemelor sale în decorul proaspăt al naturii cu puritatea albastrului”, transformând totul într-un teritoriu personal al Râciului, ca loc al întoarcerilor la obârșii, prin intermediul gândirii realmente poetice: „Nimic nu mă poate face/mai fericit/decât această contopire/pe care o simț/tot mai vie/cu fiecare clipă ce/mă apropie/de dulcea odihnă/în glia/câmpiei străbune” („Contopire”).

„Coloanele Câmpiei” este o carte a lucidității și sensibilității cuprinse într-un evantai tematic divers, într-o „odihnă a curgerii” nu doar a timpului Câmpiei, ci a

noastră, ca ființe trecătoare mai întâi de toate, sub cumpăna trecerii, cu întreaga geografie a Câmpiei, mai sus-pomenită, În acea ultimă realitate a existenței: „Limpezi ochi presară vise./Nici închise, nici deschise,/Doar atât să-mi poarte vina,/Moare-n asfințit lumina” („Umbra dorurilor”); „N-a mai rămas/din proiect/decât cumplita senzație de dezrădăcinare” - spune poetul în finalul poemului „Himeră”.

Cartea poetului Petre Curticăpean, inspirat intitulată „Coloanele Câmpiei” (ilustrată cu reproduceri ale lucrărilor pictorului Marcel Lupșe), este, fără nicio îndoială, înainte de toate, o clară bucurie a trăirii întru poezie.

Cuvântul liber, XIX, nr. 196, 6 octombrie 2007, p. 3

Apărut și în volumul Lazăr Lădariu, Plăcuta Zăbavă, 2010, p. 154

Constantin Toni DĂRȚU, Personalități române și faptele lor 1950-2010, 2013, p. 348

Extas din emisiunea de actualitate culturală „Vitrării”

Valentin MARICA

senior-editor la Radio Târgu-Mureș, realizator de emisiuni culturale

Emisiunea a fost prezentată de Studioul Regional de Radio Târgu-Mureș, în ziua de 29 noiembrie 2007, ora 21.00, la rubrica semnată de redactorul *Valentin Marica*, intitulată *Carte radio de poezie*.

Materialul se află în arhiva de fond a Studioului.

*

Într-o lume a zvârcolirii și a morții, *Petre Curticăpean* scrie o poezie caldă; ar spune Vladimir Streinu, precum „cuibul sălbăticiunii...” În noua sa carte, *Coloanele câmpiei*, autorul revarsă abur celest dinspre spații transilvănene. Dealul Săbedului, Band, Comlod, Râciu... *Coloanele câmpiei* este o carte a preamăririi câmpiei. Poetul intră în răsfirarea unei topografii în alb, ce-și află osia în taina câmpiei. Litera cea mare a cărții este inefabilul, pornind de la gestul de plecaciune în fața câmpiei și a grâului (căci coloanele câmpiei sunt și coloanele grâului), nu un gest al umilinței, ci al legii morale drepte, al împăcării, al respectului pentru cei care au purtat simbolurile câmpiei în *illo tempore*. Apropierea de coloanele câmpiei este aidoma cu trecerea pe sub catapeteasma tradiției natale. Eul poetic *pleacă și vine, vine și pleacă*, aidoma sensului de mers din ritualul cununii de grâu: *cununa de unde vine, cununa de unde pleacă*. Astfel, sunt sugestive paginile de ilustrație grafică, preluând imagini din *Ciclul grâului*, uleiuri de *Marcel Lupșe*.

Câmpia e haina de praznic a poetului, e mlădiere și alint al gândului, *argumentum* în găsirea armoniilor care echilibrează ființa. Câmpia e și cer, prin fântânile ei, e amestec de teluric și celest, îmbinare de desfășurare a vieții și vis și este

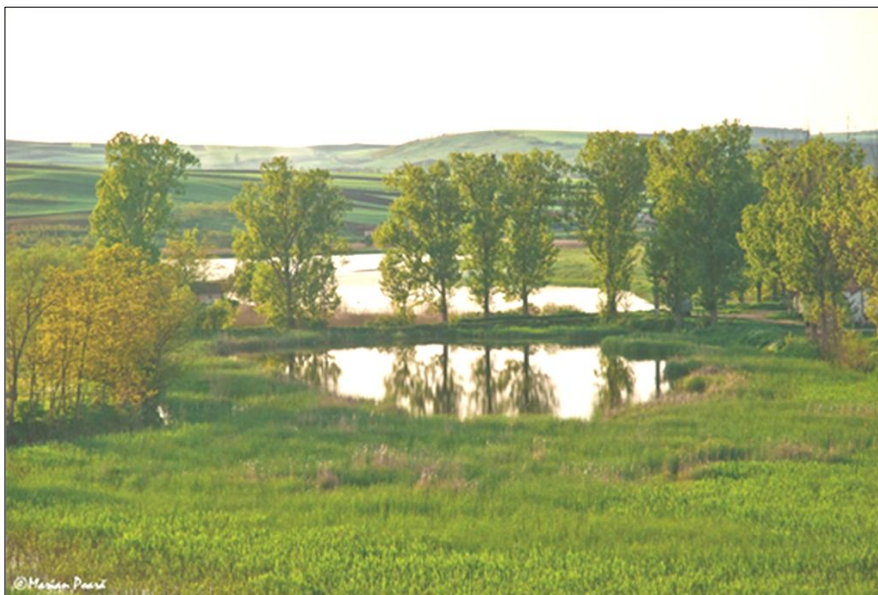
tărâmul nesațului poetic. Înțeleasă de poet ca zestre spirituală, câmpia emană la nesfârșit nesațul luminii creației.

Coloanele câmpiei sunt și poveste, Era casa unui cioban, scrie poetul, erau porți, erau târgurile, era liniștea cinei, era mersul pe catalige, era corcodușul, secvențe din povestea câmpiei, cu inefabilul vârstelor, cu năvălirile vieții, prefigurând, în surdină, marea trecere: între mine și-apoi.

Câmpia în lirica lui Petre Curcăpean este amestec de ritmuri, unele mângâietoare, altele vuind, unele șoaptă, altele zvâcnet, populând un tărâm al amintirilor, enunțat de poet în unicitatea lui. Câmpia e ofrandă, iar versul ofrandă din ofrandă.

Petre Curcăpean

Studioul Regional de Radio Târgu-Mureș, în ziua de 29 noiembrie 2007, ora 21.00

Câmpia Transilvaniei

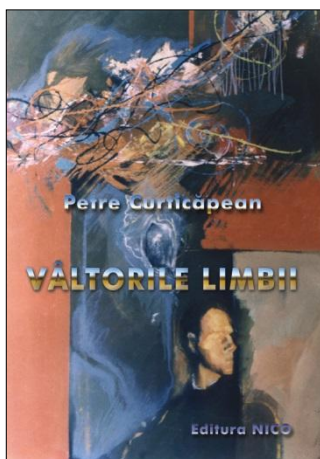
Foto: <http://www.bandarosie.ro/2014/06/pedaland-prin-campia-transilvaniei-27.html>

Văltorile limbii

Lansarea cărții

Joi, 2 octombrie 2008, ora 18, la Teatru 74 (din Cetatea târgumureșeană), va avea loc lansarea cărții de poezie „Văltorile limbii” de Petre Curticăpean.

Coperta I

Coperta a IV-a

Despre noua carte a poetului Petre Curticăpean vor vorbi domnii Lazăr Lădariu, Nicolae Băciuț, Cristian Stamatoiu, Răzvan Ducan.

Cuvântul liber, XX, nr. 196, 4 octombrie 2008, p. 2

În văltorile poeziei

Nicolae BĂCIUȚ

Petre Curticăpean a ajuns la o vamă existențială la care plătește în poezie. În văltorile limbii. Plătește în poezie, pentru că s-a îmbolnăvit de poezie și nu se poate vindeca. Poezia a devenit mod de a fi – câtă viață atâta poezie, câtă poezie atâta viață!

Iată jocul de cuvinte, în vâltoarele limbii, în care autorul se poate regăsi cu întreaga sa poezie, în cărțile de până acum, în care a dat suficiente dovezi ale nevoii sale de poezie. „Arome târzii”, „Miresme târzii”, „Coloanele câmpiei” definesc nu doar un destin poetic, ci și un traseu existențial în care recuperarea nostalgică a unui timp devine monedă de schimb. Convertibilă!

În manieră optzecistă, perspectiva autoreferențială pare a nu-și fi epuizat resursele, indiferent de vârstele autorilor sau înscrierea lor în vreo grupare sau generație literară. Nici Petre Curticăpean nu ezită să se dedulească la această tentație, cum nici ritmurile lirismului popular nu-i sunt indiferente. Își asumă libertatea de a recurge la registre în aparență incompatibile, dar ele nu sunt decât lipsa de prejudecăți a unui autor care trăiește a doua tinerețe prin poezie, într-o solitudine și detașare departe de mode și modele literare.

Petre Curticăpean nu se lasă copleșit nici de vârstă, în locul resemnării pune mereu accent pe bucuria de a trăi, cu inocență și încântare adolescentine, atins „de lumină,/de dragoste,/de credință” (*Rost*). Dar are și convingerea că a reușit să facă suficiente acumulări existențiale, din care să-și hrănească poezia, pentru a-și „ridica un adevărat templu”.

În vâltoarele limbii, crede însă poetul, „nimic nu poate fi mai trainic/sau mai efemer decât cuvântul”, de aceea se agață „disperat/de câte-o metaforă, de-un epitet/un oximoron/neduse până la capăt” (*Templu*). Poetul nu-și pierde speranța: „totuși din ce-am adunat/cred că poate ieși/ceva bun” (*Templu*).

O dimensiune nouă a poeziei lui Petre Curticăpean este ironia, într-o bonomă proiecție suprarrealistă: „și-atunci îmi proiectez lumea/după cum poftesc /rotundă/pătrată/ca o vișină/ori ca un pepene”. (*Breloc*)

Într-o evidentă schimbare de macaz, abandonând nostalgiile, poetul redescoperă un sentiment fundamental, *iubirea*: „la capătul zilelor/nu se poate ajunge/decât prin/iubire” (*Iubirea*), nu în expresia voluptății, ci a spiritualizării.

De aici, spre retorica religiosului, nu e decât un pas: „Doamne,/nu mă lăsa/să sufăr pentru/durerea cuvintelor/folosite în alte scopuri/decât pentru a Te slăvi/(...) Doamne,/de fapt nici nu vreau să Te găsesc/mi-e de-ajuns că exiști” (*Recviem*).

Dacă discursul poetic anterior al lui Petre Curticăpean rămânea în orizontul generic al metaforei din titlul de carte, „În vâltoarele limbii” aduce deschideri inedite, într-un evantai policrom, posibile puncte de plecare spre alte ținte editoriale.

Cu speranța și încrederea celui convins că se poate mântui prin poezie.

Prefață la volumul de versuri

Aprecieri critice apărute în volum

Petre Curticăpean: „În vâltoarele limbii”

Cristian STAMATOIU

Precum spunea un cânt din folclorul leagănelui omenirii, Cornul Africii: *la tinerețe eu stăpâneam cântul, acum el mă stăpânește pe mine...*

După o viață dedicată limbii și culturii române, profesorul, scriitorul, filologul, pedagogul și iubitorul de artă Petre Curticăpean trăiește editorial un tensionat moment de maturitate. Volumul său de poeme, *În vâltoarele limbii*, marchează întoarcerea autoreferențială a limbajului asupra-și, prilej ce implică și o lucidă introspecție existențială. Cu cerneala metaforei se interoghează aici valențele infinite ale comunicării, dar și ale „cuminicării”, *întru* limba română la moment de cumpănă. Momentul *neîntoarcerii* a fost iremediabil depășit de lumea în care *limba de lemn* a fost înlocuită cu aceea de *plexiglas*, la fel cum și o cumpănă a propriului destin a fost depășită. În această stare de calm olimpic, dublat de trac existențial, se afirmă cu artă literară despre arta literară că merită să fii „anacronic” și să servești un ideal cultural. Desigur, aproape nimeni nu-ți va ierta această *însingurare*, așa că toate alcătuirile durerii și toate structurile lingvistice le vei vedea materializându-se în jurul tău. Petre Curticăpean ne transmite stările limbajului ce astfel i s-au înfățișat, *stăpânindu-l...*

Aprecieri critice în volum, p. 91

„În vâltoarele limbii”

Răzvan DUCAN

Mărturisesc că știam de existența fizică a poetului târgumureșan Petre Curticăpean, având, de altfel, posibilitatea de a-l cunoaște și personal. Totul, din păcate, pasager, la câteva lansări de cărți, în „partea a III-a”, între felicitări și ciorniri de pahare cu vin. Aparițiile sporadice ale domniei sale, cu poezie, în presa județeană, nu au avut menirea să-mi atragă atenția în mod deosebit. (Este posibil să nu fi avut în acele momente disponibilitatea pentru a citi atent poezie.) Ceea ce știu (știam de câțiva ani) de dl. Petre Curticăpean este că a fost un distins profesor de Limba Română, fiind în prezent pensionar.

Pentru a nu fi ipocrit, mărturisesc că sunt de obicei destul de sceptic și reticent față de domnii și doamnele ce debutează cu poezie/proză în volum la vârsta când ar trebui să-și plimbe nepoții în parc. Am considerat-o întotdeauna o stare de fapt „din pricină de zburător”, „pricină” reînnotată într-o nouă dimensiune la vârsta a III-a. Deși

sunt fapte clare din istoria literaturii române care mă contrazic, de scriitori care au debutat, din diverse pricini, relativ târziu (Tudor Arghezi, Ion Augustin Doinaş etc.), fac parte din categoria celor care nu prea cred în „elanuri creatoare” de substanță, la „vârsta antologiilor”.

Pentru Petre Curticăpean această carte este o „miere târzie” (cum ar fi spus Evgheni Evtuşenko), deși după știința mea a mai publicat în ultimii ani alte trei plachete de versuri.

Paradoxul este că „În vârtoarea limbii” nu este deloc o carte ușoară, cu poezii adunate „să iasă la număr”. Este o carte care are forță, conținut, poetul având, clar, ceva de spus. Și o face elevat, cartea respirând un exercițiu serios al poezie, desigur, din partea autorului.

Deși mă feresc, în general, de catalogări, fiecare scriitor fiind în parte o personalitate (mai mare sau mai mică), în poezia lui Petre Curticăpean (mai pregnant în prima parte a volumului) se simte maniera optzecistă de a scrie, cu poeme „tăiate precis” după „fibra” ideii, presărată pe alocuri cu poeme în spirit folcloric, dar și cu poeme mai puțin elaborate unde autorul își clădește poemul în jurul unei inedite metafore sau comparații. (Mi-a plăcut sinceritatea autorului de a se scrie pe sine așa cum simte și în felul în care simte-poemele „albe” alternează cu cele în vers clasic, de tip folcloric, în cronologia inspirației-neplătind, astfel, tribut, nici unei orientări sau mode, considerate de „elitiști” de bon-ton!)

Cu alte cuvinte Petre Curticăpean este o plăcută surpriză, subsemnatul găsiind un volum de versuri de reală consistență și frumusețe. Exemple de adevărate „poezii-scoală” se găsesc mai ales în prima parte a volumului.

Poezia care deschide cartea, și care, de altfel, dă titlul volumului, este una (auto) explicativă, privind „boala” autorului „înecarea ademenitoare/în vârtoarea limbii.” Poezia „Pescar” continuă nota explicativă: „pescuiesc din seară în zori/în apele repezi/ale imaginației/și apele/limbii române/foşnesc răcoroase/oglindindu-mă în toată/singurătatea.” Surprinzător pentru un poet ajuns la o vârstă a senectuții este și capacitatea de a jongla dezinvolt, convingător și foarte modern cu dimensiunea numită timp, precum aceste câteva versuri din poemul „Chipuri trăite”: „astăzi/mi-am propus să fiu ieri,/iar mâine/voi ridica pretenții/de a fi alaltăieri;...” Pe lângă faptul că este de neoprit”... mă-mbăt cu credința/că voi putea cândva/să înving.” (poemul „Bătălie”), poetul are altruismul poezilor adevărați:”... rupe-mă/în bucați/și astâmpără foamea câinilor/lumii/înfometăți de adevăr/...” (poemul „Leapădă-mă, mamă”).

„Măcinat/de crepusculi/cad/în melancolii care/forțează ecluze/...” (poemul „Aleluia”), ca tot el să facă o reverență înconjurului în poemul „Mă aplec”: „mă aplec/cu adânc respect/în fața lucrurilor/implorându-le/să mă creadă/că nu urmăresc altceva/decât să le dau glas/...”.

Frumoase poeme de dragoste de iubită, de natură și patrie dau rotunjime cărții, pe care o cred, sincer, „de recitare”. Totuși predominantă acesteia-i rămâne ideea timpului trecut prea repede. „Clipa cea repede ce ni s-a dat”, cum ar spune alt poet.

„Orologiu invers” este un mic poem pe care doresc, în încheierea acestor „note de scriitor”, fără pretenții exhaustive, să-l redau în întregime pentru.... frumusețea

lui: „latră/trape ce se-nchid/după fiecă apus//nimeni/nu-mi întoarce blând/orologiu invers pus//prea ușor/s-au dus în zbor/curcubeu de mărgean//le cunosc cu/toate-ale lor/urlă-un lup de porțelan”.

Pentru a nu intra „În vâltoarea limbii”, când îl voi întâlni pe domnul profesor Petre Curticăpean voi face un gest cum de puține ori l-am făcut: Îmi voi scoate pălăria în fața domniei sale, cu respectul unui poet pentru alt poet!

Aprecieri critice în volum, p. 94

Poezii din volum

VÂLTORILE LIMBII

*dacă strofa
se naște cu atâta surd efort
din adâncimi pe care
nu le spală toate apele
sufletului,*

*de ce oare nu mă
pot vindeca
cu toate buruienile
de leac?*

*de ce mă atrage
încercarea ademenitoare
în vâltoarele limbii??*

PESCAR

*pescuiesc din seară în zori
în apele repezi
ale imaginației*

*și apele
limbii române
foșnesc răcoroase
oglundindu-mă în toată
singurătatea.*

*cea mai bună
rimă
o pun în cârlig
să ademenesc
peștii rari,
în plasă am
adunat
epitete, metafore
simboluri.*

*cu mult efort,
reșesc să prind
oximoronul,
chiasmul
ori zeugma.*

*poate o să cadă-n cârlig,
când o să crape de ziuă*

PATRIE

*la obor
dobor/mirare,
la pidvor dobor
culoare,
la izvor dobor
lumină,
când albastră,
când senină,*

*am lăsat să curgă steag
peste miera din meleag
stropi ascunși între pământuri
cu averi dintre mormânturi,*

*urme de nescrisă piatră,
rând de testament
și vatră.*

MEȘTERUL MANOLE

*pe-o etajeră
din bibliotecă
s-au așezat
absolut la întâmplare
personaje din cele mai felurite domenii;
cum stau în fotoliul meu,
ascultând o muzică blândă,
le aud
cum înalță osanale
meseriei lor care e, desigur,
cea mai trebuitoare;*

*ciudat,
nu le-am auzit niciodată
rostind măcar
numele celui ce
le-a dat viață;*

*meșterul Manole s-a scurs printre pietre,
liant necesar
zămislirii.*

ROST

*astă noapte
s-a răsturnat peste lume
Carul Mare,
împrăștiind
semne de dumnezeire
adunate din negura mileniilor;*

*am încercat
să le adunăm,
să le dăm un rost,
dar n-am fost în stare
să le punem pe fiecare
la locul lor*

*și-am rămas
împodobindu-mi rostul
cu frânturi
de lumină,
de dragoste,
de credință;*

oare, ce-aș putea face cu ele?

TEMPLU

*mi-am adunat
- cred eu -
destul material pentru
a-mi ridica un adevărat templu -
pietre (prețioase), lianți, coloranți -
cules din felurite cărți
studiate o viață;
nimic nu poate fi mai trainic
sau mai efemer decât cuvântul,
m-agăț disperat
de câte-o metaforă, de-un epitet
un oximoron
neduse până la capăt
sau chiar neutilizate încă;
știi că din materiale second hand
nu poate ieși decât un lucru fără valoare,
tocmai de aceea
mă zbat să mai prind
în repezișuri
pietricelele colorate
ce
- chiar și ele -
se pot dovedi fără valoare;*

*totuși din ce-am adunat
cred că poate ieși
ceva bun.*

LITURGICE VISE

*la colțul drumului
se întâlnesc
liturgice vise
uitate din noapte trecută
abandonate pe ulițele strâmte
ale unor zile prea iuți
în curgerea lor spre
alte nopți tot așa
de scurte
și iar
și iar
într-un ciclu bizar*

LUNATICE DRUMURI

*ciute rupte din peisaj
decupate de o mână abilă
și așezate pe colțul de pagină
să dea viață
unor cuvinte înșirate în volume de rime*

*oare scările duc spre valori
lunatic drumuri
converg spre o lume
ce se vrea recroită*

*va mai semăna cu
cea care-a fost?*

FERESTRE DESCHISE

*când vei veni
caută-mă în ferestrele deschise
fără perdele
fără draperii
acolo unde sufletul
s-a risipit de mult
peste liniștile din jur*

*îți voi răspunde negreșit
și-ți voi arăta drumul
spre mine*

*la ceasul cu arătătoare
din petale
schimbate în timp
cu vocale
te-oi aștepta
iubire durută*

CAVALER

*larve
transpiră sub coaja copacilor*

*ruși din neunde
aorte de sevă
făcând mai uscate
ramurile
altminteri verzi*

*m-aș
lupta ca un
cavaler din evul
ce numai din greșeală i s-a spus
evul mediu
pentru că
de iure și de facto
el încheie un ciclu trezind
doar regrete purtate
în statui*

NUFERI

*nuferi
colorați de o mână nedeprinsă
cu îmbrățișarea pătimașă
mă adună lângă
tulburătoare priveliști cu pești
imaginari
ce înoată în întuneric*

*spre luminișuri de ape
marcându-și traiectoriile
pe sufletul meu pârjolit
de proaspete
gânduri*

LEAPĂDĂ-MĂ, MAMĂ

*leapădă-mă, mamă,
fă-mă pierdut în negura apelor
cântă-mi
să dorm neștiut
printre clăi de grâu secerat*

*ia-mi
de pe buze glasul
și dă-mi tăcerea mieilor
abia sacrificați în sărbători pascale*

*rupe-mă
în bucăți
și astâmpără foamea câinilor lumii
înfometați de adevăr*

*șterge-mă
și din memoria
tuturor celor ce mă știau cândva
visător irecuperabil*

omenirea are nevoie de faptă!

AREAL CĂUTAT ÎN SPIC

*lângă lună
e-o alună
lângă vie
e tămâie*

*pe la vineri
fluier tineri
să-i provoc
la micul troc*

*oare s-o putea să-mi puie
puful galben pe gutuie*

*gălbenuș propus spre rod
- interzis și voievod -
areal căutat în spic
între bine și nimic*

TĂCUTELE SEVE

*tăcutele seve ale pământului meu
scot la lumină o amețitoare
bogăție...
tot aurul Apusenilor
se schimbă-n cuvânt
luminând
firavele mele petale de cântec
izvodit sub puterea
miraculoasă a adâncurilor
prin sevele sfinte
ale metaforelor amurgurilor*

*mă cufund cu voluptate
în vigoarea ce mi-o
dă
cuvântul străbun
vizitat
noapte de noapte*

*de fulgere de lumină
albastră
nu-mi duc
prea departe visările
ci le ar și le seamăn
seară de seară
pentru ca în zori
să le găsesc
îmbrăcate în ciripitul
celor mai disdedimineată
privighetori
sau în razele bănuite
ale luceafărului de ziuă*

RĂMÂN

*rămân
oricâte opreliști mi-ați
pune în cale
rămân*

*chiar dacă m-atacă
destin cu primejdii
rămân*

*mi-oi scrie chipul
în ciuda tuturor
prietenilor ce mi se-arată dușmani
și invers
rămân*

*cu toate-ale mele
rămân*

PESEMNE

*pesemne
lacrima tâmplei
am pus-o sub gene*

*numai așa
aș putea da o noimă
cuvântului
ce prea multe tristeți
spală
în căderea lui
pe pagină*

*de parcă
eu singur aș fi
vinovat
de toate
relele lumii*

CÂNTEC

*o pasăre
își plânge-n scaieți
puii ajunși prea repede
hrană de ulii*

*în glasul ei
se desprinde și durerea
dar și speranța într-o
nouă devenire*

*ea nu blestemă
dar plânge în tăcerea ei
transformată în
cântec*

*din depărtare
pare o minunată
melopee*

*ruptă
din nespusa frumusețe
a eternului*

ALELUIA

*măcinat
de crepusculi
cad
în melancolii care
forțează ecluze
în răsăritul cărora
s-au acumulat mistere*

aleluia

*cădelnițând trec fluturi uriași
în vacarmul tăcerilor
peste straturi
de flori*

aleluia

*mișună lugubru
înserările
cătând prin liniști
vântoase adormite
în ierbi*

FĂRĂ SFÂRȘIT

*printre noi
sprintează cariul
în drumul lui
fără sfârșit și
fără finalitate*

*spre laturi
muncite de gânduri
se cuibăresc
eternități cât clipele*

*la finiș
se beau nectar
și ambrozie*

*tronează lespezi
cu înscrisuri bizare*

OROLOGIU INVERS

*latră
trape ce se-nchid
după fiece apus*

*nimeni
nu-mi întoarce blând
orologiul invers pus*

*prea ușor
s-au dus în zbor
curcubee de mărgean*

*le cunosc cu
toate-a lor
urlă-un lup de porțelan*

EFORT

*note
disparate
de cântec nescris*

*pe sub terasă
bate vântul în
frunze-nclinate spre toamnă*

*tu râzi
de efortul meu
de a mă-nțelege*

*melci nepăsători
își construiesc adăposturi
în visele mele
de odinioară*

Reacții ale criticii literare

Căutarea propriului sine

Iulian BOLDEA

Versurile lui Petru Curticăpean din *În vâltoarele limbii* se remarcă, dincolo de diversitatea registrelor stilistice sau de retorica subiacentă, prin reprezentarea austeră, marcată de infuzia antecică a tradiției, a câtorva toposuri obsesive: ispita cuvântului, căutarea propriului sine, „lacrima dorului”, simbolistica iubirii sau ritualul credinței: „Dacă strofa/se naște cu atâta surd efort/din adâncimi pe care/nu le spală toate apele/sufletului,/de ce oare nu mă/pot vindeca/cu toate buruienile/de leac?/de ce mă atrage/încercarea ademenitoare/în vâltoarele limbii?”. Atunci când autorul găsește tonul just și frazarea are cadența trăirii lirice autentice, versurile sale devin demne de interes. Poemele din acest volum sunt, în fond, expresia unui atașament sincer față de rostirea poetică, față de cuvântul investit cu expresivitate lirică.

Cuvântul liber, XX, nr. 196, 4 octombrie 2008, p. 3

Petre Curticăpean: „Vâltoarele limbii”

Marin CĂLDĂRARIU

După cele trei volume de poezie „Miresme târzii” (2006), „Arome târzii” și „Coloanele câmpiei” (2008), joi, 2 octombrie 2008, Petre Curticăpean și-a lansat la *Teatru 74* din Cetatea Medievală din Târgu-Mureș, cel de-al patrulea volum de versuri, intitulat „Vâltoarele limbii”.

În deschiderea manifestării, poetul Nicolae Băciuț, director al Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural National Mureș, în postura de moderator și de editor al noului volum al lui Petre Curticăpean, a vorbit elogios despre ceea ce autorul dorește să transmită cititorilor.

Pentru a exemplifica, cităm din introducerea la acest volum, făcută de editor, în care specifică: „Poezia a devenit mod de a fi - câtă viață atâta poezie, câtă poezie atâta viață! Iată jocul de cuvinte, în vâltoarele limbii, în care autorul se poate regăsi cu întreaga sa poezie, în cărțile de până acum, în care a dat suficiente dovezi ale nevoilor sale de poezie.”

În cuvântul său, poetul Răzvan Ducan, referindu-se la noua apariție editorială, preciza: „«Vâltoarele limbii» nu este deloc o carte ușoară, cu poezii adunate să iasă la liman. Este o carte care are conținut, poetul având ceva, clar, de spus”.

Lazăr Lădariu - poet redactor-șef al cotidianului „Cuvântul liber” - a vorbit elogios despre poezia confratelui său Petre Curticăpean despre noul său volum lansat „În «Vâltoarele limbii», Petre Curticăpean acoperă cu succes întreaga suprafață a confesiunilor poetice, umplând spațiul liric cu certa iluzie a neliniștii, cu vădita inteligență literară”, exemplificând cu versuri din noul volum.

La rândul său, profesorul universitar dr. Cristian Stamatoiu, de la Universitatea de Artă Teatrală din Târgu-Mureș, spunea, printre altele, că „a persevera este un gest absolut extraordinar pentru care îl admir pe autor”.

Toți vorbitorii l-au felicitat pe autorul noului volum de poezii, urându-i să mai fie prezent și cu alte apariții poetice tot atât de frumoase.

În încheiere, profesorul-poet Petre Curticăpean a mulțumit lui Nicu Mihoc, care i-a găzduit în acest spațiu generos a doua lansare, celor care au vorbit despre noua sa carte, publicului participant, soției și tuturor celor care îi apreciază efortul poetic.

Manifestarea s-a încheiat prin citirea de către autor a câtorva poezii din „Vâltoarele limbii” și a oferit autografe.

Cuvântul liber, XX, nr. 196, 4 octombrie 2008, p. 2

Petre Curticăpean -Vâltoarele limbii”

Lazăr LĂDARIU

„Dacă strofa/se naște cu atâta surd efort/din adâncimi pe care/nu le spală toate apele sufletului,//de ce oare nu mă/pot vindec/cu toate buruienile de leac?//de ce mă atrage/înecare ademenitoare în vâltoarele limbii?” - se întreabă Petre Curticăpean în poezia „Vâltoarele limbii”, care dă și titlul prezentei cărți de poeme, echivalentă cu o adevărată profesiune de credință, cea a „îneccării ademenitoare/în vâltoarele limbii”.

Pescuind „din seară în zori/în apele repezi ale imaginației” și „ale limbii române”, foșnind răcoroase în singurătatea poetului până „când o să crape de ziuă”, Petre Curticăpean acoperă, cu succes, întreaga suprafață a confesiunilor poetice, umplând spațiul liric cu certa iluzie a neliniștii, cu vădită inteligență literară. „Pustiul crește în jurul meu/și fete morgane îmi fac semn/să-mi caut prezilele și pre nopțile,/leagăne de copii dezmierdați,/în cartea de citire”—spune poetul în poemul „Arșiță-i în sufletul meu. Doamne!”, cu acea gravitate a emoției prin care „până și dangătul clopotului/în vecernie/e astăzi mai veșted,/mai stins”.

Când „*lacrima sfârâie pe praful de stea/ridicat de roțile sfinte - ale Carului Mare*” („*Praf ceresc*”). poetul se legitimează cu acea „*asumare lucidă*” conferită, instinctiv, de conștiința poetică. „*Ți-am zărit umbra fluturând la/ferestrele gândului meu,/zănatic pornit pe poteci de nesomn*” („*Pasăre măiastră*”) anunță poetul marcat de acele sentimente subordonate atitudinii lirice ferme, prin vocea interioară a poeziei. Timbrul liric personal, coborând dintr-o sensibilitate pregnantă, este evident în poezia „*Bună dimineața*”: „*Mă clătesc/pe ochi cu rouă în zori,/când stelele/își culcă razele/în paturi de vis,/deștept privighetorile/și le trimit la cântat,/pe bondari îi stropesc cu negură/să-i fac mai lucioși;/mai mari probleme/am cu melcii,/care vor să-și mai prelungească/somnul,/dar/îmi vin în ajutor/clopotele lalelelor;/bună dimineața!*”

De la „*Arome târzii*”, „*Miresme târzii*” și „*Coloanele câmpiei*”, celelalte trei cărți anterioare de poeme, poezia lui Petre Curticăpean a câștigat, incontestabil, în substanță lirică. Discreția și tensiunea lirică, evidente la fiecare poem, sunt o dovadă. Prin „*Semnele de dumnezeire*” și „*sturzul care intempestiv/stropea cu sunete/abia înghețate/verdeța primăverii*” din poemul („*Pământul meu*”), când „*moșăie satisfăcut/orgoliul dominator*”, când „*fulgere de lumină/albastră/nu-mi duc/prea departe visările*” („*Tăcutele seve*”), sugestia lirică se supune, docilă, „*efortului sentimentalizării*”.

Aș încheia cu poemul „*Pesemne*”: „*Pesemne/lacrima tâmpiei/am pus-o sub gene//numai așa/aș putea da o noimă/cuvântului/ce prea multe tristeți/spală/în căderea lui pe pagină//de parcă/eu singur aș fi/vinovat/de toate/relele lumii*”, tocmai pentru a invoca, la poetul Petre Curticăpean, imaginația, starea și exprimarea poematică, acalmia, vocația și evidentul travaliu liric.

Cuvântul liber, XX, nr. 196, 4 octombrie 2008, p. 3
Apărut și în volumul Lazăr Lădariu, Plăcuta zăbavă, 2010, p. 177

Penumbra de poteci

Lansarea cărții

Marin CALDARARIU

După volumele de versuri „Arome târzii”, „Miresme târzii”, „Coloanele câmpiei”, „Văltorile limbii”, profesorul Petre Curticăpean iese în întâmpinarea iubitorilor de poezie cu alte două volume de versuri. Este vorba de „Penumbra de poteci”, un volum de 172 de distihuri (poezii în două versuri), cu un cuvânt înainte de Valentin Marica, apărut la Editura „Cezara Codruța Marica”, și altul intitulat „La poarta dintre Soare-Apune”, cu o prefață semnată de poetul Adrian Păunescu, apărut la Editura „Casa Ciurea” din Slatina.

Cele două volume ale profesorului-poet, Petre Curticăpean, vor fi lansate joi, 15 aprilie 2010, ora 17.00, la Centrul de Dezbateri Socio-Politice „Emil A. Dandea”, din Piața Trandafirilor nr. 5, Târgu-Mureș.

Cuvântul liber, XXII, nr. 70, 10 aprilie 2010, p. 2

Dublă lansare

Joi, 15 aprilie 2010, ora 17, la Centrul de Dezbateri Socio-politice „Emil Dandea” (piața Trandafirilor nr. 5), poetul Petre Curticăpean lansează două volume de versuri. „Penumbra de poteci” – distihuri – și „La poarta dinspre soare-apune” (poeme).

Cărțile vor fi prezentate de domnia Lazăr Lădariu, redactor-șef al ziarului „Cuvântul liber”, și Valentin Marica, senior-editor la Studioul de Radio Târgu-Mureș. Moderator prof. Dimitrie Poptămaș.

Cuvântul liber, XXII, nr. 72, 14 aprilie 2010, p. 1

Cuvânt înainte

Peisajul distihurilor din Penumbra de poteci e animat de o vie conștiință poetică. Distihurile sunt numiri sentențioase ale acesteia, sinteze reflexive, semne ale împăcării sinelui poetic. Autorul nuanțează un puternic sentiment al trecerii timpului, al ireversibilității, invocând metafora *apusului* sau a *timpurilor duse*, ca premisă pentru o nouă naștere a luminii, a albastrului diamantin veșnic. Pentru poet, trecerea timpului înseamnă configurarea unei biografii spirituale menite să-i ia nemuririi din chip și sunet. A rosti și a rostui Cuvântul, *cântecul sfânt*, a naște „o gramatică stelară”, duce spre inefabilul *raiurilor troienite-n nemurire*. Rădăcina cuvintelor din distihurile lui Petre Curticăpean ține *calea (potecă, drum, cărare, vale etc.)* spre lumină, chiar și după ce visul poetic se consumă, iar eul își simte acut fragilitatea: *Simt hăul...*

Poetul rememorează *văile astrale* ale creației sale, cunoscutul și necunoscutul lumilor poetice, truda pe care o cere Cuvântul, în același timp limpezindu-și, în ardere interioară, stări și sensuri. Fiind *rob al hârtiei*, poetul poartă luciditatea actului liric, dinspre *drumul de plai* spre *porțile de rai*, dinspre contingent spre înveșnicire. Astfel, distihurile devin autoportretul celui ce poartă curgerea implacabilă a timpului, dinspre trepidant spre tăcerea tainică, dinspre elanurile vitale spre discreta melancolie; sau, poate, jurnalul sublimării acestor obligatorii treceri.

Distihurile numesc vârstele poetului, în succesiunea lor firească, de la șagalnicul începutului, la cumpătata înțelepciune, de la liniștea pe care o aduceau razele de soare din vara poetului, la neliniști ce vin din Marele Necunoscut: *Plutesc printre neliniști, tomnatic și năuc...* Poetul străbate timpul în numele luminii, rămânând consecvent cu conștiința harului său: *Să dibui lumini din adâncuri de humă. În acest rol e neînfrânt, întrucât fiorul trecerii, al neantului, al necunoscutului - Ce s-aude din poveste? - Ce s-ascunde după ceață? - este însoțit de împăcarea cu sine, de credința că verbului i-a făcut nimb și i-a dat nesfârșire. Într-un distih, poetul simte cum lumina va trece din cuvântul poeziei în frunze de nemărginire, în mărturii ale vieții și numelui său. Poetul, scriindu-și versurile, le-a trecut, fără întrerupere, din devremele înspre târziul vieții, pe piatra nemuririi: Nimic nu m-așteaptă la capăt de drum,/Doar o piatră pe care-o cioplesc de pe-acum.*

Valentin MARICA

Poezii din volum

...Și cresc nămeți, broboade de safire,
De raiuri troienite-n nemurire.

*

O gramatică stelară
Ninge-n plângerea amară.

Doamne-nvață-mă să ard
Ca minuni ascunse-n brad.

*

Sunt rob al hârtiei și-ncerc să plătesc
Cu fiecare vers ce-n lumină-l clătesc.

*

Stingeri cad din cer mereu
Însloind pe timpul meu.

*

Sub noianul de tăcere
Se revarsă mângâiere.

*

Doamne-nvață-mă să scriu
Ce m-ai învățat să fiu...

*

Doar tăceri se-nalță, sus,
Pribegind înspre apus.

*

Luna varsă-n nopți albastre
Culori dorurilor noastre.

*

Vremuri trec și pun ninsori,
Oricât le momesc cu flori.

*

Stropi de smirnă și tăceri
Se revarsă-n învieri.

*

Reci, cădelnițe s-au dus,
Prohodite, spre apus.

*

Scriu visând, topind în fire,
Frunze de nemărginire.

*

*Prag de-azur rostit în șoaptă,
Avatar de poamă coaptă.*

*

*Dorm speranțele în zori
Ca miremele în flori.*

*

*Fulgurează blând prin geam
Doar tăcerile din ram.*

*

*Cine-mi plânge timpuri duse,
Amintiri din vaduri scurse?*

*

*Mă cufund, spre taine reci,
În penumbră de poteci.*

*

*Se crucesc, în sfinte falii,
Culori scoase din vitralii.*

*

*Frescă vie, pe răzoare,
Ard, smerit, raze de soare.*

*

*Mă scurg sub cer, alene, tăcut și plumburiu.
Sunt singur, doar cu mine - un univers pustiu.*

*

*La porți de cer răsar maiestuos
Și viscolul de stele și zâmbetu-ți duios.*

*

*Când, copleșit de gânduri, visez singurătate,
Un glas adânc șoptește: Regret, dar nu se poate!*

*

*Mi-e chipul dat de stirpe, cioplite de etnie
Și-s mândru că fac parte, atom de seminție.*

*

*Inconfundabil sună-n mine cântec sfânt
Căruia-ncerc să-i dărui rostirea în cuvânt.*

*

*Simt hăul ce m-apasă și, singur, ca un cuc,
Plutesc printre neliniști, tomnatic și năuc.*

*

*Am să-mi slujesc cetatea, retras, dar neînfrânt,
Până ce-n tăcere, m-oi strămuta-n mormânt.*

*

*Stropesc, cu aur, calea-mi, ce curge din matrici,
Din valuri de-nviere mi-o tulbură aici.*

*

*Mai prețios e timpul pierdut cu câte-un vers,
Decât noian de fapte ce repede s-au șters.*

*

*Mă mistui în dualul: respect sau insolență,
Dar mă trezește veșnic eterna mea decență.*

*

*Norii mișcă stol de corbi
Peste zariște de orbi.*

*

*Dinspre clipele pustii,
Stelele mustesc tămâi.*

*

*Nimb de flăcări curg doinind
Prin vântoase de colind.*

*

*Ninge surd, cu fulgi albaștri,
Visuri dogorite-n aștri.*

*

*Amintirea, stoarsă-n stog,
Rămâne în urmă, zălog.*

*

*Trec, de-a valma, spre apus
Năluciri, ce nu s-au spus.*

*

*Stropi de vițor, sus pe creste,
Plâng tăcerile celeste.*

*

*Fulgi de umbră strâng, iernatici,
Rest de ziuă, singuratici.*

*

*Bat, stingher, cel drum de plai
S-ating porțile de rai.*

*

*Plânge iarna, strânsă-n iezi,
După blondele-i zăpezi.*

*

*Trec, prin noapte, aromind,
Nemurirea din colind.*

*

*Lunea a ajuns la vineri,
Căutându-mi anii tineri.*

*

*Mi-aș zidi culcuș de vânt,
Să nu mă bage în pământ.*

*

*Mă prind dimineți, când Domnul mă-ndrumă,
Să dibui lumini din adâncuri de humă.*

*

*Mi-o crește o ceată de câini răi ca moartea,
Cu ei să îmi apăr singurătatea.*

*

*Miresme de flori, zile strânse-n noian
Se grăbesc spre apus, gălbenind an de an.*

*

*Mutat peste apă, când o fi să mă ducă,
În nopți de argint voi rămâne nălucă.*

*

*N-au opreliști, nici hotar,
Caii gândului hoinar.*

*

*Cerc, la vreme, să deschid
Ane ce se nasc în zid.*

*

*Adulmecând depărtări,
Fantomând, mă pierd în zări.*

*Miriștea îmi plânge iară
După holdele de vară.*

*

*Sus, pe munți, înoată-n nori
Pârguit de vis, spre zori.*

*

*Stau pe ramuri anii buni,
Căutându-se prin pruni.*

*

*O lume de vis zidit-a
NECUVINTELE lui Nichita.*

*

*Pagini albe să mă-ndemne
Să brodez NODURI ȘI SEMNE.*

*

*Rai ceresc să se exprime
Stil clasic născut în rime.*

*

*Apropiind depărtarea,
Zilnic tot scurtez cărarea.*

*

*Te înalți privind spre creste.
Ce s-aude din poveste?*

*

*Ce s-ascunde după ceață?
Unde-i drumul cu verdeață?*

*

*Cale este doar de dus...
Ce-o fi oare acolo, sus?*

*

*Unde liniștea s-așază?
Și cu cine adăstează?*

*

*Peste tot e vânt și ploaie.
Ce s-ascunde sub noroaie?*

*

*Tinerețe, când te-ai dus?
Chiar nu ai nimic de spus?*

*

*Toate sunt acum tardive...
Ce-am făcut din perspective?*

*

*Cine oare s-o-ngriji
S-aleagă noaptea din zi?*

*

*Nu mă-ndur să calc, întreg,
Peste câte nu-nțeleg.*

*Efemere-s zilele,
Când trăiești cu binele.*

*

*Mă întreb naiv: Ce este
Sus în naos de poveste?*

*

*În nopți, cu-ale iernii plângeri,
Văd sosind din ceruri îngerii.*

*

*Nimb i-aș face, moț i-aș pune
Versului, culcat pe strune.*

*

*În nopți târzii, cu patimă și-ncetul,
Îmi chem ca pe-o amantă, alfabetul.*

*

*Meșterul, când pune roata,
Nu îl aplaudă gloata.*

*

*Zgribuliți, se prind în joacă
Fulgi albaștri-n promoroacă.*

*

*Stau și cuget, la răscruce,
Drumul încotro s-o duce?*

*

*Adesea, legi se fac și se desfac,
Pe-ascuns, la umbră de copac.*

*

*Nedumerită roata se întreabă-ntruna
De ce oare se-nvârte ca nebuna???*

*

*S-au topit încet, pe rând,
Alămuri primitoare-n gând.*

*

*S-au scurs vise după vise
Prin ferestrele deschise.*

*

*Că-s brumate zilele,
Nu le râde! Plânge-le!*

*

*Sunt atent, mă concentrez
Ce urmează să visez.*

*

*Te întreb azi, vântule,
Spune-mi unde-s mierlele?*

*

*Dinspre cerul cel pletos
Curg arbori de abanos.*

*

*Risipite-n frunze moarte,
S-aud șoapte de departe...*

*

*Se topesc sloiuri de vis...
Îmi rămâne doar ce-am scris.*

*

*Milă n-aștepta să-ți pice
Dintr-o tufă de aglice.*

*

*Trece apa - sfânt fuior -
Totu-i patimă și dor.*

*

*Unde mi te-ai dus, copile,
Tupilat după zambile?!*

*

*Ritmu-i dur și aspru-i drumul,
Târziu când se lasă fumul.*

*

*Vraf de vise spre apus.
Mă-ntreb: oare când s-au dus?*

*

*Dogoresc strivite-n porți
Serile noptite-n bolți.*

*

*Fi-vor uitate oare eșecul, neputința?
Dac-am turnat în lucruri de-a pururea credința?*

*

*Nestăpânit fusesem cândva și agitat
Dar, iată-mă, de vremuri, supus și temperat.*

*

*Necopt priveam în juru-mi cu atâta inocență,
Când azi mă indispune și propria-mi prezență.*

*

*Am consemnat, adesea, tot ce-am crezut, în vers,
Dar recitind mă tulbur și-mi pare-atât de șters.*

*

*Nu caut să-i pun frunții vreo aură străină,
Mă bucur dacă încă mai stăruie-n lumină.*

*

*În avalanșe cad cuvinte-n versuri
Cu-atâtea neștiute sau neaflate sensuri.*

*

*Mi-e dor de-o pace blândă ce urcă în lumină,
Pe care, cu credință, o năzuiesc să vină.*

*

*Mai sper că rima sfântă să-mi fluture din slavă.
E cea mai grea speranță și mai dorit-otravă.*

*

*Miraculos mă-mpresur cărări ce urcă-n hău,
Din care se-îfiripă iubitul chip, al tău.*

*

*Când te iubesc, credința nu mi-o lua-n răspăr
Că ea e pururi vie, născând din adevăr.*

*

*În muguri se adună munți de soare,
La fel ca-n versuri trudă și sudoare.*

*

*Dus spre-asfințituri, soarele nu plânge,
Doar peste lume zilnic se prelinge.*

*

*Răsună lung ecou de lumi pierdute,
Rămase-n infinit, necunoscute.*

*

*Pornesc hai-hui prin haosul din mine,
Să aflu rost, să te-ntâlnesc pe tine.*

*

*Mi-e sfântă clipa când găsesc un trop,
Să-i pun ca moș la versul meu, un strop.*

*

*Se-ntorc aieva visurile toate,
Plecate către lumi, dar cenzurate.*

*

*Sunt aspre nopțile când crivăț plânge,
Dar prind viață când din ceruri ninge.*

*

*Stropesc cu aur, să nu mi-l ia vântul,
Cel pus în vers, cu-atâta chin, CUVÂNTUL.*

*

*Mi-e greu să cred că fila o voi putea vreodată
S-o scriu și s-o păstrez imaculată.*

*

*Am strâns în mine atâta vers, c-aș vrea
Să mă răzbun, să-l dărui ș-altora.*

*

*Ninge blând, cu fulgi albaștri,
Dor și arșiță din aștri.*

*

*Când ai întâlnit iubirea,
Nu-ți ajunge nemurirea.*

*

*Vremuri vin, vremuri se duc...
Triste-nsingurări de cuc.*

*

*Nime-n cârcă nu mă poartă
Singur caut sens la soartă.*

*

*Mă-mpresoară căi tentante.
Teamă mi-e să plec departe.*

*

*Simt că am să spun ceva,
Nu știu dacă voi putea.*

*

*Spre ce lume mi-e ursit
Să mă-ndrept în infinit?*

*

*Minunată-i clipa sfântă
Când aud versul cum cântă!*

*

*Prind de veste cum mă-ncearcă
Clipe netrăite, parcă?...*

*

*Mi-adun zorii să m-ajute
Să văd lucruri nevăzute.*

*

*Mi-am împrejmuit cu vânt
Tot ce-am adunat și cânt.*

*

*Când voi pleca, voi cere, înadins,
Să-mi iau cu mine-uneltele de scris.*

*

*Bijuteriile coroanei de vise
Se cer către lume trimise.*

*

*În zori dup-o noapte-aburindă,
Alerg să prind clipa fugindă.*

*

*Trec iluzii - pești fugari -
După norii - lopătari.*

*

*Cred în tot ce mă-nconjoară,
Dar credința nu-i ușoară.*

*

*Nu pun timpului căpăstru
Ci-l învăț doar în buiestru.*

*

*Renăscut, mă spăl pe față,
Cu zorii din dimineață.*

*

*Mă ascund bocind spre seară
Mersul tânăr de lioară.*

*

*Au murit în mine-aripi de vise
Pe care n-am știut să le fac scrise.*

*

*Stele spăl, topind zăpezi,
Închizând ochii-n amiezi.*

*

*La toacă, tot aștept, sperând zănatic,
Să vii ca ieri, plutind la ceas noptatic.*

*

*Mai naște-mă, mămucă, de se poate,
C-abia acum, târziu, le știu pe toate.*

*

*Strofa rumenită, preaplecătă vouă,
E ca o albină scăldată în rouă.*

*

*Tainic duce vântul vorbele-mi departe,
Pale foi desprinse dintr-o sfântă carte.*

*

*S-așterne târzie uitarea pe ramuri
Șiplouă-ntristând tot trecutul pe geamuri.*

*

*Miracole-aștept să se-ntâmpie pe creste
Spre-a renaște trăiri risipite-n poveste.*

*

*Nicicând n-am râvnit să-ntorc lumea pe dos,
Dar mi-e dor de-o vecie trăită frumos.*

*

*Nimic nu m-așteaptă la capăt de drum,
Doar o piatră pe care-o cioplesc de pe-acum.*

*

*Aud groapa cum crește în lutu-afânat
În care m-or pune la margini de sat.*

*

*Vanitos, mai sper încă c-o fi cineva
Să citească povestea-mi... măcar cât s-o putea.*

*

*Mi-aş dori ca taina ascunsă în vers
Să te-ajute să crezi şi să sperî într-un sens.*

*

*La poale de codru s-adună, în toamna cea sumbră,
Şi frunze căzute şi fapte ascunse în umbră.*

*

*Sunt grele de patimi tăcerile serii,
Dezmierdate de farmecul apelor verii.*

*

*Mă-ntorc de cu zori din tărâmurî de vise,
Dar câte din ele vedea-le-voi scrise?*

*

*Pe-nserat, când soare-apune, pierind în vreme,
Mă aşteaptă-aceleaşi file să înşirui grav poeme.*

*

*Mă cufund, la ceas de seară, într-o lume de visări
Căroră le dau viaţă şi le scald în învieri.*

*

*Se aşază pe pilaştri
Seri de vis muiate-n aştri.*

*

*În lunga sarabandă de vrăji muiate-n fum,
Mai desluşesc iluzii ce le-am pierdut pe drum.*

*

*Sub baldachin-ninsoare mai stăruie-n balans
Lumini scăldate-n umbre şi-al încântării dans.*

*

*Spre apele-adumbrite cărări se întretaie,
Să-şi răcorească-obrajii de-a verilor văpaie.*

*

*Zac pe pajiştea uscată
Încântări de altădată.*

*

*Lupii urlă-n nopţi pustii
Către stele sângerii.*

*

*Neostoite, drumurile curg
Spre-un orizont sub streşini de amurg.*

*

*Sub piatra aşezată la răscruce,
Aş vrea să mă aşeze, când m-or duce.*

*

*Se-nalță-alene, parcă fără rost,
Coloane din fântânile ce-au fost.*

*

*Spre cratere ce-și fumegă cenușa,
M-abate, fără veste, greierușa.*

*

*Mi-a aud bătând în inima secată
Ademeniri ce s-au sfârșit la poartă.*

*

*Mă văd, nonșalant cavaler grațios,
În prăfuite poze păstrate duios.*

*

*Pe buze dorm surâsuri în neștire,
Topite-n irizări de patrafire.*

*

*Luntrea-mi poartă spre apus
Ani ce mi-au fost dați de sus.*

*

*Mai adaug câte-un semn
La răbojul vechi de lemn.*

*

*Ascund sub lespezi desfrâu de surâs
Născut din vraja caldă-a unui vis.*

*

*Orgolii vetuste s-au scurs în bulboane,
Lăsându-mi în urmă relicve de coroane.*

*

*Mai stăruie în minte momâi pierdute-n sori,
Sub vraful de iluzii ascunse sub ninsori.*

*

*În însemnări făcute pe galbenele file,
Mai stăruie trecutul din zilele copile.*

*

*Distihuri cad din văi astrale
Pe-ntinse pagini virtuale.*

*

*Întorc glosarul, să deșert lumină
Pe-un uriaș covor de lună plină.*

*

*...Și cad mereu albastre diamante,
Pe-o lume-nveșmântată în brocarte.*

Reacții ale criticii literare

Marin CĂLDĂRARIU

Ca de fiecare dată, ospitalier, Centrul de Dezbateri Socio-Politice „Emil Dandea” a găzduit joi, 15 aprilie 2010, dubla lansare a volumelor „Penumbra de poteci” - distihuri - și „La poarta dinspre soare-apune”, poeme ale profesorului Petre Curticăpean.

Moderatorul manifestării, profesorul Dimitrie Poptămaș, în cuvântul de deschidere spunea: „Aceste volume îl consacra pe Petre Curticăpean ca poet, fiind bine cotate în rândul poezilor, îl face un poet cunoscut și recunoscut în România.”

Pentru a prezenta cele două volume au fost invitați domnii Valentin Marica și Lazăr Lădăriu, cele mai autorizate persoane.

În cuvântul său, poetul Lazăr Lădăriu, redactor-șef al cotidianului „Cuvântul liber”, pentru început a făcut câteva precizări cu referire la poetul Adrian Păunescu, cel mai mare poet român în viață, cu care este prieten. Făcând prezentarea volumului de poeme „La poarta dinspre soare-apune”, vorbitorul îl cita pe Adrian Păunescu, care, în introducerea volumului „Un poet al amurgului transilvan”, spunea: „E poezia de revelație, pe care o practică, nu rareori în stare de grație, și Petre Curticăpean. E o sugestie de amurg; fixată în geometria unui burg transilvan, de presimțirea lunii și de bătaia clopotelor”, exemplificând prezentarea cu versuri din cuprinsul acestui volum.

A urmat Valentin Marica, poet, senior-editor la Studioul Regional de Radio Târgu-Mureș, care, în calitate de editor al volumului „Penumbra de poteci”, spunea că „cele două volume îmbracă aceeași cămașă”, iar despre autor menționa: „cred că adevăratul portret-autorportret este cel de pe coperta a patra a volumului „Penumbra de poteci”, cred eu că aici este portretul poetului „Doamne-nvață-mă să scriu/Ce m-ai învățat să fiu...” Câteva cuvinte, la adresa lui Petre Curticăpean, a rostit și profesorul Ioan Săcărea. La evenimentul editorial au fost alături de autor membrii familiei, rude, colegi, prieteni, oameni de cultură mureșeni.

În final, autorul a fost felicitat de toți cei prezenți, oferindu-i frumoase buchete de flori, iar el a dat autografe pe noile volume.

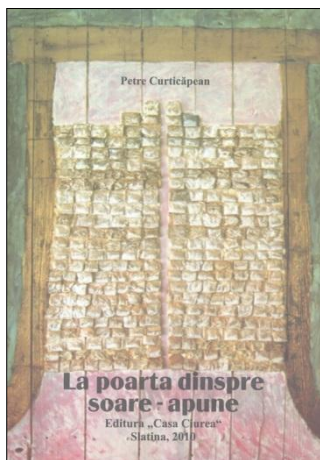
Cuvântul liber, XXII, nr. 75, 19 aprilie 2010, p. 6

La poarta dinspre soare-apune

Lansarea cărții

Dupa volumele de versuri „Arome târzii”, „Miresme târzii”, „Coloanele câmpiei”, „Vâltorile limbii”, profesorul Petre Curticăpean iese în întâmpinarea iubitorilor de poezie cu alte două volume de versuri. Este vorba de „Penumbra de poteci”, un volum de 172 de distihuri (poezii în doua versuri), cu un cuvânt înainte de Valentin Marica, apărut la Editura „Cezara Codruta Marica”, și altul intitulat „La poarta dintre Soare-Apune”, cu o prefață semnată de poetul Adrian Păunescu, apărut la Editura „Casa Ciurea” din Slatina.

Coperta I

Coperta a IV-a

Cele două volume ale profesorului-poet, Petre Curticăpean, vor fi lansate joi, 15 aprilie 2010, ora 17.00, la Centrul de Dezbateri Socio-Politice „Emil A. Dandea”, din Piața Trandafirilor nr. 5, Târgu-Mureș.

Cuvântul liber, XXII, nr. 70, 10 aprilie 2010, p. 2

Joi, 15 aprilie 2010, ora 17, la Centrul de Dezbateri Socio-Politice „Emil Dandea” (Piața Trandafirilor nr. 5), poetul Petre Curticăpean lansează două volume de

versuri: „Penumbra de poteci” – distihuri – și „La poarta dinspre soare-apune” (poeme).

Cărțile vor fi prezentate de domnii Lazăr Lădariu, redactor-șef al ziarului „Cuvântul liber”, și Valentin Marica, senior-editor la Studioul de Radio Târgu-Mureș. Moderator: prof. Dimitrie Poptămaș.

Cuvântul liber, XXII, nr. 72, 14 aprilie 2010, p. 1

Un poet al amurgului transilvan

Adrian PĂUNESCU

Nu demult, am semnalat în revista „Flacăra lui Adrian Păunescu” niște versuri surprinzătoare ale unui semnificativ poet ardelean, Petre Curticăpean, din Tg.-Mureș. Reacția autorului m-a emoționat. El nu se aștepta să-l citească și să-l remarc. Am terminat, de curând, de citit cartea de versuri, plecată spre tipar, „La poarta dinspre soare-apune”, a aceluiași Petre Curticăpean.

Ea mărturisește valoarea unui liric, stăpân pe mijloacele sale, economicos cu metaforele și iubitor de exprimări aforistice de o stranie modernitate. Fără a mai fi tânăr, Curticăpean e în stare de reale proștețimi, ca și de nebanuite adâncimi. Iată aceste extraordinare versuri, parcă scrise de Blaga, ca, de altfel, și alte poezii ale lui:

*Scrisori
Se-ntorc
Necitite scrisori
În amurg
Destinatarii au murit demult*

*Stau închiși
În găurile lor de cârțițe
Amenințând că vor
Umple cu hoitul lor
Orizontul prea strâmt
Și-l vor preface în
Răspunsuri menite să
Cearnă binele de rău.*

*Mă-ncearcă un vis
Desprins dintr-o noapte
Iluminată de crisalide
Picurate
Din Heidegger*

*La capătul podului
Aleargă factorul care
Să caute mai departe
Adresantul și expeditorul*

Dincolo de acest nou caz de poezie ardeleană serioasă și convingătoare, aş remarca fenomenul mai larg, de permanentă înviere, pe care suntem obligaţi să-l înţelegem, aşa cum se arată el de la Goga, Blaga şi Beniuc, la Ioan Alexandru, Gheorghe Pituţ, Aurel Rău, Ion Mircea, Horia Bădescu, Adrian Popescu. E poezia de revelaţie, pe care o practică, nu rareori în stare de graţie, şi Petre Curticăpean. E o sugestie de amurg, fixată în geometria unui burg transilvan, de presimţirea lunii şi de bătaia clopotelor.

Prefaţa la volumul de versuri

Poezii din volum

RĂNI NEDURUTE

*s-au încreţit pe cer
roşind asfinţiturile
sentimentele
pe care le-au stârnit
apropierile noastre
ne-au copleşit
răni nedurute
nimic nu putea fi
mai albastru
- „nu mă uita” -
decât cerul
dragostei noastre
revărsat peste straturi
de neprihănire
lopeţi vâslinde
risipeau tezaur
de cântec*

ÎN TABĂRA UITATĂ DE SCULPTURĂ

*rosturi ferecate-n fier
dintr-o lume dispărută
stau pe câmp ca un oier
după turma lui pierdută*

*rupte fulgurări de gând
întrupate-n lemn sau piatră
zac pierdute, adormind
ca tăciunii stinși pe vatră*

*porți cu chipuri de eroi
creionate-abia sub zare
dorm sub arșițe și ploii
frânturi mute de cântare*

*poate că-n tăcute nopți
când e beznă de mormânt
intră iarăși pe sub porți
înviata în descânt*

*încing surd satanic dans
drept ofranda pentru-acei
care-au vrut să le dea glas
renăscându-se pe ei.*

NICIODATĂ

*niciodată
sufletul meun-a fost
sfâșiat de atâtea neliniști*

*îmi apar din toate părțile
tulburându-mă în vibrații
ascunse în umbra adâncurilor*

*ca un biet ciung
încerc să mă agăț
de clipele*

*pe care mi le-a dat
Cel Puternic*

*cireșii zâmbesc
din toate florile lor
expuse în mersul
spre soarele-apune*

*și parcă
îmi iau în derâdere
încercările disperate*

*la capăt de noapte
veghează cucuveaua înțeleaptă
ca jocul să se desfășoare
conform regulilor.*

MIROASE A CER

*iarba
îmi taie amarnic
degete-ntinse
spre mângâiere
clopote
oftează în depărtări
pierzându-și limbile
adunate-n talangă*

*miroase a cer
și-a vântoase
peste corolele abia-ntredeschise
mișună balaurii-n zarzări
și pasc în ciopoare
oile bete
de-atâta obositoare
lumină.*

DIMINEAȚA LA MEȘTERA

*aici, la munte, roua-i cât o ploaie
și iarba-i udă ca după potop
în văi s-agită neguri, crengi se-ndoaie
de mult prea grele, chiar în vârf de plop*

*e-atâta prospețime împrejur
că te-nconjoară univers de verde
încet se dezvelește cerul pur
și-orice tristețe-n dimineți se pierde*

*un început de zi e-un cântec sfânt
ce-nvăluie natura, râde firea
un început curat ce pe pământ
îl seamănă din cer dumnezeirea.*

NEVREDNIC AȘ FI

*nevrednic aș fi
de aceste sublime meleaguri
nevrednic aș fi
de fluturii care roiesc în înserări
în preajma lămpilor aprinse
dacă ar trece prin preajma mea
fără să iau în seamă
că totul năvălește în
adâncul sufletului
și se întrupează
în realități ce seamănă leit
cu visurile
nu tulbur liniștea lucrurilor
dar, de multe ori
îmi pare
că tot ce mă împresoară
și mă bulversează
în realismul lor total
îmi pare, deci,
că face parte
dintr-un vis*

*pe care îl confund mereu
cu trezia*

*Doamne, cum aş putea să
traduc toate aceste
minuni
în rime?*

PORȚI FERECATE

*streșini sterpe
vorbec despre ploi
în deluv
și despre iubirile
pierdute în nopți
de mai
se crucesc parcă
și crucile
din cimitire
ascunzându-și morții
sub ierburi*

*porție răsăritului
nu se deschid
oprind cohortele
de nori
la porți ferecate
cu balamalele ruginite
grele
de doruri păgâne.*

SPRE STEAUA TA

*mă închin spre steaua ta
încă nezărită, încă
poate astfel voi afla
drum spre liniștea adâncă*

*teiul să-mi susure blând
viers din frunza-i jucăușă
peste vremi alunecând
în mireasmă de brândușă*

*să ascult cum plânge lin
când izvorul sparge geana
sfânt liņoliu de pelin
ce trezește-n zori poiana*

*să mă-ndrept în sunet stins
ca un semn uitat în carte
tot mai singur, tot mai nins
mai departe, mai departe.*

RUGĂ

*păzește-mi,
Doamne,
libertatea sfântă
de-a mă trezi
în zori cu
muguri de lumină cerească
și-a mă purifica
iar și iar
spălându-mă
cu lacrima
zorilor
de pe firele
de iarbă
așează-mă
în rândul
aleșilor tăi
ce-ți cântă
fă-mi viersul
să zburde
asemenea mânjilor
neînșeuăți
veghează-mi
mersul drept
printre lanuri
și fă-mă martorul
minunilor tale
din fiecare dimineață.*

RISC ASUMAT

*îmblânzitor de rime m-am făcut
s-ascult cuvântul transformat în strună
tot aşteptându-l până când, durut
să-l nemurească-n limba lui străbună*

*metafore am adunat în clăi
s-aleg, când s-o brodi, la ceas de seară
din câmpu-mpestrîțat cu ciunăfăi
să fac poiană-n care visul zboară*

*răscolitor s-aştept ca la-nceput
să se desprindă în idei cîntarea
s-o fac toiag pe drumul neştiut
pe când poemu-și caută-ntruparea*

*un ucenic cuminte mă streacor
prin limba sfântă ca să dibui urma
cuvântului cu rostul lui sonor
ca un păstor ce-n fluier plînge turma*

*chiar dacă turma a-nghețat în văi
și-n vis mai paște iarba fermecată
mă-ntorn să aflu, printre ciunăfăi
ce n-am văzut aieva niciodată.*

POATE??

*lespezile
fac deliciul
unei existențe
așezate în toate
pozițiile
de toate culorile
și miresele
încearcă
să reproducă
chiar fragmentar
și sporadic*

*cea ce existența
le oferă cu atâta
generozitate*

*mai grav e
că de la o vreme
ele se mișcă tot
mai greu
și mă aștept
cândva
să rămână una
nemișcată pe care să
scrie
numele meu.*

DESTIN

*născuți suntem
să ducem mai departe
o torță
de cântec*

*arpegiile sunt atât de diferite
mai degrabă
în locul simfoniei
e un orăcăit*

fiecare în legea lui.

TÂNJESC

*mă las dorului
să mă poarte în cârcă
departe,
pe ulițele somnului
sau să mă ferească
de ispite
redobândindu-mi liniștea
prin spălare în apele
agitate
ale căutării sinelui*

*cine îmi face semne
să mă apropii mai
aproape de adâncuri?*

*cine mă ademenește cu
privirile
ascunse sub voal?*

*pretutindeni
măuit în jur
și nu mă găsesc
decât pe mine
iscodindu-mă
la porți de curți
albite de doruri
tânjesc să-mi regăsesc.*

ILUZIE

*în fiecare clipă
mă joc de-a uitarea
cu mine însumi...
mă-nvăț a uita
copilăria
atât de ascunsă
sub maldărul de zile uscate,
prima privire
asupra lucrurilor din jur
am ascuns-o în buruienile minții...
prima dragoste
a zburat cu păsările toamna
spre alte meleaguri
sau spre alți interpreți*

*mă ascund
de tot ce-ar putea
să-mi hrănească
iluziile
știind că în spatele lor
nu se-ascund decât altele
doar că acestea-s
mai trainice*

*mă joc cu mine
de-a minele
și am iluzia că exist
și că reprezint ceva.*

DOR

*streșini cad
peste câmpuri de ceață
și orologiul dogit
secufundă în bezne*

*licăr
găsesc în străfunduri de vis
licurici bezmetici
căutându-și urmele
prin staul*

*nimic nu m-așteaptă
nici măcar lupii
care-au curățat
cândva
staulul*

*mi-e dor de mine
și sper să mă întâlnesc
la poarta cea mare.*

SCRISORI

*se-ntorc
necitite scrisori
în amurg
destinatarii au murit demult*

*stau închiși
în găurile lor de cârțițe
amenințând că vor
umple cu hoitul lor
orizontul prea strâmt
și-l vor preface în*

*răspunsuri menite să
cearnă binele de rău*

*mă-ncearcă un vis
desprins dintr-o noapte
iluminată de crisalide
picurate
din Heidegger*

*la capătul podului
aleargă factorul care
să caute mai departe
adresantul și expeditorul.*

CLIPA NUNTIRII

*nunțile noastre albastre
se risipesc peste lume
cu dangăt stins
rădăcini de ienuperi
roiesc pe sub brazde*

*cui să-mi plâng, oare,
pierderea singurătății?*

*e-atâta foșnet în juru-mi
și clipa nuntirii se cere
golită de tâlc
revărsată
cu dărnicie
peste margini*

*s-aude în depărtări
croncănit de corbi
sau
cântece de leagăn
scornite de îngeri??*

MAI NAȘTE-MĂ O DATĂ

*unde ești mamă?
te caut
de-o veșnicie
să te rog fierbinte
să mă mai naști o dată*

*sunt beat
de toate culorile
și-aromele lumii
și-aș vrea
să mă dărui
infinitalui
cu toată voluptatea*

*de aceea
te rog
mai naște-mă o dată,
mamă.*

MĂ LEAGĂN

*mă leagăn ca frunza lui
marelui stejarului
fac umbră pământului
dau culoare gândului
și tărie versului
rotund universului*

*din ciutura râului
și căldura grâului
fac minunea frâului*

*să-ncing coama roibului
și să m-aștern drumului
spre porțile dorului
din pridvorul norului*

*să mă închin larului
larului penatului
rotundului satului
locul Preaînaltului*

*unde-și duși ai mei să-nvie
în minunea din câmpie
străjuind întru vecie.*

FANTOME DE NINSORI

*Vezi, lângă râu s-au scurs din cer culori
Dospite mai adânc sub colț de lună
Mijește blând robit de cale bună
Și adăpat cu adieri din flori*

*Și-atâta somn aștept atâția zori
Să fac uitat marasmul din furtună
Dospite raze de sub colț de lună
Când lângă râu s-au scurs din cer culori*

*Mi-aș naște nimfe pârguite-n sori
Când noaptea și lumina se-mpreună
În pacea sfântă, candidă și bună
Din care cresc fantome de ninsori*

Vezi lângă râu s-au scurs din cer culori

Reacții ale criticii literare

Petre Curticăpean: „La poarta dinspre soare-apune”

Lazăr LĂDARIU

„Liric, stăpân pe mijloacele sale, economicos cu metaforele și iubitor de exprimări aforistice de o stranie modernitate” cum scrie Adrian Păunescu în prefața cărții „La poarta dinspre soare-apune”, Petre Curticăpean continuă demersul liric început prin „Arome târzii”, „Miresme târzii”, „Coloanele câmpiei”, „Văltoarele limbii” și „Penumbra de poteci”, drumuri proprii în poezie.

„Rațiunea primordială a scrisului, ca artă, este cea „de a smulge secretul vieții” – spunea James Joyce, într-o scrisoare din 1901 către Henrik Ibsen. În fond, este vorba despre încercarea de a afla, prin poezie, un răspuns la întrebările fundamentale ale vieții, acea „eternitate a umanității”. Aceasta-i arta. Aceasta-i poezia!

Urmând „tradiția literară umanistă”, dominată, în subtext, de simbolurile metafizice, poetul Petre Curticăpean se înscrie în tabloul liric mureșean cu acea notabilă, supremă noblete: „Cresc sonorități/în catedrale/de bazalt/mișcându-și tăcut/poemele ode închinat stăpânului marelui//în picuri latră copoi/păzând adâncurile//pe cruci/mai sclipesc/picăturile de ploaie/din ochii nepământeni/ai berzelor/abia întoarse din moarte” („În picături”).

Dimensiunea realului în aventura umană, trecută prin filtrul moderator al poetului, ca sursă a inspirației, este transpusă într-o „grațioasă viziune” a „hegemoniei spirituale a existenței”: „Liniștea/explodează în/bucăți sinistre/împrăștiindu-se/în infinite grăunte/de intuneric/din ele se vor naște/alte liniști - sau neliniști/ce-mi vor devora/pacea/pe care o ascund/rușinat/în pagini ce vi le ofer//e un fel de iarmaroc/unde încerc să scap/de mine/dându-mă vouă” („Altă liniște”).

„Iarba/îmi taie amarnic/degete-ntinse/spre mângâiere/clopote/oftează în depărtări/pierzându-și limbile/adunate-n talangă//miroase a cer/și-a vântoase/peste corolele abia-ntredeschise/mișună balaurii-n zărzări/și pasc în ciopoare/oile bete/de-atata obositoare/lumina” („Miroase a cer”).

Poezia, ca justificare sentimentală, ca răspuns dat întrebărilor esențiale ale existenței, prin cuvântul ca „imagine vizuală sugerată, prin repoetizarea conștiinței lirice”, se exprimă, la Petre Curticăpean, prin sensibilitatea perceperii afective. „Peste tot/numai arbori și flori/de unde privesc/oamenii îmi par/mărunte furnici/roind în jurul mușuroaielor” („Perspectiva deschisă”); „La porți/se-ncruciează/versete de aur mângâiate/de buze neștiute în/clipiri de stele” („În spatele versului”); „Păzește-mi,/Doamne,/libertatea sfântă/de-a mă trezi/în zori cu/muguri de lumină cerească/și-a mă purifica/iar și iar/spălându-mă/cu lacrima zorilor/de pe firele de iarbă” („Ruga”).

Am apelat la „fragmentele” poetice de mai sus, tocmai pentru a ilustra o căutare filosofică în peisajul feeric al poeziei transilvănene, caracterizat prin sinceritatea trăirilor din doină și baladă, prin diversele formule estetice cultivate de înaintemergătorii Lucian Blaga, Mihai Beniuc, Aron Cotrus.

Taina cuvintelor, justificând așteptările, ca o naștere pe noi orizonturi ale cunoașterii, la Petre Curticăpean uneori sunt însoțite de ușoară umbră a tristeții, pentru ca, în final, locul îndoielii să fie luat de optimismul ponderat, ardelenesc: „Sunetul așteptărilor/cu privirile goale/de vinovații” sunt – spune poetul – „bolnave de cântec”; „mi-aș lua/spălate-n ploii/primăverile înapoi”; o fată-își caută melopeea „doar de ea auzită”; „farul/ca un stareț macabru/le blagoslovește/să se-ntrupeze/din lacrima zorilor”; „mistic/voi șterge-n tăcere/lacrima curată/a misterelor/în sufletul meu/așternut în calea tuturor/de când am cunoscut poezia”.

Bucuria sau tragismul vieții de fiecare zi, în condiția socială, culturală și politică a timpului, ca fețe-expresii ale actului creator, devin, în efervescența poetică acea justificare sentimentală, „țelul acela cel mai înalt” – al lui Tolstoi –, de a-i face pe oameni mai buni, de bunăvoie”: „Sentimente/retrase de pe piață/sunt aruncate de-a valma/spre malaxoarele/care le macină/și le redau oamenilor/de parc- ar fi noi//putem supraviețui/în turbinca fermecată a sufletului//dar/avem stringentă nevoie/de iubirea mamei” („Reciclare”).

Petre Curticăpean, cel care așteptând lângă rău, vede cum „s-au scurs din cer culori”, când „Valea Zânelor/clocotește/de cântecele lor tăcute”, iar prin grădini vântul hoinar răscolește un „sfârșit de gri tomnatic”, prin lumea bucuriilor poetice parcurge, cu versurile din cartea „La poarta dinspre soare-apune”, acea cale de oglinzi a adevărilor lirice de azi.

Cuvântul liber, XXII, nr: 85, 3 mai 2010, p. 3
Apărut și în volumul Lazăr Lădariu, Plăcuta zăbavă, 2010, p. 295

Povești cu tâlc

Lansarea cărții

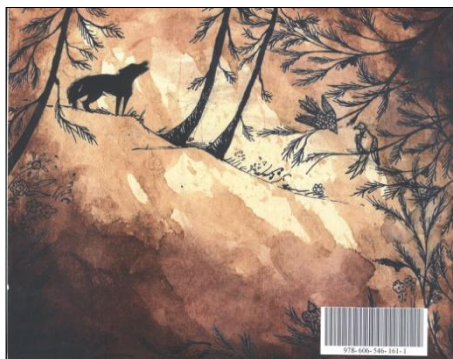
Joi, 21 iunie 2012, ora 18, va avea loc, la Cinematograful „Arta” din Târgu-Mureș (Sala de conferințe, cu intrare din strada Artei), lansarea cărților „Mofete de foc” și „Povești cu tâlc”, autor Petre Curticăpean.

Prezintă: Nicolae Băciuț, Lazăr Lădariu, Mariana Cristescu, Ioan Nicolaescu, Cornel Sigmirean.

Moderator: Dimitrie Poptămaș.

Coperta I

Coperta a IV-a

Cuvântul liber, XXIV, nr. 118, 20 iunie 2012, p. 1

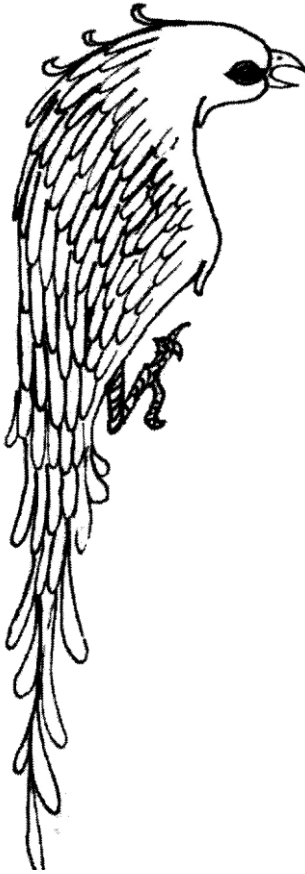
Povești din volum

PRIVIGHETOAREA

după Hans Christian Andersen

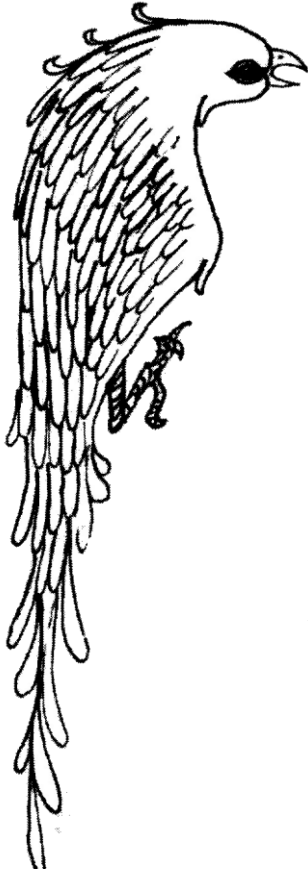

Trăia demult, la răsărit de soare,
În China cea bogată în culoare,
Un împărat cum n-a mai fost nicicând,
Mult mai bogat decât ar spune-un gând
Ș-avea castel din porțelanuri fine
Cum n-a mai fost prin țările creștine,
Împresurat de mari grădini de flori
Înmiresmate, pline de culori,
Iar împrejur pădurile de pin

Adăposteau un drum ascuns și lin
 Spre marea cea cu valuri înspicate
 Ce-și frământa magia nu departe.
 La loc de taină, printre crengi în floare
 Își făcuse cuibul o privighetoare,
 Al cărei cânt, cine l-a auzit,
 A spus că nu-i mai dulce pe pământ
 Nimic din tot ce-avea împărăția
 Sau ce-a scornit prin anii mulți vecia.
 Veneau în roi, din țări îndepărtate
 S-asculte glasul ei frumos în toate
 Și toți o ascultau înmărmuriți
 Și uluiți, de glasul ei vrăjiți.
 Spuneau că-i lucrul cel mai minunat
 Oricât ar fi castelul de bogat.
 Poeții au cântat-o-n versul lor
 Și calde serenade de amor
 S-au înălțat spre cer în cinstea ei
 Cum n-au mai fost nici la ospăț de zei
 Târziu și împăratul a aflat
 De faptu-acesta mult prea minunat
 Și-a poruncit să-i fie-adusă-ndată
 Micuța vietate lăudată.
 Dar nimeni de la curte nu știa
 Unde-i și cum arată pasărea.
 Abia un ajutor de bucătar
 Ce-avea despre măiastră doar habar
 S-a-ncumetat să-i poarte prin pădure
 - Păienjeniș de ascunzișuri sure -
 Și s-o invite a veni la curte
 Căci ține împăratul s-o asculte.
 Abia porniți la drum, curtenii noștri
 S-au dovedit neștiutori, ca proștii,
 Și-au opinat că mugetul de vacă
 Ar fi cântarea-n laudă săracă,
 Apoi o broască - orăcăind în baltă
 I-a amețit cu vocea ei înaltă.
 A râs în sinea lui omul mărunt
 Și-a mângâiat, tăcut părul cărunt
 Și-a spus: O s-o găsim curând
 Păstrați-vă părerile în gând
 Că s-ar putea s-audă cântătoarea
 Și să se-ascundă căutând răcoarea

Din codrul ce-l cunoaște-atât de bine
Să n-audă că o faceți de rușine.
De-odată, pe o creangă mai retrasă,
Le răsări o păsărică ștearsă,
Neagră la pene și mărunță-n stat
Oh, tare mult mulțimea s-a mirat
Crezând că solul le-a făcut o farsă,
Ei așteptând să fie mai aleasă
- Nu pot să cred că asta e minune,
Zise-o cucoană, ne prostiți, pe bune?
Dar chiar atunci sfioasa creatură
Scoase un cântec din măiastra-i gură
Că-i ameți pe toți și-au spus în cor,
Deși văzut-au multe-n viața lor,
C-așa ceva noi n-am auzit încă,
S-au închinat, cu plecăciune-adâncă,
Și-au invitat-o cu respect la curte
Căci vrea și împăratul s-o asculte
Și să-i aducă, simbol de iubire
Întreaga-i princiară, mulțumire.
Cu greu s-a-nduplecat la drum măiastra
Ei ajungându-i iarba, apa, piatra
Și s-o asculte-n înserări, târziu
Toată natura-n foșnetul ei viu
Nu-i trebuiau nici bani, nici osanale,
Nici laude ori posturi triumfale,
Ea își cânta, așa cum vrut-a Sfântul,
Cântecul ei să bucure pământul.
Iar în pădure, știe orișicine,
Cântecul ei s-aude mult mai bine,
Dar pentru că fusese invitată
Cu-atâtea plecăciuni, pornise-ndată.
Pentru-a-o asculta cum se cuvine
I-au pregătit, cum au crezut mai bine,
O sală minunat împodobită
Cu lampioane și ghirlande - o sută
Și-n preajma împăratului stăteau
Curtenii îmbrăcați cu ce aveau
Mai scump și mai bogat împodobiți
Ca pentru un ospăț regesc gătiți
În dreapta împăratului, un faur
Gătise chiar o stinghie de aur
Pe care să se-așeze cântăreața

Și să își verse -peste toți dulceața
 Glasului ei ce-a fermecat o lume
 Ce mai, i-au pregătit doar ei anume
 Un cadru-n care ochiul se răsfață...
 Multașteptata cântăreață
 S-a așezat firesc, fără sfială,
 Neimpresionată nici de fală,
 Nici că se află-nfață la-mpăratul
 Ea își cântă, cum își știu, cântatul
 Și mare bucurie le aduse,
 Ba, împăratul încă îi și spuse
 Să stea acolo lângă el, mereu,
 Din ochi curgându-i lacrimi mari, din greu,
 Pe-obrajii palizi. Cântul ei duios
 E tot ce auzise mai frumos,
 Îi dete-n dar un colier de aur
 De mare -preț ce îl ținea-n tezaur.
 Dar cântăreața-l refuză măreț.
 Ea socotise că de mare preț
 Fuseseră acele lacrimi pure
 Ca licărul zăpezii prin pădure...
 Le mai cântă un cântec, mai duios,
 Cum a crezut mai bine, mai frumos,
 Apoi zbură spre codru-i fericită
 Lăsând întreaga curte-nmărmurită.
 De-atunci, din când în când, venea spre seară
 Să se răsfețe-n fala princiară
 Din colivia ce-i fusese dată,
 În aur și podoabe îmbrăcată.
 După o vreme-i merse vestea-n lume,
 Veniseră din alte țări anume
 Crai și-mpărați să îi audă cântul
 Și toți au lăudat-o cu cuvântul
 Spunând că-i lucrul cel mai scump în lume
 Și nu se poate-asemui vreun fapt anume.
 Din țara-n care soarele răsare,
 Japonia, cu marginile-n mare
 De unde-s meșterii cei iscușiți,
 Mai pricepuți în toate, mai vestiți,
 Trimis-au împăratului în dar
 Produs de măiestrie și de har
 O pasăre cu-aripele frumoase
 Din aur pur și pietre prețioase

Ce imita în cel mai fin diez
Comoara împăratului chinez.
L-a bucurat nespus minunea nouă
Punându-le să cânte pe-amândouă.
Dar pasărea primită de departe
Prea-mpodobită, cum ne spune-n carte,
Știa să cânte doar o melodie
Pe când cealaltă le cânta o mie
Căci vezi măiastră cea adevărată
Era alta de fiecare dată.
Câteva seri cântat-au împreună
În grai divin, sub razele de lună,
Dar și privighetoarea a-nțelea
Că împăratul nostru a ales
Măiastră prelucrată de cel faur
Din diamante și din colb de aur,
Așa că păsărica din pădure
Zbură-napoi la apele ei pure
Și la cărarea-ascunsă printre pini.
Nu s-a simțit acasă prin străini
Chiar dacă vocea-i fuse răsplătită
Și doar cu bunătați a fost servită.
La curte era bal seară de seară
Și ascultau cu patimă amară
Cântecul jucăriei japoneze
transpusă în palatele chineze
Dar tot mai rar se bucurau curtenii
Chiar dacă o scâldau în mirodenii,
Așa încât, o dată-n săptămâna
Iar mai apoi, o data într-o luna,
Când se strica minunea căutătoare
Și nu fu-n-stare nimeni s-o repare.
Se-mbolnăvi cumplit bătrânul crai
Și nu vedea că-n juru-i flori de mai
Îi aduceau supușii să-l trezească
Din lunga boală, să-l înveselească.
Nu-și mai dorea decât s-audă stins
Cântecul pur al păsării de vis
Dar tot mai greu zăcea în letargie
Și-a înțelea c-așa a fost să fie.
Își aștepta sfârșitul cu obidă
Visând la cântăreața cea silfidă.
Când într-o seară, ce minune oare

S-a petrecut în clipa de răcoare?
Privighetoarea noastră a aflat
De marea suferință din palat
Și a venit să-i cânte murmurând
Cântecu-i fermecat, încet și blând.
Ca prin minune-n venele uscate
A prins a curge viață, sănătate,
Și-a revenit din nou în fruntea țării
Tot povestind spre marginile zării
Cum l-a salvat micuța cântăreață
Și cum l-a răsplătit din nou cu viață.
Așa cum spune psalmul din scriptură
Orice poveste are-o-nvățătură,
Un tâlc al ei, pe care-l poți desprinde
Din universul care te cuprinde.
Iar nouă ni se pare cântăreața
Modelul sfânt ce ni-l oferă viața
C-asemena ei sunt și-alții, neștiuți,
Ce nu fac totul doar spre-a fi văzuți,
Ci-nfăptuiesc nu doar pentru răsplată
Iar dacă-ndemânarea le-a fost dată
Sau altă calitate mai aleasă
Sunt mândri să vrăjească orice casă
Fără vreo plată, fără osanale,
Fructul firesc al însușirii sale
Neașteptând nici ranguri, nici avere,
Nici vreun semn vremelnic de putere
Talentul le-a fost dat de Domnul Sfânt
Să îl împartă lumii pe pământ.
Asemuim cu-acea privighetoare
Scriind în taina lui, poetul mare,
Ce-și dă ofranda lui dumnezeiască
Oricui se ostenește să-l citească,
Să soarbă din lumina-i minunată
Fără s-aștepte sieși vreo răsplată.
Iar copia făurită, chiar cu artă
Nu poate-ntrece viața niciodată
Se poate imita o calitate, două,
Dar viața este-n orice clipă, nouă.

PEȘTELE DE BRAZDĂ

după Ioan SLAVICI

Povestea asta nu-i chiar o poveste.
Ea nu începe nici cu trei neveste
Ci doar cu doua, și-alea tare slabe,
Care erau demult numite babe.
Una-nțeleaptă, bună și cu minte,
Cealaltă rea, urâtă, fără-un dinte
Și-ntruna dintre casele vecine
Erau cam rare zilele senine.
Că-n casa celei fără dinți în gură
Era mereu scandal și-alergătură,
Pe când la cea cuminte și-nțeleaptă
Era mereu o pace-ndestulată.
Această babă, stând la sfat cu moșul,
În zori când de abia cânta cocoșul

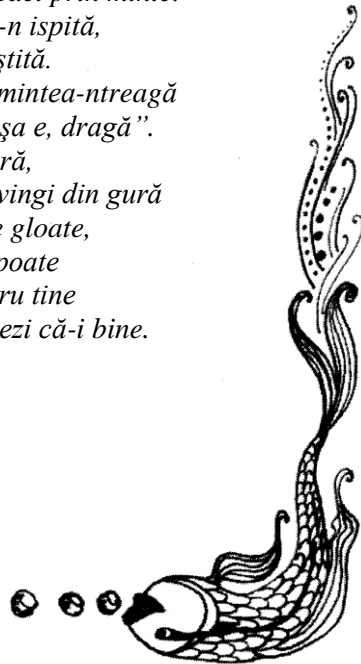

Îi zise: Vezi tu pe vecina,
 La casa lor auzi cântând găina
 E-n stare să-l aducă pe moșneag
 Să plângă singuratic pe toiag.
 Dar moșu-i zise: E de vină el,
 Că s-a lăsat, c-a devenit mișel
 În loc sa fie el bărbat în casă
 Iar ea din vorba lui să nu mai iasă.
 Zise băbuța: Taci și nu mai spune
 Că dacă vrea, femeia te supune
 Și poate-oricând să i te-nchini orbește
 Dacă vrea ea sau i se năzărește.
 Au cam trecut destul de multe zile
 Neînsemnate-n mersul lor, labile,
 Când, într-o zi de târg, buna vecină,
 După ce vânduse la ouă-o săptămână,
 Se duse-n târg să ia ulei și sare
 Și cele necesare de mâncare,
 Când, într-un colț de piață, într-o cadă
 Înghesuiți, ca hainele în ladă,
 Niște crăpceni solzoși, mai mare dragul,
 Cumpără trei să-i ducă la moșneagul,
 Și-apoi, ținuți în apă de femeie,
 Săreau așa cum sar în eleșteie.
 Ei, zise ea, am să-i arăt că poate,
 Orice femeia dacă se socoate.
 Și pe la prânz se duse pe cărare
 Să-i ducă pe-arătură de mâncare.
 Fără să vadă, înaintea plugului,
 Pe brazdă, în calea moșneagului,
 Ea așeză cei pești, ce săreau tare
 Râzând în ea de-o astfel de-ntâmplare.
 Se opri moșul, se miră, firește
 Cum o să fie jos, în brazdă, pește?
 Ba, o chemă pe babă să-i arate
 Minunea ne-ntâmpată-n altă parte.
 Ea își făcu trei cruci mimând uimirea
 De ce drăcii poate să facă firea.
 A doua zi, cu lucrul terminat,
 Se duse la biserică din sat
 Și-i invită acasă, spre sfințire,
 Pe popă, pe diac, la prăznuire,
 Ba și primarul fu chemat în casă

Ca să rămână-apoi cu toți la masă
Și pe învățător l-ar fi chemat
Dar nu erau școli pe-atunci în sat.
S-au cam mirat de-o astfel de-invitare
Dar ce și-au zis? Moșneagul nostru are
O bubă-a lui de vrea pomană-aleasă
În sănătatea lui și pentru casă
Așa c-au acceptat cu toți să vină
Și să nu-i mai tot caute pricină
Iar peștii mari i-au bucurat pe dată.
Găsind mâncarea mult prea minunată
Ei lăudau de zor pe buna babă
Că a făcut așa de multă treabă.
Chiar la sfârșit moșneagul i-a-ntrebat
Pe toți de unde cred c-a cumpărat
Acei crăpceni ce le-au plăcut atâta
Pe-ndestulate, nu cu târâita,
Dar n-au putut să creadă chiar deloc
Când moșul povestea că dintr-un loc
Pe care tocmai îl arase ieri
A prins pe-o brazd-asemenea averi,
Ba chiar și-au zis că moșul s-a țâcnit,
Să vină-nfața lor ca un smintit
Și să le spun-asemenea minciună
Și tocmai lor! Vezi, asta nu-i a bună,
Se închinău și îl certau pe rând,
Cum a putut să-și pună asta-n gând
Căci nici de glumă nu putea să fie
Întrece mintea-o astfel de prostie,
Atunci moșneagul, ce a zis, să vie
Și baba lui, să pună mărturie,
Că a văzut și ea toată-ntâmplarea
Chiar dacă astfel le-a stârnit mirarea.
Ia zi-i, măi babo, ce-a fost la arat?
Vai, măi moșnege, sigur c-ai visat.
Păi eu de-o viață te-am știut cinstit,
Pe nimeni până astăzi n-ai mințit,
Ce ți-a venit acuma, om de treabă,
Să-ți râzi de toți, ba și de mine, babă
Ce ți-am fost toată viața credincioasă
Și-am fost ca unul în această casă
Vai, moșule, eu cred că nu ți-e bine
Să ne aduci asemenea rușine.

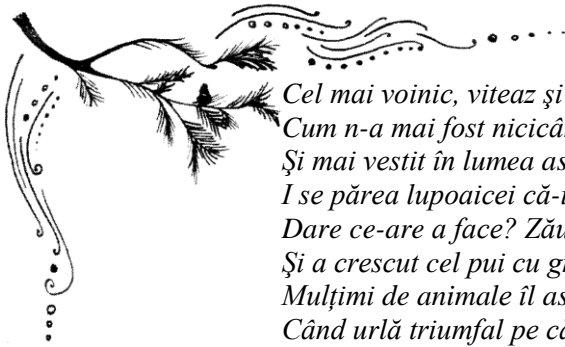
*N-a mai spus un cuvânt moșneagul. Mut
Cu scuze pe creștini i-a petrecut,
Și-ntors în casă zise: Ce-am greșit
Să fiu acum atât de umitit??
Dar nu s-a dus să-ntrebe nici nevasta
Ce i-a venit de i-a adus năpasta?
A înțetes că singur și-afăcut-o
Atunci când pe femeie n-a crezut-o
Că e în stare mintea să-i sucească
De-și pune-n gând și vrea să-l umilească.
Ce i-a venit acum la bătrânețe
Să-ncerce el pe babă s-o învețe?
A înțeles nebunul de moșneag
Că nu-i mai înțelept ca un toiag
De-și pune mintea fără nicio treabă,
Cu orice babă, chiar dacă-i „de treabă”
Căci nu știi niciodată când te vinde
Sau ce-i mai trece dumneaei prin minte.
Nu-i da idei, n-o stimula-n ispită,
De vrei să ai o viață liniștită.
Păstrează-ți pentru tine mintea-ntreagă
Ba, în final să-i spui: „Așa e, dragă”.
Să-ți fie ție spre învățatură,
Nu încerca absurd s-o-nvingi din gură
Cu gura baba poate bate gloate,
N-o provoca să vezi cât poate
Păstrează-ți mintea pentru tine
Și judecă doar tu cum crezi că-i bine.*

LUPUL VĂRGAT

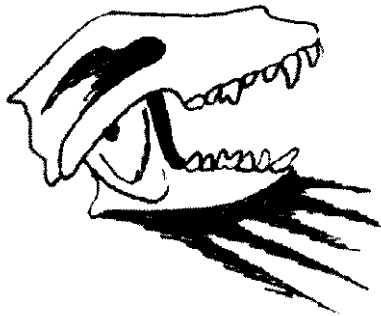
Cândva, demult, trăit-a oare moșu
Pe când povestea cu cocoșul roșu
Era la modă printre toți nepoții
Și adormeau instantaneu cu toții
În miez de codru, pe la ceas de seară,
Născu lupoaica pentru-a doua oară,
Un pui cum nu s-a mai văzut. Colțos
Din cale-afară și la gât mai gros,
Cu labe mari, puternice și lungi.
Era frumos lupanul. Câțiva fulgi
Căzuți în primăvara timpurie
Îi aduceau din ceruri, vezi, solie
Că va fi-ntâiul lup în codrul des

Cel mai voinic, viteaz și mai ales
 Cum n-a mai fost nicicând un lup mai tare
 Și mai vestit în lumea asta mare.
 I se părea lupoaiței că-i vârgat.
 Dare ce-are a face? Zău că-i minunat!
 Și a crescut cel pui cu grijă multă
 Mulțimi de animale îl ascultă
 Când urlă triumfal pe căi umbrite,
 Necunoscute lor, de el găsite,
 Cum se-mplinește, peste vreme, ursita.
 Cel dintâi nu cunoștea ispita
 Și de la-ndatoririle obștești
 Nu-l atrăgeau plăcerite lumești
 Era temut de toți și respectat
 În crângul de la margine de sat.
 Ajunse să-și impună stăpânirea
 Și socotea că asta i-e menirea
 Să facă el din neamul cel lupesc
 Cel mai vestit. Ce mai, un neam zeiesc.
 Și faima lui creștea din zi în zi
 Ba se sporea în nopțile târzii
 Era și înțelept, și bun, și drept.
 Nimeni nu cuteza să-i poarte pică.
 Se minunau cum steaua-i se ridică
 Și copleșiți de-atâta ipostază
 Nu îndrăzneau nici un cusur să-i vază.
 Dar, cum se-ntâmplă, într-un colț umbros
 Se ridică de-odat-un ins lăptos,
 Și într-un grup de apropiați grăise:
 Doamne, cum toate astea pot fi zise
 Și n-a observat nimeni, nu se poate,
 Că lupul nostru nu seamănă-n toate
 Cu toți din haită, nici măcar la păr
 Mai zise altul-purul adevăr,
 Cum să fii lup dacă tu ești vârgat?
 Nimeni din noi nu-i astfel. Ce ciudat...
 Sigur că-i un intrus! Neamul lupesc
 N-a mai avut de când se pomenesc
 Un astfel de metis! O fi el mare,
 Dar nu are cu noi asemănare.
 Iar ca să ai o blană-așa vârgată

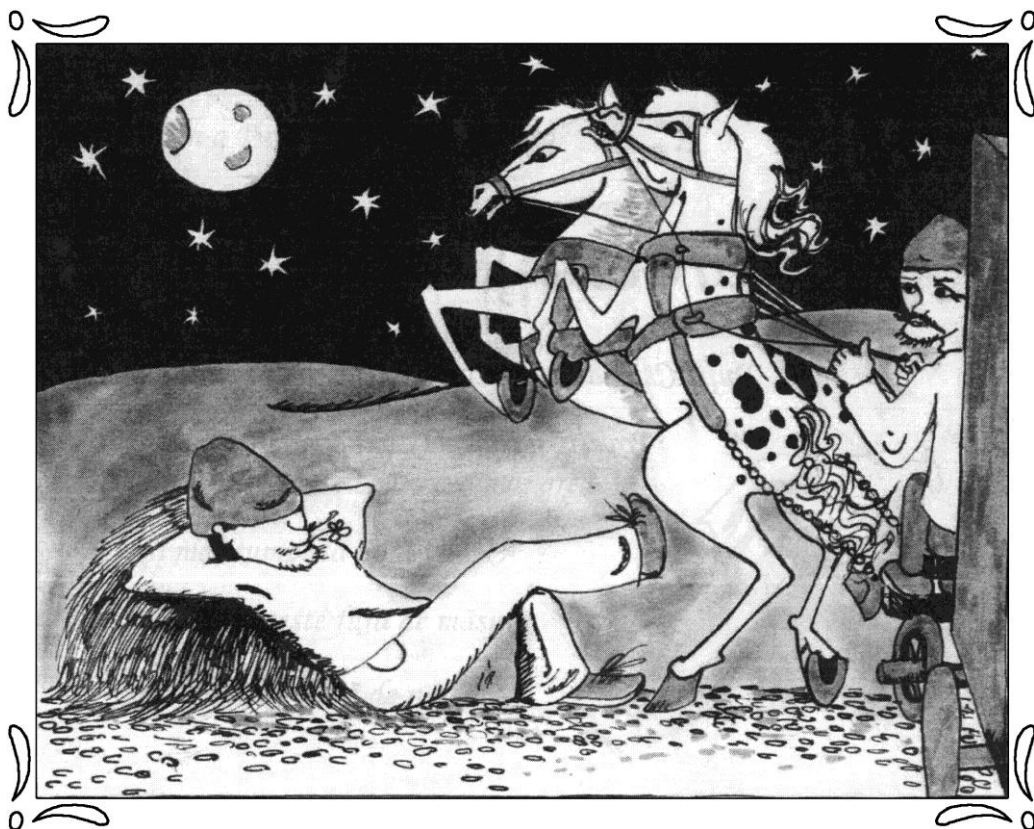
Nu e de lup, și nu-i adevărată.
Nu vrem să-i facem nici un pocinog
Dar e ca printre cai un inorog
Ce-ați zice voi, dacă semința-i vie
S-ar face strămutată-n seminție.
Cum v-ați simți, voi lupi, prea respectați
S-aveți printre nemșuguri doar vărğați
Care să spurce neamul cel lupesc?
O, nu e bine, nici să pomenesc...
Sfârși esopian cel lup parșiv.
Când dintr-un colț, un alt, mai costeliv,
Se repezi cu-aceeași îndrăzneală.
Și zise c-o să-i ceară socoteală
Vărgatului din fruntea lupărimii.
Să se explice negreșit mulțimii.
Curând au înțeles că lupul-prinț
Nu e ca ei la blană și la simț,
Nu l-au mai vrut ca șef în crângul des
Că, sigur dintr-un alt neam e purces,
L-au socotit, periculos, dușman
Că alta-i blana, și-are el un plan
Să se-nmulțească spița lui ciudată
În toată lupărima-nspăimântată.
Și-atunci s-au pus cu toți lupanii suri
Împrăștiată de-a valma prin păduri
Și l-au ucis pe lupul unicat
Chiar dacă-a fost cel mai grozav la stat.
Într-un final, s-ar cere și-o morală
Dar nu îmi vine, zău, la socoteală
Când mă gândesc mereu că pe planetă
Istoria de sus se cam repetă,
Chiar dacă alții poate sunt făptașii
Pe care-n șir i-au repetat urmașii.
Procust cu patu-i a creat modele
Și peste veacuri s-au purtat măcele
Pornite tot din mintea năzdrăvană,
De a-și păstra semința ariană
Mai pură decât albul, de cleștar,
Ca purul din icoană la altar
Ori alți nenumărați, mărunți, banali
Urmași de-ai lui Procust, mai actuali,
Dar nu-nțeleg cum s-a lătit de tare
De a ajuns și-n necuvântătoare?!

Oare nu cumva fuse împrăștiată
Din a Pandorei ladă fermecată?
Doar tu, Preasfinte, ce le știi pe toate,
Le înțelegi. Dar fără doar și poate
Ai răspândit ființelor din neam
Pedepse pentru fapta lui Adam
Iar dintre toate boala cea mai grea
Și mai cumpdă e INVIDIA
Ea stăpânește fără de măsură,
Orice ființă dată de natură.

Norocul și mintea

după C. Rădulescu-Codin – „Îngerul românului” – Povești și legende din popor,
București, 1913

Demult, -prin lumea cea neroadă,
Când umblau câinii cu covrigi în coadă,
S-a întâmplat, pe-un drum uitat de țară,
Uscați de sete, ce mai, într-o vară
Norocul și cu mintea - au fost să fie
Pe-acetași drum, prin praful din câmpie.
Și povestind ce le-a fost dat să vadă,
Ușor ajuns-au să se ia la sfadă
Căci nu știau, sau nu voiau sa știe,
Acuma, că tot fac tovărășie,

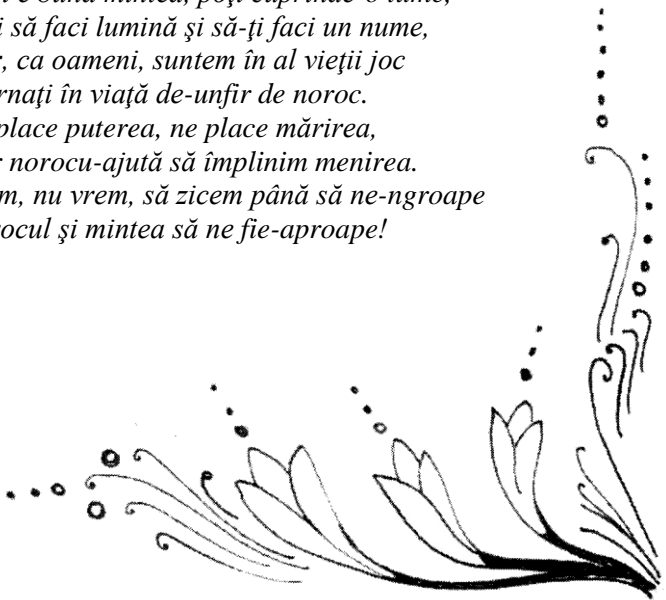

Care-i mai mare și mai tare-n lume
Și cui i se cuvine deci, anume
Mai mare cinste și mai mult respect.
Și nu se-ndepărtau de subiect,
Până când veni seara. Obosiți
De-atâta drum și de foame lihniți
S-au așezat un pic să se-odihnească
Ca mâine iarăși drumul să-l pornească.
Mintea s-a așezat mai la o parte
Pe niște brazde moi - cum scrie-n carte
Să doarmă fără grijile de care
Ce-ar fi trecut târziu pe drumul mare
Pe când norocu-a spus că lui nu-ipasă,
C-aici pe drum e mai ferit ca-n casă,
Culcându-se direct în praf ca porcul,
Că doar îl ocolește nenorocul,
Și pentru că-i plăcea căldura locului,
S-a pus să sforăie de mama focului
Când, ce să vzi, taman în toiul nopții
O brișcă se gonea ca-n ceasul morții
Cu armăsari ce-au mâncat foc și pară
Venea trăznind pe drumul de la țară.
Cum au văzut pe drum o mogâldeacă
Culcată-n praf, cu-acoperiș de ceață.
S-au speriat și-au tras pe-alături carul
Peste-arătura unde-a dat amarul
Ca mintea să-și aștearnă de culcare
Ea, care se ferise-atât de tare.
Nu vă mai spun ce s-a-ntâmpnat pe dată:
Scăpat-a mintea tare și fonată
Pe când norocul își râdea în sine, Gândind
cum să o facă de rușine.
Zise norocul: Ei, cucoană minte
O ții pe-a ta și de-acum înainte
Sau te supui și-accepti că-s cet mai tare?
Nici voroă! Asta-i pură întâmpnare.
Și a plecat norocul plin de ciudă,
Lăsând-o pe-arătură pe zăludă
Să-și oblojească rănilile în praf,
În arșiță și muzici de taraf
Cântate-n zori de greierii din cale
Ce își râdeau de chinurile sale.

Trecu o lună, -poate și mai bine
Până când mintea-ncet, încet revine
Și iarăși cu norocul se-ntâlnește,
Și iarăși dialogul se pornește,
Căci nu știau, pe lumea asta mare,
Care-i mai important, care-i mai tare,
Când, la nămiezi, prin praful ca un fum,
Un biet cioban pe nesfârșitul drum,
Mâna alene oile să pască
Departate de pășunea boierească.
Și-i zise mintea acum norocului:
Eu am să plec acum din capul lui,
Tu fă-l ca el să viețuiască-n pace
Îndepărtat de rudele-i sărace,
Să moară liniștit, fără vreun dor
Să fie și-altora folositor.
Zise norocul: Vei vedea cât pot,
Ba chiar mai mult de-atât, de mă socot.
Așa făcu, iar într-o zi spre iarnă
Când a-nceput să ningă în povarnă
S-a apucat oierul să clădească
Un scut pentru oițe, să le ferească
De gerul care sta să se coboare.
C-un târnăcop lovea pământul tare
Să pună parii groși în adăpost.
Ce mai, voia să facă totul bun, cu rost,
Când spre uimirea lui, în solul tare
A dat -peste-o comoară. Ce mirare!
Și a topit toți galbenii cu sânge,
Nu a plecat să cumpere din târg
Ci salbe a croit pe seama lor,
Le-a atârnat de gâtul oilor
Și se plimba cu ele a minune.
Privindu-le cu toți păreau a spune
Că omul a înnebunit, pesemne,
Că alta, Doamne, ce putea să-nsemne?
Un boier mare, vrând să-l păcălească
Și la tocmeală să-l ademenească,
Îi zise că-i dă fata de nevastă,
Decât să plimbe oile pe coastă
Cu salbele la gât. Ciobanul zise: Bine!
Căci fata era zână între zâne,
Dar când să-i facă fetei bucurie

Văzu că n-are pic de minte-n scâfârlie
 Și-a înțeles că fata, orice-ar spune,
 La astfel de rușine se opune,
 Că vorba din popor, pe care-o cântă,
 Atunci când soarta fetei i-i urâtă:
 „Decât cu galbeni la gât
 Și cu bărbatul urât
 Mai bine goală la gât
 Și cu bărbatul iubit.”
 Și-a fost chemat ciobanul la divan,
 De n-au putut a-l scoate la liman,
 Căci la-ntrebări, oricât erau de clare
 El răspundea prin sunete bizare.
 Și-au hotărât să-l spânzure de-o creangă
 Să-l rădă toți din lumea asta largă.
 Veni curând și ziua sorocită
 Când hotărârea se cerea-mplinită
 Și iată, frate, căutându-și locul
 Se întâlni iar mintea cu norocul
 Și-acesta zise: Soro, din păcate
 Mai mult de-atâta nimeni nu mai poate
 Căci tot ce-am vrut să-i fac, să-l scap de turmă
 N-am reușit decât ce vezi. La urmă
 Mintea șopti: Îl scap de spânzurătoare
 Dar tot te lauzi că ești tu mai tare?
 Nu mă mai laud. Hai, și Doamne-ajută
 Să-l văd scăpat. Oare de minte-ascultă?
 Și omul, rezemându-se-n proșap
 Simțind venindu-i mințile la cap
 Se ridică semeț și fără frică
 A început cu glas frumos să zică,
 Ba chiar să-i dojenească și să-i certe
 Căci, vezi tu Doamne, n-au vrut ei să-l ierte
 Cu toate că s-a prefăcut pe sine,
 C-a vrut să-i păcălească, cât mai bine,
 Pe când boierul, când promise fata,
 A vrut să îl înșele-atât, și gata.
 Și toată adunarea-i cântă-n strună.
 Dar oare hotărârea-i cea mai buna?
 Ca pentru-o fată de boier, se poate
 Să-ți ia viața și comoara? Toate
 I-s împotriva numai lui? Corect?
 Oare nu-i muștră inima din piept?

Și multe le-a vorbit, încât, în fine,
L-au dezlegat și i-au ursit a bine
Dându-și și fata ca să-i fie soață
Să-i stea alături cât va fi în viață,
Iar pentru istețimea arătată
Chiar logofăt l-au și făcut pe dată.
Ba, au făcut o nuntă ca-n poveste
Și-n lume-un om mai fericit nu este
Și-am fost și eu să văd că-i tot a bună
Sau vor să ne-amăgească c-o minciună
De-atunci povestea-i spusă pe-nserate
Mai mult în întuneric și prin șoapte
Când sfaturi dăm copiilor să crească
Și mintea lor în veci s-o prețuiască.
Morala e, cum poți a o-nțelege,
E greu ascunsă dincolo de lege.
Fabulistul zice, rumegând în sine:
„Decât multă minte știu că e mai bine
Să ai totdeauna un dram de noroc.”
Cu el, la adică, poți ieși din foc.
Iar poetul-geniu judecând la rece
Spuse: „-n cercul vostru norocul vă petrece.”
Tocmai de aceea, mi s-ar părea drept,
Să găsim răspunsul cel mai înțelept,
Căci e bună mintea, poți cuprinde-o lume,
Poți să faci lumină și să-ți faci un nume,
Dar, ca oameni, suntem în al vieții joc
Atârnați în viață de-unfir de noroc.
Ne place puterea, ne place mărirea,
Dar norocu-ajută să împlinim menirea.
Vrem, nu vrem, să zicem până să ne-ngroape
Norocul și mintea să ne fie-aproape!

Reacții ale criticii literare

Petre Curticăpean: Povesti cu tâlc

Lazăr LĂDARIU

Poveștile, se știe, au protagoniști specifici: zmei, șerpi, balauri, zâne, oameni isteți, inși proști, femei frumoase, dar și urâte de mama-focului, cai năzdrăvani, păsări măiastre... În deslușirea și interpretarea poetică a poveștii, Petre Curticăpean s-a oprit la „Privighetoarea” lui Hans Christian Andersen, o „vietate caritabilă a binelui”, cum ar spune George Călinescu în „Estetica basmului”, un fel de pasăre măiastră, care, și ea înduioșată de suferința, de lacrimile împăratului, repudiată de invidia unora, se întoarce să cânte, „nu pentru vreo răsplată”, oferind, „fără vreo plată”, „fără osanale/fructul firesc al însușirii sale”, care ar fi și rostul poetului într-o societate ce disprețuiește talentul, valoarea, meritele și chemarea.

Disprețul, bârfa, aria calomniei, posibile în lumea animalelor, transferate din existența umană, constituie jaloanele susținerii din „Lupul vârgat”. Lupul, de obicei personaj „infernă”, constituie pretextul unei superbe și inspirate prezentări caracterologice și al esenței morale într-o lume a invidiilor de tot felul, a dihoniei; dezbinării și disprețului față de valoare.

Soțul hăbăuc din „Peștele de brazdă”, după Ioan Slavici, întruchipează psihologia naivului, dar și a prostiei, portretul babei, tratarea caracterologică din „Norocul și mintea” după C. Rădulescu-Codin - „îngerul românului” toate, plasate în peisajul știut, decorul natural al basmelor, mirase farmecul povestirii, prin „inteligibilul în plan fabulos”, poetul Petre Curticăpean reușind, la modul excelent acea colaborare artistică cu atmosfera poveștilor ce ne-au vrăjit copilăria, cu autorul cunoscut sau anonim al acestor bijuterii ale veșniciei.

Cuvântul liber, XXIV, nr. 131, 7 iulie 2012, p. 3

Marginalii la o lansare de carte și nu numai...

„Povești cu tâlc” de Petre Curticăpean

Mariana CRISTESCU

Petre Curticăpeanu - Portret în cretă, de Marcel Lupșe

Ce poate avea în comun un scriitor român ardelean din mileniul trei cu autori precum Hans Christian Andersen, Ioan Slavici, Constantin Rădulescu-Codin și creatorul popular anonim? Basmul.

Conform dicționarului, basmul (din sl. basnu: născocire, scornire), numit și poveste, este, alături de povestire, snoavă și legendă, una dintre cele mai vechi specii ale literaturii orale, semnalată încă din antichitate, răspândită într-un număr enorm de variante la toate popoarele. Indiferent de tip (fantastic, animalier sau novelistic, popular sau cult), basmul diferă de restul scrierilor fantastice, precum nuvelă, prin aceea că prezintă evenimente și personaje cu caracteristici supranaturale, fără a pretinde că acestea sunt reale sau că seamănă cu realitatea. Uneori, culegătorii de folclor devin povestitori, ca în cazul lui Petre Ispirescu, care actualizează și recrează basmul, păstrând funcțiile principale, formule fixe, oralitatea, anumite expresii, dar adăugând o tentă ușor moralizatoare - cum procedează și Petre Curticăpean - sau aluzii mitologice de sorginte livrescă. Alteori, scriitorii devin ei înșiși autori de basme, cunoscuți fiind Nicolae Filimon, Alexandru Odobescu, Ion Creangă, Mihai Eminescu, Ion Luca Caragiale, Ioan Slavici, Barbu Ștefanescu-Delavrancea, Mihail Sadoveanu.

Avem, în cazul de față, un autor cu multă știință de carte, care, ținând de toate elementele enunțate, și de încă multe alte canoane filologice, adună între pagini basme - povești - pentru a-și fermeca „publicul” tânăr din imediata apropiere: Sabin, Codin, Alina-Cezara și Călina-Maria - nepoții săi dragi, ultima citată fiind și tehoredactor al cărții editate de „Nico”.

Unele dintre aceste mici bijuterii, transpuse în vers, sunt arhicunoscute - precum „Privighetoarea” danezului Andersen, mică pasăre cenușie ale cărei triluri minunate reușesc să surclaseze afectiv, la curtea Chinei, cântecul jucăriei japoneze (fapt ce nu se întâmplă, evident, în China populară, care a nivelat cu baioneta inteligența de pe acolo, trimițând opozanții fie în mormânt sau în închisori, și imensă masă a popoului chinez, de-a valma, man-curtizată, ca pe vite, în fabrici și pe ogoare). Asemuind acea privighetoare cu Poetul care, fără a cere vreo recompensă, își împarte harul celest cu cei dispuși să îl asculte, recreatorul basmului ne reamintește un tâlc esențial: „... copia

făurită, chiar cu artă./nu poate-ntrece viața niciodată/Se poate imita o calitate, două./Dar viața este-n orice clipă nouă”.

„Peștele de brazdă”, după ardeleanul Ioan Slavici, este mai degrabă o snoavă, din vremea când nu era învățător în sat, deci avem de-a face cu o populație rurală analfabetă, dar - atenție! - nu proastă, nu redusă mintal, desfășurarea faptelor elogiind de fapt istețimea țărăncii române, trimitându-ne cu gândul la eroi populari precum Păcală și Tândală, dar și la drobul de sare al lui Creangă, ironizând, cu „râsu'plânsu”, veșnicul duel al soților pentru supremație domestică. O poveste destul de misogină, mi s-a părut, făcând „publicitate mascată” cabinetelor de stomatologie: „Ca-n casa celei fără dinți în gură/Era mereu scandal și-alergătură./Pe când la cea cuminte și-nțeleaptă/Era mereu o pace-ndestulată”. Ca de obicei, vecinii știu tot și comentează tot ce se întâmplă peste gard, în casa în care, chipurile, „cântă găina”: Dar moșul zice: E de vină el/Că s-a lăsat, c-a devenit mișel./în loc să fie el bărbat în casă/Iar ea din vorbă lui să nu mai iasă./Zice băbuța: Taci și nu mai spune/Că, dacă vrea, femeia te supune/Și poate-oricând să i te-nchini orbește/Dacă vrea ea sau i se năzarește.” Există un comic de situație care, cu siguranță, i-a făcut pe puști să râdă cu gura până la urechi, morala fiind că „De vrei să ai o viață liniștită./Păstrează pentru tine mintea-ntreagă/.../Cu gura baba poate bate gloate/N-o provoca să vezi cât poate..”

„Lupul cel vârgat” este o parabolă foarte interesantă, un basm animalier, amintindu-ne legendele Asiei, personajul central fiind un lup vârgat, care seamănă mai degrabă cu tigru bengalez, sfârșind prin a fi sfâșiat de conjurația „ariană” a mediocrității: „Curând au înțeles că lupul-printz/Nu e ca ei la blană și la simț./Nu l-au mai vrut ca șef în crângul des/Că, sigur, dintr-un alt neam e purces/(...)/Și-atunci s-au pus cu toți lupanii suri/împrăștiați de-a valma prin păduri/Și l-au ucis pe lupul unicat/Chiar dacă a fost cel mai grozav la stat”. Concluzia? „...dintre toate, boala cea mai grea/Și mai cumplită e INVIDIA./Ea stăpânește fără de măsură/Orice ființă dată de natură”.

La urmă, dar nu în ultimul rând, ci - cum ar spune francezul - „pour la bonne bouche”, ca un corolar, Petru Curticăpean a ales „Norocul și mintea”, o poveste-parabolă după învățătorul, folcloristul și publicistul Constantin Rădulescu-Codin (n. 1875, Beletu-Negrești - d. 29 martie 1926), unul dintre cei mai importanți folcloriști pe care i-a dat această țară, și despre care, în mod foarte straniu, nu se vorbește mai deloc. Ce-i drept, opera sa are ca „axis mundi” superbă zona a Argeșului, cu Muscelul, Dragoslavele și mai ales cu inconfundabilii Corbi de piatră, de care și copilăria mea este legată indisolubil. Iată cărțile acestuia: *Sărbătorile poporului* - 1909, *Legende, tradiții și amintiri istorice adunate din Oltenia și Muscel* - 1910, *Îngerul românului. Povești și legende din popor*, 1913 - unde regăsim și basmul ales de profesorul Curticăpean, *Dragoslavele - trecutul comunei (istoric, legende, acte vechi)* — 1923, *Literatură. Tradiții și obiceiuri din Corbi Muscelului* - 1929; *Port transilvănean din zona Sibiului. Mănăstirea Corbi de Piatră - insula etnografică', Comorile poporului - literatură, obiceiuri și credințe* - 1930; *Din trecutul nostru - legende, tradiții și amintiri*.

Consider un gest excepțional al lui Petre Curticăpean restituirea, repunerea în circuitul valoric literar a imaginii excepționalului folclorist care a fost Constantin Rădulescu-Codin, studiile și scrierile sale fiind de o importanță senzațională. Iată de ce! În studiul „Literatură, tradiții și obiceiuri din Corbi Muscelului”, datând din 1929, acesta consemna: „Portul (n.n. - de aici) este curat al românilor din Transilvania (comuna Jina). Mai toată îmbrăcămintea e făcută din lână. Chiar sătenii care se trag din primii locuitori ai satului se poartă tot că mai sus. La sătenii care nu se poartă ca ei, li se zice Munteni, pe când lor își zic Corbeni.” Costumul femeiesc cu „catrințe” este reflexul vestimentar al originii ardelenesti a unora dintre locuitoarele satului Corbi. Confectionate din lână, catrințele se disting prin repertoriul cromatic: catrința din față este neagră, iar catrința pandant, din spate, este vărgată prin dispunerea paralelă a unor benzi formate din culorile verde, albastru, alb și negru. Găteala capului, diferențiată în raport cu vârsta, constituie un element de individualizare a portului local, ca de altfel și portul pălăriei mocănești. Învelitura capului este formată din „vălitură” - un carton alb de formă tronconică secționat oblic, care se poartă pe vârful capului - și o „broboadă” de pânză albă, care maschează vălitura. Tinerele femei folosesc, în găteala capului, în loc de broboadă, o hiliuță (batistă albă, brodată cu ample cusături). Încălțăminte femeilor constă din „tureci” - ciorapi fără talpă, făcuți din dimie, care îmbracă piciorul de la gleznă până la genunchi -și opinci cu „obiele” sau „călțuni”. Cămașa din pânză albă, țesută în casă, ia, care prezintă sumare broderii (exclusiv la gât și la mâneci) completează portul femeiesc ce include, în componența sa, în funcție de sezon, o „zeghe” din lână neagră sau o „sarică” de culoare albă.

Iată transhumanta românească, iată unitatea în diversitate a poporului român, dovedită încă o dată în scrierile unui folclorist argeșean - Constantin Rădulescu-Codin -, redescoperit de un scriitor ardelean - Petre Curticăpean!

Portul popular bărbătesc are ca piese constituente cămașa cu barbur, pieptarul înfundat, cojoaca ciobănească din piei de oaie, prevăzută cu mâneci foarte largi sau zeghe și sarică, cioareci strâmți din dimie albă, căciula sau renumita pălărie mocănească specifice zonei Sibiului. Un element specific portului bărbătesc din Corbi îl reprezintă cămașa de flăcău, care are brodate, pe spate, „cruci” - motiv ornamental cu semnificații profunde, relevând, sub aspect vestimentar, în accepția publică locală, maturizarea purtătorului devenit „crucea casei” - așadar, un sprijin de nădejde al grupului familial.

„Au avut dacii o scriere a lor? Au moștenit strămoșii noștri un alfabet din care, astăzi, n-au mai rămas decât semne răzlețe, dăltuite pe pietre bătrâne? Nimeni nu știe. Ici-colo, stranii inscripții apar din negura timpului, pentru a dispărea, la fel de repede, în uitare. Una dintre ele a fost găsită la Corbi de Piatră. Dacă privești o hartă a Carpaților, cu încolăcirea lor de Dragon în inima Europei, o să constați un lucru uimitor - două animale au dat acestor locuri cele mai multe nume. Animalele sunt Lupul și Corbul, făpturi totemice, arhetipuri ale deplasărilor umane din preistorie.

La Corbi, misterul te așteaptă la tot pasul. O istorie de zece mii de ani. Un ciudat loc al Corbului găsești mai ales în Argeș, dacă o iei în sus, pe Râul Doamnei, spre Nucșoara. Este un sat de oieri, altădată numit Corbi de Piatră, în care istoria parcă a

încremenit de două mii de ani. Oamenii își văd de ale lor, pașnici, îmbătrâniți. Călătorul trebuie să treacă râul pe o punte suspendată. Crâncen s-au mai luptat localnicii să n-o piardă la inundații... Apoi, la pas, vizitatorul va ajunge la un formidabil perete de gresie galbenă, în care, cu ghearele și pliscul, generații de corbi și-au săpat ascunzători. Mai jos, există o grotă naturală în care, probabil, s-au ascuns oamenii primitivi, în timpul ultimei glaciațiuni, iar strămoșii daci au transformat-o în loc de rugăciune și sacrificii. E suficient să urci pe spinarea formidabilei stânci și te vei convinge - la tot pasul găsești trepte săpate în rocă moale, jgheaburi și altare, prin care, poate, s-a scurs sângele celui trimis la întâlnirea cu zeii. Cum povestea Herodot despre aceste sacrificii rituale? „Unii din ei (daci -n.n.) primesc poruncă să țină trei sulițe (cu vârful în sus), iar alții, apucând de mâini și de picioare pe cel ce urmează să fie trimis la Zalmoxis, și ridicându-l în sus, îl aruncă în sulițe. Dacă - străpuns de sulițe - acesta moare, geții socot că Zeul le este binevoitor. Iar dacă nu moare, aduc învinuire solului, zicând că e un om ticălos și, după învinuirile aduse, trimit un altul, căruia îi dau însărcinări încă fiind în viață”.

Nu e numai închipuire: sus, pe podișul numit de localnici Plaiul de Mijloc (ca în Tolkien, Pământul de Mijloc...), arheologii au găsit urmele unei dave, o așezare ce poate fi Geridava - legendara cetate antică. Dromichete, craiul dacilor carpi, băutori de vin bun și iubitori de femei frumoase, își avea aici capitala și tot aici l-a învins în lupta pe trufașul rege trac Lisimah, venit să-i cucerească pământurile. Pe gresia moale își ascuțeau săbiile luptătorii lui Dromichete, și tot pe aici i-au ascuns comorile.

Secolele au trecut, iar grotă dacilor a devenit adăpost pentru sihastrii, care au transformat-o în... biserică. Cele mai timpurii datări ale bisericii rupestre, ca locaș de cult ortodox, merg către sfârșitul sec. II d. Hr., când se crede că biserică era perfect adaptată vremurilor aceluia de persecuții, neavând altă legătură cu exteriorul decât o mică ușă înspre mieznoapte, foarte bine camuflată, și prin care se intra de-a bușilea. Pomelnicul ei coboară până în secolul al XIV-lea, pe timpul Basarabilor. Încăstrată în stâncă, ascunsă ca o peșteră în peretele muntelui, nu seamănă cu nimic: nici cu chiliile rupestre de la Bozioru, nici cu grotă de la Nămăiești, cu nimic.

Este singura biserică a noastră care prezintă două sfinte altare funcționale pe același naos - unul ortodox și unul catolic - ceea ce ne aduce aminte cum urmașii lui Basarab I au avut de ales între Roma și Constantinopol, doamnele lor fiind de religie catolică. Monahia Magdalena, ctitora restauratoare a lăcașului de la Corbii de Piatră ca și așezământ monahal, era mătușa voievodului Neagoe Basarab. Pomelnicul monastirii pomenește ca prim ctitor pe Basarab I. Voevod, dar memoria localnicilor merge cu mult înainte de acesta, vorbind de un anume Harabovo Vodă, în sec. XIII, sau chiar Vlad Voevod, către sfârșitul sec. XI. Pe parcursul vremii, biserica a fost pe rând schit de călugări, cât și de maici. Ei își găsesc adăpostul numit „La Chilizii”, pe versantul opus al Văii Doamnei, unde și-au săpat grote în pereții de gresie.

În rând cu biserica, săpat tot în stâncă, se afla un spațiu amenajat ca un fel de tribunal în aer liber. Despre acesta există mărturii că era folosit de Neagoe Basarab pentru a face judecata publică în cauzele care erau de competența sa. Cei care asistau la judecată stăteau în semicerc pe dealul ce coboară de la mănăstire spre drumul de acces.

Nu vă grăbiți să plecați, fără să aruncați o privire masivei cruci de piatră, înfiptă de cine știe când în fața mănăstirii. Veți sesiza ușor un trandafir sculptat între brațe. De unde a ajuns la Corbi această imagine tipic rozicruciană?” (ortodox.ro)

Intenționat sau nu, iată unde, și la cine ajunge Petre Curticăpean, propunându-ne, de ce nu, și un itinerariu de vacanță, deschizând larg fereastra spre

cunoașterea minunilor acestei țări. Iată ce poate determina o selecție aparent întâmplătoare, dar cu siguranță înțeleaptă! De fapt, alegând tocmai „Norocul și mintea” din noianul de scrieri ale lui Rădulescu Codin, Petre Curticăpean ne-a înlesnit aplecarea asupra unor pagini uitate, probabil, dar atât de necesare într-un timp în care mândria de a fi român începe să pălească.

„Un sat de piatră, o biserică săpată în stâncă, cuiburi împietrite de corbi și pietre căzute din cer. La Corbi, în Argeș, timpul însuși este de piatră, iar sătenii trăiesc simplu, cu o istorie fabuloasă în ogradă.” (*Formula AS*)

Andrei Bacalu, celebrul jurnalist specializat în popularizare științifică, a descris cum, acolo, la Corbi, în anii '70, un dascăl din zonă, reparându-și pivnița, a găsit la temelie o piatră „de mărimea unei pâini negre, țărănești”, de un cafeniu aproape negru, acoperită pe ambele părți cu inscripții - unele ideografice, înfățișând corăbii, cai, lăncieri, altele scrise într-un alfabet necunoscut. Departe de a fi un fals, piatra de la Corbi n-a putut fi descifrată, în ciuda eforturilor din epocă - a fost filmată, iar documentarul zace cine știe pe unde, în arhivele TVR. Și piatra stranie a intrat în pământ - nimeni nu știe unde a ajuns. Oricum, pe seama ei, anumiți autori au construit o adevărată teorie, considerând-o „o piatră căzută din cer”, un meteor, la fel ca și piatra neagră de la Kaaba, pe care oamenii au scrijelit imnuri sacre, cu 2.000 de ani înainte de Zalmoxis!

O cronică ungurească (a lui Bonfini) spune că Iancu Corvin Valahul, tatăl marelui rege Matei Corvin, era valah, de pe „plaiul oii”, iar legendele românești identifică acest plai cu satul Corbi. Ruinele castelului lui Voicu Corbin, fiul lui Șerb și tatăl lui Ioan Corvin, se mai zăresc și astăzi. Legenda mai povestește cum micul Iancu se juca prin ograda părintească cu un inel de aur al mamei sale, iar un corb s-a repezit din înalt și i-a furat jucăria lucitoare. Noroc cu tatăl, care l-a săgetat pe tâlhar, recuperând astfel podoaba... În amintirea corbului din copilărie, Iancu și-a pus pe blazon (poate fi văzut la Castelul de la Hunedoara) hoțul înaripat, cu inelul în cioc, inel care va fi înlocuit de fiul său, Matei, cu o cruce. În aceste condiții, îți vine să te uiți mai cu respect la zburătoarele de la Corbi... cine știe, printre ei o fi vreo rudă a celui din stema Transilvaniei!

Iată cum și-a folosit „mintea și norocul” Petre Curticăpean, spre bucuria și mândria noastră de români!

*Cuvântul liber, nr. 167, 29 august 2012,
Constantin Toni DĂRȚU, Personalități române și faptele lor 1950-2010, 2013, p. 355-360*

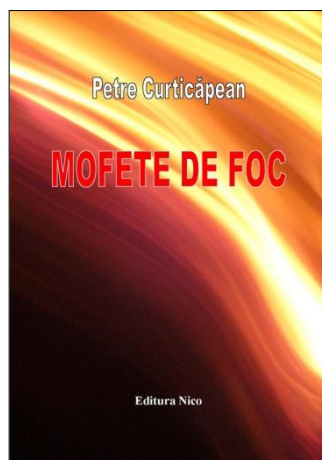
Mofete de foc

Lansări de cărți

Joi, 21 iunie 2012, ora 18, va avea loc, la Cinematograful „Arta” din Târgu-Mureș (Sala de conferințe, cu intrare din strada Artei), lansarea cărților „Mofete de foc” și „Povești cu tâlc”, autor Petre Curticăpean.

Prezintă: Nicolae Băciuț, Lazăr Lădariu, Mariana Cristescu, Ioan Nicolaescu, Cornel Sigmirean.

Moderator: Dimitrie Poptămaș.

Cuvântul liber, XXIV, nr. 118, 20 iunie 2012, p. 1

Cuvânt înainte

Valentin MARICA

Poetul, de data aceasta, se oglindește fără ocolișuri, sobru, insistent, în apele poeziei. Stările poetice amprentează esența ființei, devenind fără-de-sfârșitul din „văile sufletului”. Pribegia – „voi continua să pribegesc” – îi clarifică poetului, salutar, felul de a fi. Poemele devin, astfel, arte poetice, mărturisiri ale „slujirii cuvântului”, întru înțelegerea de sine. Versul este investit cu forță demiurgică, îndreptând „jocul între umbră și penumbră”, decantând, așadar, fețe ale luminii, căutând, blagian, „cât mai multe/din cele aflate/sub pecetea tainei...”

Poezia de acum a lui Petre Curticăpean este una a împăcării cu propriul gând și propriul cuvânt, o poezie calmă, a peisajului interior, a întrebărilor târzii, poezia visătorului ce știe că nescrisul e imens, că fiecare literă, recuperatoare, poartă „sens și rost”. Pe de altă parte, eul poetic nu omite peisajul exterior, cel al primejdiilor și expresiilor urâtului, salvându-se, dintre alveolele „bizare de metal și piatră”, prin

poezie. Poetul își mărturisește evadările; cele încărcate de semnificație, de ecou, fiind cele în vis și „rugă”.

Poezia lui Petre Curticăpean primește, prin placheta de față, adâncimi de afectivitate, limpezime metaforică și un blând dramatism. Poetul trăiește sentimentul acalmiei, dar și al neputinței, bucuria cuvântului, dar și spaima în fața acestuia, iluminarea prin cuvânt, dar și apăsarea „apei tulburi”, aromele universului, dar și viespii, Șarpele, Balaurul. Poetul își dezvăluie, mântuitor, precum în murmur de spovedanie, și netezimile și asperitățile. Versul mustind poetic și versul frust coexistă; căci poetul rămâne îmbinarea misterioasă a celestului cu teluricul.

Sentimentul timpului – al timpul care nu mai are răbdare – este acut trăit în poemele lui Petre Curticăpean. După parcurgerea unor instanțe poetice, prin „bucurii ascunse”, nașteri și renașteri, mirări și îndoieli – „tot mai șuie-mi pare ziua ce vine” – se conturează, în crescendo, amurgul care va perpetua numele poetului sau îl va amuți: „surâd la ideea/aceasta, socotindu-mă/prețuit de cineva.../Dar, oare așa va fi...?”

O întrebare ce-i acaparează poetului numele și opera.

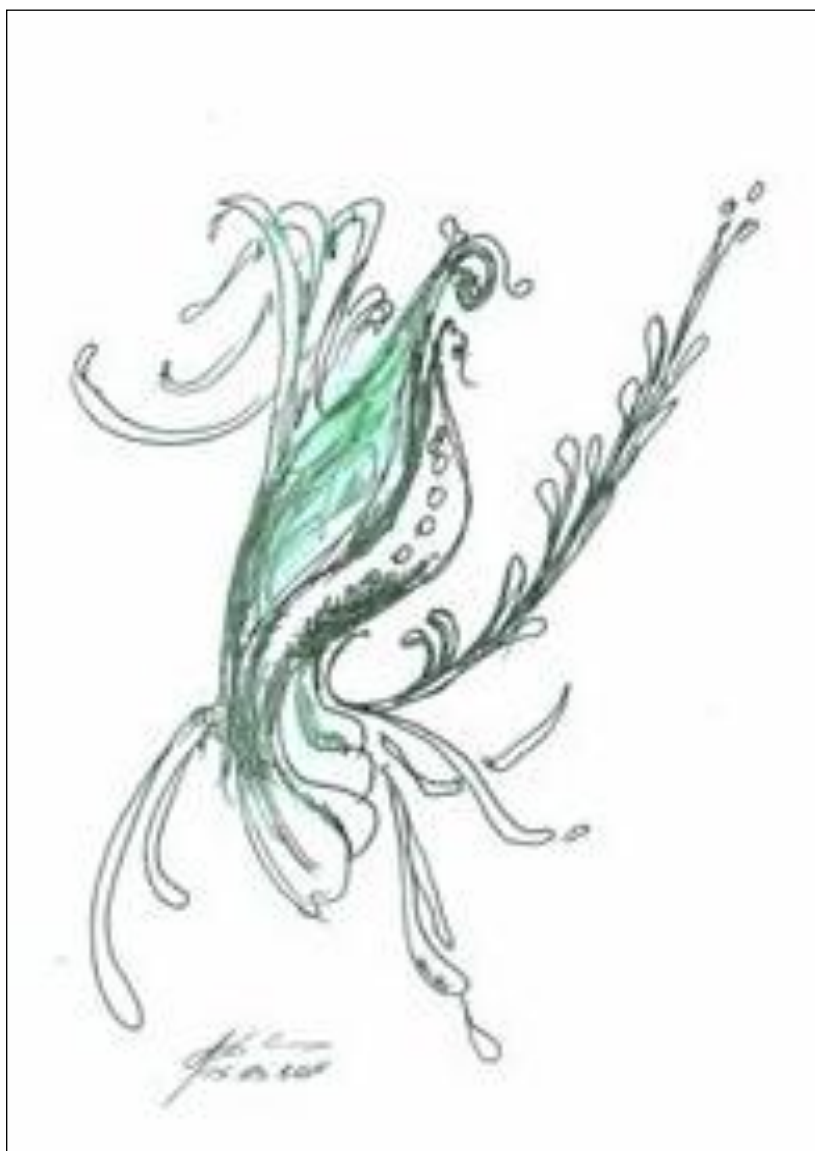
*Apărut și în Cuvântul liber, XXIV, nr. 112, 12 iunie 2012, p. 6 ,
Constantin Toni DĂRȚU, Personalități române și faptele lor 1950-2010, 2013, p. 355-360*

Poezii din volum

MOFETE DE FOC

*poezia
din mine
simt cum se revarsă
peste toate
văile sufletului
mofete de foc
sintagme sfinte
pe care nu le pot
opri
și nici nu-ncerc
le simt
cum mă-mpresoară
într-un teluric
dans tematic
ordonat doar
de forțe oculte
născute din sferele nopții
moment în care se cern*

*pulsațiile zilei
și adorm târziu
în aceeași tornadă
ce nu se sfârșește
- din fericire -*

SLUJIREA CUVÂNTULUI

*mă întreb
și nu o dată,
cu reproș,
de ce nu mai am
și alte preocupări
decât slujirea cuvântului?
oare
e chiar atât de greu de înțeles
că poetul,
cu fiecare nouă poezie
nu face decât
să contureze
propria imagine,
propriu-i chip,
atât de fragmentat
încât nu-l mai
recunoaște nici măcar
poetul însuși.
el se hrănește
din seva sfântă
a propriei vieți.
sau, cum glăsuia maestrul,
„sfânt trup și hrană sieși”
hagiul
de sub pereții
mândrei Isarlâk
sunt eu
conducându-mi corabia
printre primejdii
și bucurându-mă
când mă întâlnesc.
mă trezesc,
îmi fac zilnic
porția de baie
în mulțimea
ce m-așteaptă
cu speranța
că le voi aduce mai aproape
malul în care să se mai*

sprijine
o vreme
dar,
de fapt,
nu fac
decât
un joc secund
de luciri-străluciri
joc de oglinzi
plasate la întâmplare
în apele fără sfârșit
la
cumpăna de
zenit
mă mai alin
crezându-mă
sol inspirat
împrăștiind lumina
în jur
mă mint?
n-aș vrea
să mă trezesc
descoperind-mă
singur.
Doamne ferește!

SEMEȚ

mă așez
ca un luptător
înrațit
în propria-mi aromă
în care, zilnic,
minotaurul
- cuvânt fermecat -
mă așteaptă
pândindu-mă
cu viclenie
nu mă pot apropia
prea mult
mereu trimite
spre mine

razele arzătoare
ale metaforelor
căutându-mi slăbiciunile
mă bucur când
găsindu-l adormit
sau prefăcându-se,
îmi permite
să-l privesc
și să-l admir
în toată splendoarea.
mai rar
ce-i drept,
dar mă bucur
ca un nou născut
de acest
exercițiu
de admirație.

SOARTĂ

cine
mi-o fi ursit
Doamne,
soarta visătorului
acum, târziu,
când clopote
s-aud
în amurguri?
ce-i drept
am adunat
într-o viață
atât
încât aș putea
să mă bucur
doar
paznic la pătulul
cu roade,
liniștit,
tihnit.
și totuși
simt
că mai am

*încă multe de făcut
și n-aș vrea
să mă apuce
însurarea
și să nu fi văzut
cât mai multe
din cele aflate
sub pecetea tainei*

TARANTELA

*liniștea se sparge așchii
risipite pe trotuar
tresărind sub colb de aștri
tot mai stins și tot mai rar*

*nimeni nu-mi întinde-o mână
trec prin burgul secular
unde liniștea m-alină
în plictis crepuscular*

*nici un vers nu-mi crește-gând
plâns, cuvântu-i solitar
mă aprind citind un rând
tot mai trist și tot mai rar...*

*„eram mult mai prost pe-atunci”
pe când mai visam hoinar
și mi-e dor de seri prelungi
tot mai trist și tot mai rar*

MIGRENĂ

*agreste cărări strânse-n parc afluiesc
sub cornul de lună cocoțat pe-un balcon
murmurând rugăciuni ticluite lumesc
spre-un cer ascunzând enigmaticul Domn*

*troiene de alb pregătesc înnoiri
la cumpeni de leat obosind muribund
cerșind să se-nchege vetuste-așteptări
dospite în traiul infect și imund*

*nimic nu sporește speranța pe fus
și trec prin palate duhnind de orori
cu craii-adormiți spre zori ce s-au dus
în zări neștiute pierdute-n ninsori*

*târziu mă trezesc dintr-un somn amețit
mă mistui și gem de-un remember durut
și colcăie-n juru-mi aceleași plăceri
desprinse-n vieți dintr-un cald așternut*

*din tenebre de nori mă privește uimit
bătrânul oier după turma-i cântând
aplecat peste fluier, mustăcînd plictisit
și urcă spre cer tânguiri de colind.*

LACRIMA

în
oraşul
viespar întins
pe cele două maluri
acoperit în întregime de
mizerii aruncate de cine ştie
nu se văd feţele oamenilor îmbrobo-
dite în tristeţi suferind după cei duşi
departe, lasându-şi familiile monoparentale
râul îşi sporeşte apele cu lacrimile ce brăzdează
obrajii copiilor după cei plecaţi la muncă
aşteptând „reîntoarcerea orei”. o fată
în pragul majoratului oftează
după tăticul ei dus în
„cele ţări străine”.
atât.

ZEIȚĂ

legenda ne spune
că, demult, demult,
zeiţa
i-a pus pe
limbă fiului
ei, Orfeu,
trei stropi
curaţi de rouă
şi a rostit
o vrajă
hărăzindu-i
să poată
alcătui
stihuri
iar vorbele
să-i curgă
din gura lui
ca mierea
- ce-i drept -

*și pe la noi
rouă se găsea
din belșug
pe toate cărările
tocmai de aceea
nu înțeleg
de ce nu
s-ar fi repetat
misteriosul procedeu??
pesemne
nu se mai știa
vraja...*

ODIHNĂ

*la troița din codri
s-adună în sobor
păsările
să-și povestească-n tăceri
tot ce-au văzut
în zborul lor
pe deasupra
lucrurilor.
se-ntrec în gângurit
- șoaptă de vis -
veghindu-și una alteia
somnia*

UIMIRE

*sunt tot mai singur, Doamne,
și tot mai părăsit,
nu mai găsesc un reazem în nimic
zadarnic mă frământ
bătut de gânduri
ca tot mai șuie-mi pare
ziua ce vine
și nu-și mai găsește
suport și sevă
în cea de azi
cine-mi tulbură*

*zilele din urmă?
cine mă desprinde brutal
de cântec, de rime, de tropi?
și mă alungă-n derizoriu?
mă doare
că zilele mi s-au scurs
prea sterpe pentru
visele mele
bolnave
de cântec
cât de departe
am ajuns de mine
o, Doamne.*

DESTIN ASUMAT

*s-a adunat în mine-atâta cânt
și-atâtea versuri și-au găsit cărarea
aduse lin pe strunele de vânt
în clipa când mijește înserarea*

*mă culc în vers zglobiu și cadențat
și mă trezește-același vers în noapte
s-ascult cum gânduri la fereastră-mi bat
spunându-și fiecare doru-n șoapte*

*în zori de zi aceeași tropi visez
când mă trezește-mbujoratul soare
aceleași rime-n minte-nsăilez
și le revăd mereu pe-aceeași boare*

*sînt că renasc și fiecare ceas
din viață-mi fac o caldă simfonie
căci peste tot și-n ficare pas
în mine port doar cânt și poezie.*

MI-E FRICĂ

*s-au spânzurat tăcerile-n înalt
și-n țintirim un greier plânge nins
un vierme cearcă-n roca de bazalt
să-și facă drum și nu se dă învins*

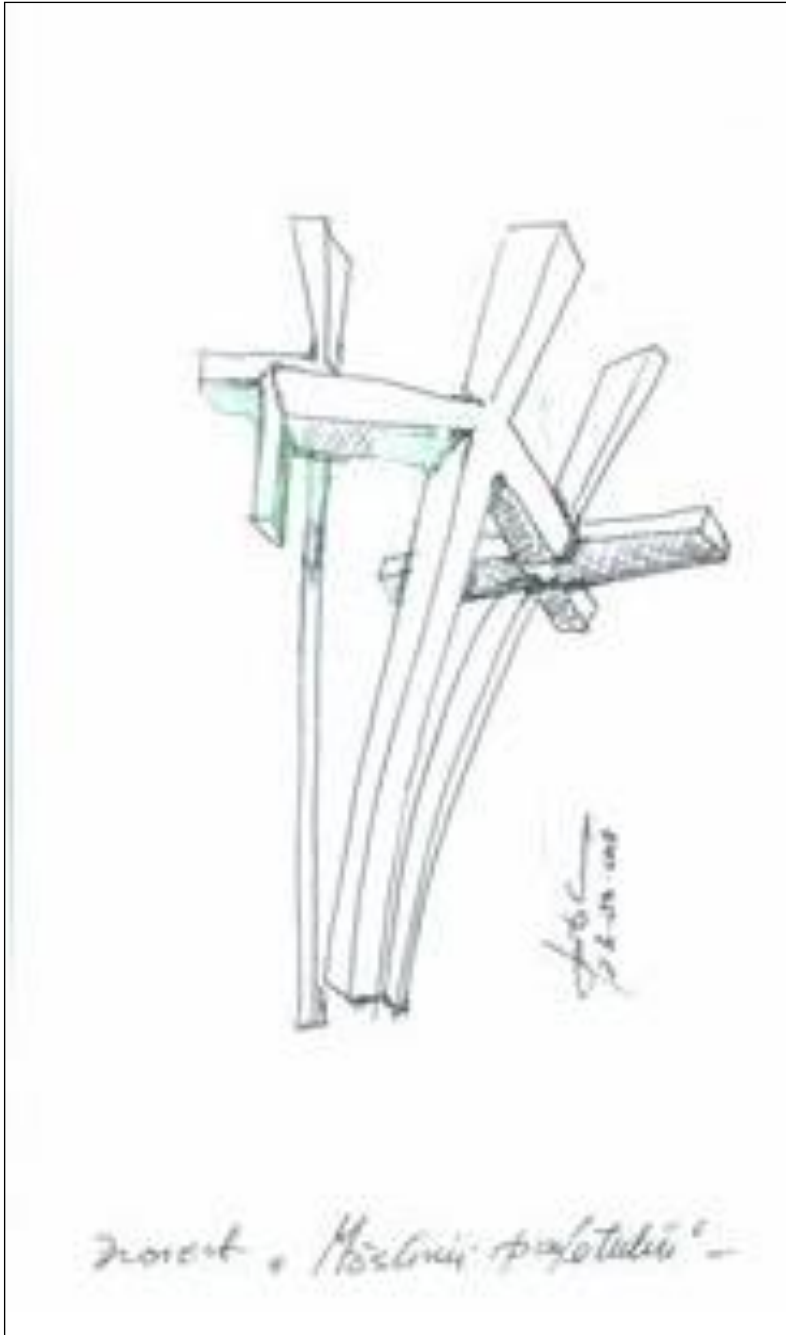
*mi-e frică să privesc la cele zări
un vag ecou prelinge vămi ce nu-s
renasc aievea dinspre învieri
comori de stele-ntoarse spre apus*

*rumori mă-mpresur, de apocalips,
pătate clipele se sting în noi
treieră vântul dinspre necuprins
regatul dintre arșiță și ploi.*

GRI

*parcă am abuzat
prea mult
de plăcerea
de a schimba
ziua în noapte
și invers
prea mult
întârziam în
noapți târzii
să consemnez
cele văzute
în zilele tumultuoase
ale unei existențe
agitate
așa se face
că de o vreme
albul nu mai e alb
negrul nu mai e negru
și totul în jur e
un fel de gri
supărător
ca o apă
tulbure.*

MEȘTER

*mă vreau
meșter priceput
să
curăț,
să aduc la limpezimea dintâi,
cuvintele
atât de tocite
de uzul diurn,
în miile de ani
și infinite guri
care le-au maculat
fără să-și dea seama
- chiar fără să vrea -*

*nu voi recurge
la chimicale
ce-ar putea distruge
iremediabil
țesăturile
fragilității lor
imperiale*

*în șirul grămăticilor
și-al dascălilor
din stirpe mănăstirească
mă așez
- stoic -
cu uneltele-reguli
de cultivat limba
spetindu-mă la
redobândirea strălucirii
din vechile urice
scrise de domnii neamului
și lăsate
moștenire.*

NE-AM ÎNTÂLNIT

*ne-am întâlnit
într-o casă acoperită
cu zori de zi
sus, pe o pantă
de pe care se vedea
întregul sat
sub cerul de cleștar
privind răsăritul
ni se părea
că, pentru noi,
începe o nouă viață
căreia îi vom da
preaplinul din noi
cu toată ardoarea
tinereții noastre
ce ni se părea
atunci
fără sfârșit
tinerețea n-a fost
fără sfârșit,
așa cum am crezut,
dar visele ni
le-am împlinit
așa cum am crezut.*

WISE ÎN CUI ALBASTRU

*iarăși
mi-am agățat visele
într-un cui albastru
trezindu-mă
m-am gândit că astfel
voi putea să mi le
duc mai departe
...vise deșarte...
am pățit
ca de multe ori
în viață*

*când drumurile
s-au sfârșit
în cotloane...
și ce e mai neplăcut
e faptul că
acele vise-drumuri
erau cele mai
ispititoare.*

BALAUURUL

*mă zbat
ca hercule
să scap de șarpele
cel cu șapte capete
care îmi barează calea
spre tine
fac eforturi disperate
spre a scăpa de obsesii
fac ocolișuri pentru a-mi
ascunde adevăratele intenții
dar balaurul nu poate fi
adormit cu povești
treaz tot timpul
și nici nu știi tu
poezia mea
cât mă bucur
când te-ntâlnesc
întâmplător.*

CERNEALA

*mi s-a împrăștiat
cerneala cu care scriam
pe coala de hârtie
transformându-se
într-o uriașă
baltă
și-mi era cumplit
de frică să nu
mă înghită cu totul*

*până acum
foaia mi se părea
o gură hulpavă
acum și cerneala
mă sperie...
până când?..*

CĂDERE

*e primăvară
gândurile o
iau razna
și adesea
uit lucruri
elementare
spre exemplu
mai ieri
am uitat
să pun punct
după ultimul vers
acesta fiind
cel mai de jos
mi-a căzut*

*norocul meu
că l-am
agățat în cădere
și l-am așezat
la locul lui.*

MĂRTURISIRE

*aș vrea, cândva,
încă nu m-am hotărât
să mă așez
în genunchi
în fața mea
(în fața ta
nu îndrăznesc, Doamne,
deși tu ești mult
mai bun și*

mai milostiv)
și să mă mărturisesc
n-am găsit însă
timpul necesar
întrucât pentru
un asemenea
eveniment mi-ar trebui
să-mi iau un concediu
îndelungat
ori eu am probleme
diurne
foarte serioase
de rezolvat
nu mă pot
rupe de îndeletnicirile
diurne
așa încât voi amâna
până data viitoare
care, poate,
va veni cândva.

Reacții ale criticii literare

Petre Curticăpean și „bijuteriile veșniciei”

Dorin BORDA

Plăcute, nostalgice amintiri mă leagă de prietenul din adolescență, profesorul pensionar de astăzi, Petre Curticăpean. Cu mulți, mulți ani în urmă, ne întovărășeam în odaia din față a casei părinților lui, râceni de obârșie. Răcoare și Liniște. Eu, mai eram încă elev, în ultimul an de liceu. Petre, o vreme a fost profesor suplinitor la școala din Dosul Țagului, sat aparținător comunei Șopteriu (Bistrița-Năsăud). A devenit apoi student la Filologia clujeană. Așteptam cu nerăbdare să vină acasă, la Râciu, în vacanță, așa cum, de altfel, se petreceau lucrurile cu un alt râcean, Vasile Conțiu, student la Conservator. Ne revedeam și povesteam, fără a ști ce ne rezervă viitorul, fără să ne gândim că, într-o anume vreme, ne va „devora” scrisul, cuvântul așternut prin varii forme de exprimare. Iată-l astăzi pe distinsul profesor Petre Curticăpean la întâlnirea, pentru a opta oară, cu cititorii. A opta carte tipărită, care, de ce să nu o spun cu tărie, că mă bucură, ca și cum m-ar bucura o sănătate de fier. Bucuria întâlnirii cu niște „bijuterii ale veșniciei”.

Într-o intimă ambianță, cu prieteni, cu invitați, cu cei apropiați lui, în orele după-amiezii zilei de joi, 21 iunie 2012, în sala de conferințe a Cinematografului „Arta” din Târgu-Mureș, am asistat la momentul lansării a două cărți purtând, firește, semnătura profesorului Petre Curticăpean, râceanul, devenit, prin vreme, târgumureșean. Două cărți intitulate „Mofete de foc” și „Povești cu tâlc”. O lansare de carte prea bine moderată de un împătimit al cărții, al scrisului: prof. Dimitrie Poptâmaș. „Poezia ne cheamă din nou”, și-a început discursul moderatorul. Și a continuat. „Astăzi ne întâlnim cu Petre Curticăpean, care, iată, a mai scris încă două cărți. Deci, el persistă cu încredințare în ceea ce face, în ceea ce și-a propus. Scrie din plăcere, din dragoste, și are ce spune. Iată, de pildă, volumul „Povești cu tâlc” e unic în felul lui. Sunt versificări ale unor basme, povești, cu ale lor reguli morale. „Mofete de foc” este o carte scrisă în spiritul tradițional al lui Petre Curticăpean, cu acel mesaj rupt din spațiul câmpiei. Îl îmbrățișez cu toată căldura sufletului”.

Apoi, Dimitrie Poptâmaș i-a dat cuvântul poetei, jurnalistei Mariana Cristescu, din ale cărei idei expuse ne vom rezuma la câteva. „Petre Curticăpean scrie într-un alt registru; se observă acea schimbare de atitudine lirică. Volumul de povești este o surpriză extraordinară. Facem cunoștință, din nou, cu un autor cu multă știință de carte Relevantă apariție în peisajul publicistic mureșean și, de ce nu, românesc. Felicitări!” Prof. univ. dr. Ioan Nicolaescu: „Sunt impresionat de poveștile lui Petre Curticăpean. Dovedește un stil elevat, folosește metafora. «Mofete de foc» conține mesaje de strictă actualitate.” Dintru început, prof. univ. dr. Cornel Sigmirean a precizat „Nu sunt critic literar. Prin poezie l-am descoperit pe profesorul Petre Curticăpean. Poemele din

«Mofete de foc» sunt, de fapt, o autobiografie a sufletului; autorul își mărturisește neliniștile. O plăcută surpriză, o revelație!”

Despre cele două cărți lansate va scrie, cu siguranță, o cronică, Lazăr Lădariu, în ziarul „Cuvântul liber”. Ca atare, semnatarul acestui reportaj, doar atât; va reproduce din spusele poetului, scriitorului, omului de cultură menționat: „Poezia este medicul cel bun; «Mofete de foc» conține niște chei, nu moralizatoare. Volumul este o «doftorie» poetică, o poezie a calmului, dar și a neliniștii. Vers laconic, direct în «Povești cu tâlc», basmul este foarte frumos versificat. Felicitări, urări de bine, prieten drag. Petre Curticăpean!”

Nicolae Băciuț a spus: „Autorul face un exercițiu liric necesar”, adăugând că: „Poezia este un crâmpei care-și are «vulcanul» ei, este o radiografie a spiritului creator, emanație a lui Petre Curticăpean. Două cărți ale sincerității; o perspectivă care-l onorează pe autor.” În finalul evenimentului dedicat cărții, autorul a adresat mulțumiri tuturor celor prezenți la întâlnirea cu poezia, cu basmul, celor care i-au pus în valoare cărțile, precum și soției, Geta, pentru răbdarea avută în nopți de... „neliniști”. La întâlnirea cu Petre Curticăpean și cu cărțile sale ar fi avut câteva cuvinte de spus prof. Mihai Stavilă, directorul școlilor românești din Căpușul de Câmpie. Nu le-a făcut cunoscute public. Le-a lăsat scrise semnatarului reportajului de față, din care voi cita: „Magistre în ale directoratului, cu sinceritate vă spun că ați făcut totul cu bună-credință și bună-cuviință. Ne leagă atâtea amintiri, și nu numai, ci și realizări. Fericit sunt că am avut ocazia să cunosc o asemenea personalitate, să-l știu pe profesorul Petre Curticăpean, să-i citesc poeziile, ba chiar să i le recit, într-o fericire și mângâiere mea!”

Cuvântul liber, XXIV, nr. 122, 26 iunie 2012, p. 6

Petre Curticăpean „Mofete de foc”

Lazăr LĂDARIU

În aprilie 2007, prezentându-i cartea de poezie „Miresme târzii”, referindu-mă la „imaginile poetice născute în limbajul aparte al sensibilității discursului obținut prin efectul personal al «implicațiilor sugestive»”, la Petre Curticăpean descopeream spiritul acela creator ce se regăsește, fericit, prin exprimarea ființei ca necesitate în universul trăirilor prin intermediul limbajului poetic. O poezie a calmului, dar și a neliniștii, în același timp, cu elemente recognoscibile ale sensibilității, ne prezintă poetul Petre Curticăpean și prin noua sa carte, „Mofete de foc”, azi, prin griul acesta existențial, „supărător ca o apă turbure”, cum se exprimă într-un poem. „Mofete de foc” constituie un profil într-o lume și o Românie a devalorizării tot mai accentuate a liricului, în care, uneori, întregul și deplinătatea se situează pe poziții adverse, conciliate doar de liniștea cuvintelor: „Și-adorm târziu/în aceeași tornadă/ce nu se sfârșește” („Mofete de foc”); „continui să pribegesc/până când voi mai găsi/ieșirea din fundătură/oricâte eforturi/vor încerca drumurile” („Imagini”).

Retrospectivele întoarcerii la amintirile trăite cândva constituie un salvator refugiu, prin strădania tenace a tratării simbolice a motivelor poetice, ca semn particular al demersului liric, conducând la plasticitatea ideii, spre izvorul cântecului lăuntric, îngenunchind „în fața misterelor” unui „labirint” din „palatele cuvântului”, poate și din frica aceea existențială de a nu se descoperi singur, ca luptător așezat în „propria-i aromă”: „Se lasă toamnă blândă peste dealuri,/Un pal se mistuie discret,/lăsând visarea să se scurgă-ncet/peste uitate vise, idealuri.//...//Prin parcul uriaș se-ncing idile/și veverițe se momesc cu nuci,/pe-alei se plimbă tinere copile/pândite, curios, dinspre uluci.//Mă pierd în taine, martor indiscret,/și mă ascund în mine, nepătruns/în fața colii redevin poet/pierdut în Dorna sfântă și ascuns” („Toamnă pe alei la Vatra Dornei”).

Tensiunea lucrării tainice a poeziei, a trăirii ca rost al creației identificate cu descătușări, cu bucuriile simple ale mereu întoarcerilor la izvoarele care, compensatoriu, duc spre zborul liber, constituie o altă fațetă a acestei cărți de poezie. „Când clopote s-aud în amurguri” prin care „privegherile se curg”, dezvăluirea sentimentelor, ca materie trăită, se remarcă prin acea acuratețe a rostirii, ca reconsiderare a funcției lirice prin imagini predominante: „Agreste cărări strânse-n parc sufletesc/sub cornul de lună cocoțat pe-un balcon,/murmurând rugăciuni ticluite lumesc/Spre-un cer ascunzând enigmaticul *Domn*//...//Nimic nu sporește speranța pe fus/și trec prin palate duhnind de orori/cu craii-adormiți spre zori ce s-au dus/în zări neștiute pierdute-n ninsori” („Migrenă”).

În oglinda vremii, Petre Curticăpean se privește însoțit de versul laconic, direct, prin acuitatea simțurilor din unele primăveri ale existenței, parcurgând, uneori, „locul de dincolo de toamnă” unde „râul își sporește apele, cu lacrimile ce brăzdează obrajii copiilor”, când „noptile-s prea mici” pentru ascensiuni, insul din noi mulțumește Domnului pentru „învățatul înotului zilnic”.

Când „negraite șoapte/rod dintr-o minune coaptă”, când poetul, în strania-i singurătate, „face cu degetul” celui doritor să fie păstrătorul „arhivei de sentimente”, când „păsările s-adună în sobor/Să-și povestească-n tăceri”, poetul exclamă: „Sunt tot mai singur, Doamne!”, sporind tensiunea lirică: „S-au spânzurat/tăcerile-n înalt/Și-n țintirim un greier plânge nins,/Un vierme cearcă-n roca de bazalt/Să-și facă drum și nu se dă învins//...//, Mi-e frică să privesc la cele gări/un vag ecou prelinge vămi ce n-us-/renasc, aieva, dinspre învieri/comori de stele-ntoarse spre apus” („Mi-e frică”).

Când la Petre Curticăpean „pagina vibrează,/surâde și cântă/muzica divină a unui vers inspirat”, când „spre apus freamătă amurgul,/stârnind nopțile acele” - se întreabă: „cine seamănă amurgul/peste liniștile mele?” („Rondel”). Cu gândul și la vremea în care „soarele va povesti nepoților”, aflat acum la cea de-a opta carte de poezie, pe deplin încrezător în cuvintele limbii „ca un fagure de miere”, Petre Curticăpean dovedește, pe deplin convingător, că, într-adevăr, poetul este și zbucium, nu doar scriere și rostire într-un balansoar al modernității. Prezență de culoare în lirica mureșeană și românească, în finalul poeziei „Rondel”, Petre Curticăpean se întreabă: „Cine seamănă amurgul?”. Întrebare a neliniștii! Iar răspunsul vine singur, prin timp, de la Nicolae Labiș, pe-aceste mereu „mișcătoare poteci” ale prezentului, insuportabilului zilnic, desconsiderării valorii și a meritocrației: „Noi, nu! Niciodată! Noi, nu!”.

Petre Curticăpean, „Mofete de foc”

Poetul, de data aceasta, se oglindește fără ocolișuri, sobru, insistent, în *apele poeziei*. Stările poetice amprentează esența ființei, devenind fără-de-sfârșitul din „văile sufletului”. Pribegia – „*voi continua să pribegesc*” – îi clarifică poetului felul de a fi. Poemele devin, astfel, arte poetice, mărturisiri ale „slujirii cuvântului”, întru înțelegerea de sine. Versul este investit cu forță demiurgică, îndreptând „jocul între umbră și penumbră”, decantând fețe ale luminii, căutând, blagian, „*cât mai multe/din cele aflate/sub pecetea tainei...*”

Poezia de acum a lui Petre Curticăpean este una a împăcării cu propriul gând și propriul cuvânt, o poezie calmă, a peisajului interior, a întrebărilor târzii, poezia *visătorului* ce știe că *nescrisul* e imens, că fiecare literă, recuperatoare, poartă „sens și rost”. Pe de altă parte, eul poetic nu omite peisajul exterior, cel al primejdiilor și expresiilor urâtului, salvându-se, dintre alveolele „bizare de metal și piatră”, prin poezie. Poetul își mărturisește evadările; cele încărcate de semnificație, de ecou, fiind cele în vis și „rugă”.

Poezia lui Petre Curticăpean primește, prin placheta de față, adâncimi de afectivitate, limpezime metaforică și un blând dramatism. Poetul trăiește sentimentul acalmiei, dar și al neputinței, bucuria cuvântului, dar și spaima în fața acestuia, iluminarea prin cuvânt, dar și apăsarea „apei tulburi”, *aromele* universului, dar și viespii, Șarpele, Balaurul. Poetul își dezvăluie, mântuitor, precum în murmur de spovedanie, și netezimile și asperitățile. Versul mustind poetic și versul frust coexistă; căci poetul rămâne îmbinarea misterioasă a celestului cu teluricul.

Sentimentul timpului – al *timpul care nu mai are răbdare* – este acut trăit în poemele lui Petre Curticăpean. După parcurgerea unor instanțe poetice, prin „bucurii ascunse”, nașteri și renașteri, mirări și îndoieli - „*tot mai șuie-mi pare ziua ce vine*” - se conturează, în *crescendo*, amurgul care va perpetua numele poetului sau îl va amuți: „*surâd la ideea/aceasta, socotindu-mă/prețuit de cineva.../Dar, oare așa va fi...?*”

O întrebare ce-i acaparează poetului numele și opera.

Valentin MARICA

Ofranda

Lansarea cărții

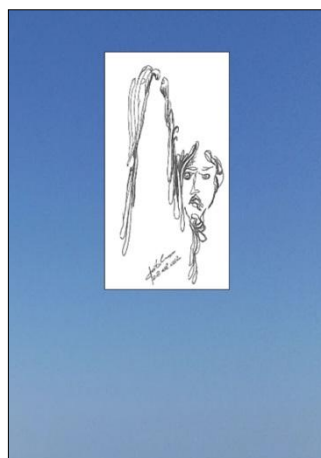
Astăzi, 25 octombrie 2012, ora 17, la Centrul de Studii Social-politice și Culturale „Emil Dandea” din Târgu-Mureș (Piața Trandafirilor nr. 5 – „Apollo”), va avea loc lansarea cărții de poezie, „Ofrandă”, autor Petre Curticăpean.

Prezintă: Mariana Cristescu, Lazăr Lădariu, Mircea Duca, Ioan Nicolaescu.

Moderator: Dimitrie Poptămaș.

Coperta I

Coperta a IV-a

Cuvântul liber, XXIV, nr. 206, 23 octombrie 2012, p. 1
Cuvântul liber, XXIV, nr. 208, 25 octombrie 2012, p. 1

Prefața

Geografii literare

Nicolae BĂCIUȚ

Într-un iureș editorial, Petre Curticăpean a publicat în ultimii ani mai multe volume de versuri, parcă răzbunându-se, într-un fel, pe lungile sale perioade de tăcere editorială, prins, cum ar spune N. Steinhardt, în tot felul de angarale administrative, ca profesor, ca director de școală.

Mai evident ca în cărțile anterioare. *Ofrandă* se vrea, explicit chiar din titlu, postată într-un alt orizont existențial și poetic, autorul punând mai pregnant accent pe sentimentul religios ai ființei.

Psalm, Imn, primele două poeme ale noului său demers liric, sunt elocvente pentru această deschidere/opțiune: „Stihurile/izvorâte din patimă/și dor/sunt osanale pioase/aduse puterilor/ce m-au zămislit/și mi-au călăuzit pașii//Sunt picuri de lacrimă/din aștri - repere/din care mi-am urzit/existența” (*Imn*). Poezia devine astfel rugăciune, rugăciunea poezie.

Într-un asemenea cadru, nici nu mai miră titlurile celorlalte cicluri: *Închinare lui Blaga, Imnele Transilvaniei*, ca repere ale unei *Geografii intime*, în care Petre Curticăpean își definește fără echivoc locul. Nu doar locul în afinitățile sale electivă (într-o descendență a „poetului pătimirii noastre”, Octavian Goga), ci și acel loc al nașterii, matrice a devenirii, cel în care se regăsește și la care se reîntoarce mereu, ca la un izvor de apă vie.

Apropierea de Lucian Blaga și Ioan Alexandru e transparentă, în interogații care vin dinspre un același flux al memoriei.

Poet al Câmpiei, dar și poet al Transilvaniei, Petre Curticăpean nu-și reprimă elanurile patriotice, evocând/invocând pe Petru Maior, Gheorghe Șincai, Avram Iancu.

Cum aduce în teritoriul poeziei și locuri ale unor întâlniri admirabile: Râciu, Târgu-Mureș, Meștera, Dulcea, Covasna, Arad, Vatra Dornei, ca repere ale regăsirii.

Condiția poetului/poeziei este obsesivă, într-o retorică cătuși de puțin gratuită,

Pentru a-și pune mai bine în valoare universul poetic din acest volum, Petre Curticăpean „recuperează” și câteva poeme din cărțile sale anterioare, care dau rotund acestei etape poetice.

Apropierea sa de pictură îl readuce alături („ut pictura poesis”), pe Ioan Astăluș, cu o grafică în linii discrete, dar încărcată de metaforă, într-o întâlnire fericită a celor două limbaje ale artei,

Cuvântul liber, XXIV, nr. 186, 25 septembrie 2012, p. 6,
Constantin Toni DĂRȚU, Personalități române și faptele lor 1950-2010, 2013, p. 353

Poezii din volum

PSALM

*În dimineți cusute cu
lumină din candelă
împărătești și nori
încrâncenați aduc din
preaplinul ce-l port
ofrandă cerului cu
luminile sale stelare și
pământului ce-l calc și-l
împodobesc*

*Stihurile izvorâte
din patimă și dor
sunt osanale pioase
aduse puterilor
ce m-au zămislit
și mi-au călăuzit pașii*

*Sunt picuri de lacrimă
din aștri-repere din
care mi-am urzit
existența.*

IMN

*zi după zi
ca un înrăit
devorator de imagini
mă scald
în bogăția infinită
a zilei și-mi
dezmiere privirea cu tot
ce mă-nconjoară
mă scald
în univers
cu voluptatea*

*de a descoperi
că-i totul altfel
decât ieri și
sunt ferm convins
că mâine
o voi lua de la început
cu aceeași inocență
de aceea
în fiecare dimineață
mă-nchin zorilor
cu aceeași negrăită
recunoștință
pentru că
mi s-a dat încă
o posibilitate
de a-i vedea.*

ÎNCHINARE

*o viață
am trăit
bucuria de a te regăsi
în fiecare sintagmă
din nemuritoarele
tale scrieri*

*deci
mi se părea normal
să te fac
apropiat fiecăruia*

*și, totuși,
abia târziu,
când eu însumi
am început să
mă închin muzei
am deslușit imensitatea ta,
consonanța cu infinitul,
puterea vrajei
și, mai ales,
bucuria slujirii
cuvântului sacru,*

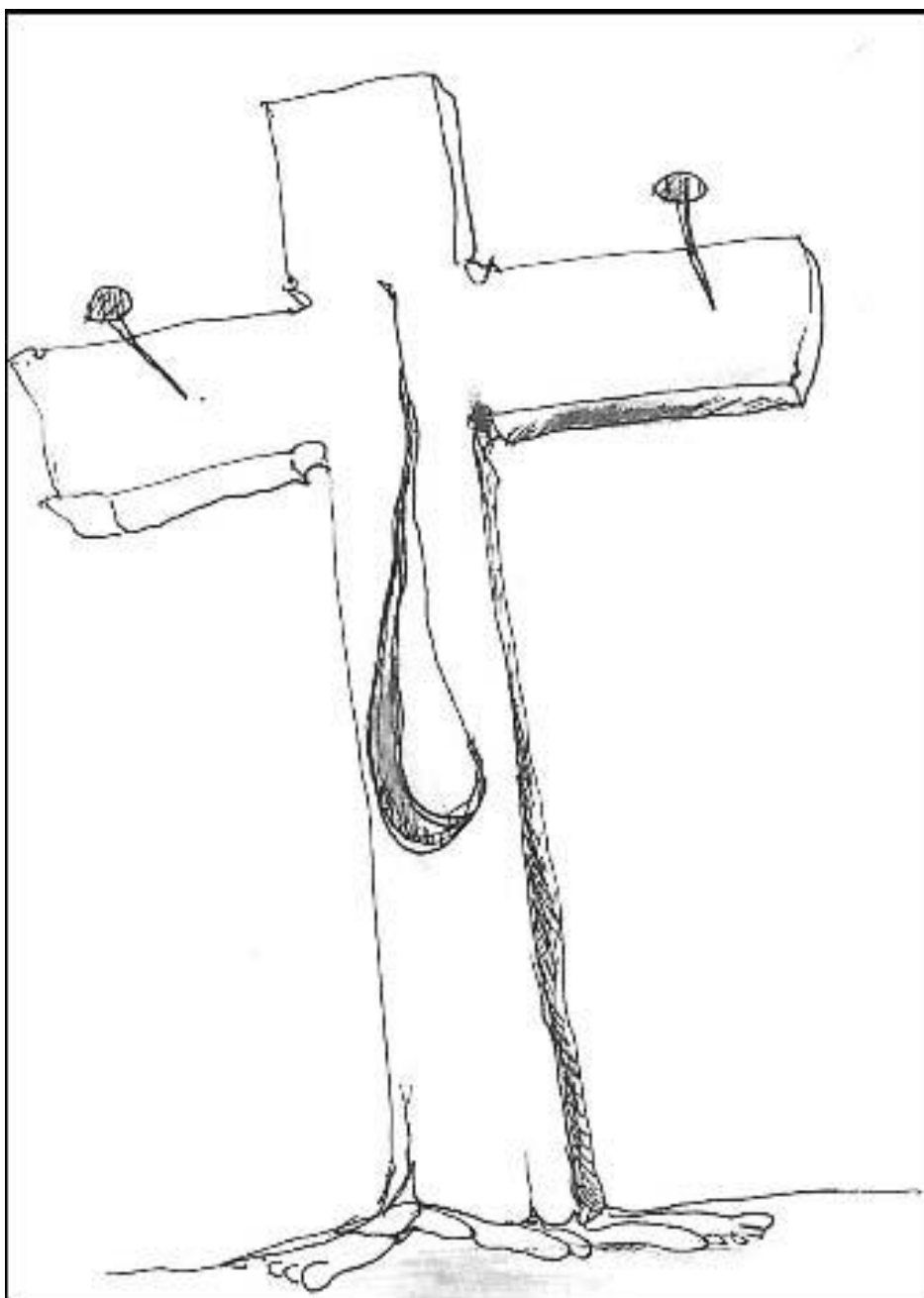

cu orice preț,
cu orice efort,
până la sacrificiul suprem,
ofrandă pe altarul
poeziei

m-am trezit
că am început să
am emoții
rostindu-ți numele
de teama
de a nu-ți respecta îndeajuns
pacea umbrei tale
revărsate generos
asupra întregului neam

de aceea
strivesc în fașă
gândul bolnav
de singurătate
și mă închin,
pios,
în fața memoriei tale
ce crește mereu
asemenea unui
copac uriaș,
cu fiecare generație,
cu fiecare îndrăgostit
de poezie

numai Luceafărul
îți poate lumina
imensitatea
șoptind, cu emoție, și el,
în graiul adierii
frunzelor de tei
eterna
Odă
(în metru antic)

SCRISOARE LA POST RESTANT

*m-am trezit
scriindu-ți
despre lucruri pe care
nu le spui nimănui
- poate, doar, ție însuși -
și acelea, în gând.*

*sunt
în fața paginii albe
ca la spovedanie
căutându-mi, zelos,
petele de pe conștiință
și încercând
să le scot
prin mărturisire*

*sunt surprins
descoperindu-mă.
parcă nu mă recunosc
sau, în orice caz,
nu așa mă așteptam
să fiu*

*chinurile gândului ascuns
și transmis apoi prin vers
sunt mai grele
decât
chinurile facerii
pe care nu le-am trăit
decât, poate,
în închipuire*

*mă surprind
cu câtă patimă
- și detașare -
m-am așternut la scris...
parcă mi-aș scrie
un testament*

*desigur
ți-o voi expedia cândva
la un post-restant
dintr-o gară imaginară
și,
poate,
voi aștepta
să-mi răspunzi*

AȘTEAPTĂ-MĂ LA POARTA POEZIEI

*e o adevărată aventură
să pornești singur
pe tărâmul poeziei*

*de la început
trebuie să știi
că pe tărâmul acesta
nu sunt nici continente
nici țări
ci doar limbi*

*fiecare poezie
este scrisă
într-o limbă
care nu respectă neapărat
apartenența etnică
a autorului*

*mulți încearcă să-și găsească identitatea
prin limba în care scriu*

*desigur
e un fals
întrucât valoarea
adevărată valoare
rezultă nu din cum scrii
ci, mai mult,
din ce scrii
despre cine sau ce
și pentru cine scrii
la fel ca peste tot
sunt și aici munți
și vârfuri
și dealuri
și câmpii întinse, plate,
trebuie doar să le vezi,
să le apreciezi
dintr-un anume
punct al referinței*

*tocmai de aceea,
pentru a nu te pierde
în oceanele imense
ai nevoie de un
îndrumător*

*sunt atât de tentante
floricelele sub care
uneori
nu se ascunde nimic*

*lasă-mă, deci,
să fiu îndrumător
pașilor tăi
încă nesiguri
până când vei prinde
mai multă putere*

PE ÎNSERAT

- sonet -

*când luna, boț de aur, se cațără pe ceruri
și-mprăștie pe dealuri sclipiri de diamante
culori desprinse parcă din vechile pliante
părelnice imagini din nopțile cu geruri*

*croială de fantasme se mistuie-n eteruri
și prin halouri mișcă pe torsuri de bacante
șesând himere lunge, în împletiri savante
cu armăsari hipnotici înveșmântați în neguri*

*licoarea opalină se scurge pe sub glie
adapă-n stropi de viață tot ce s-ascunde-n vis
ca îngerul de pază pudrat cu giuvaieruri*

*să-ntâmpine hieratic celesta bogăție
din bolta fermecată de unde-a fost trimis
iar luna boț de aur se cațără pe ceruri*

CONVINGERI

*nu pot să mă plâng...
am făcut destule până acum,
și bune, și rele...
mi-am istovit și timpul
și cugetul
să marchez drumul meu
cu borne
pe care, dacă mă întorc,
să le pot recunoaște.*

*nu știu cum se face
dar oricât mă străduiesc
să văd ceva în urma mea
nu observ mare lucru...
poate a început
să mă lase vederea...*

*ar trebui
să-mi schimb ochelarii*

RONDEL CRUCIAT

*iar au pornit copiii-n cruciade
și până-n cer roiesc în jur tăceri
abia desprinși de mumele nomade
spre-un orizont porniți din nicăieri*

*urmează-un Teodul spre baricade
nălțate valuri, silnice-adieri,
iar au pornit copiii-n cruciade
și până-n cer roiesc în jur tăceri*

*trec rumegând străvechi upanișade
cu tâlcul în tomnatic-nserări
prinos de vinovate-ntârzieri...
nescrise veșnicii devin balade*

iar au pornit copiii-n cruciade

ÎN LAN

*necunoscute sunt
cărările tale,
Doamne,
în van caut noimă
zborului columbei*

*lupii pasc
privești cu miei
în lumină de Paște*

*mișoase liniști
tescuiesc
peste mistere
serafice inmuri
preamărind nemurirea
în somn bănuț
la umbră de maci.*

DOMN

*Două veacuri plâng zăpezi
Peste drumuri în câmpie
De când vrut-ai să te pierzi
Înzeit întru vecie*

*Ne-ai lăsat neșterse urme
Pe câmpia ta domoală
Doar un HRONIC și un nume
Nemurit în cărți de școală.*

DUHUL LUI IANCU

*Nimfe trec umbrind poteci
Neguri în tăceri chemând
Pe când se mistuie, reci
Doine triste, de comând*

*Dinspre codri se streacor
Taine ce se pierd în fum
Prăvălite în ponor
Ori pierdute-n colb de drum.*

*Straniu plâng oftări prelungi...
Pe un fluier obosit
Cruciade stinse-n rugi
De copii furați din mit.*

*Lângă fluier, pururi treaz,
Iancu-n vreme s-a-mpietrit,
Sfânt simbol, umbrit de brazi
Și tronând în infinit.*

*Când prin munți adie vânt
Și deșteaptă în ecou
Duhul lui revine, sfânt,
Cu trecutul lui, erou.*

LA PRUT

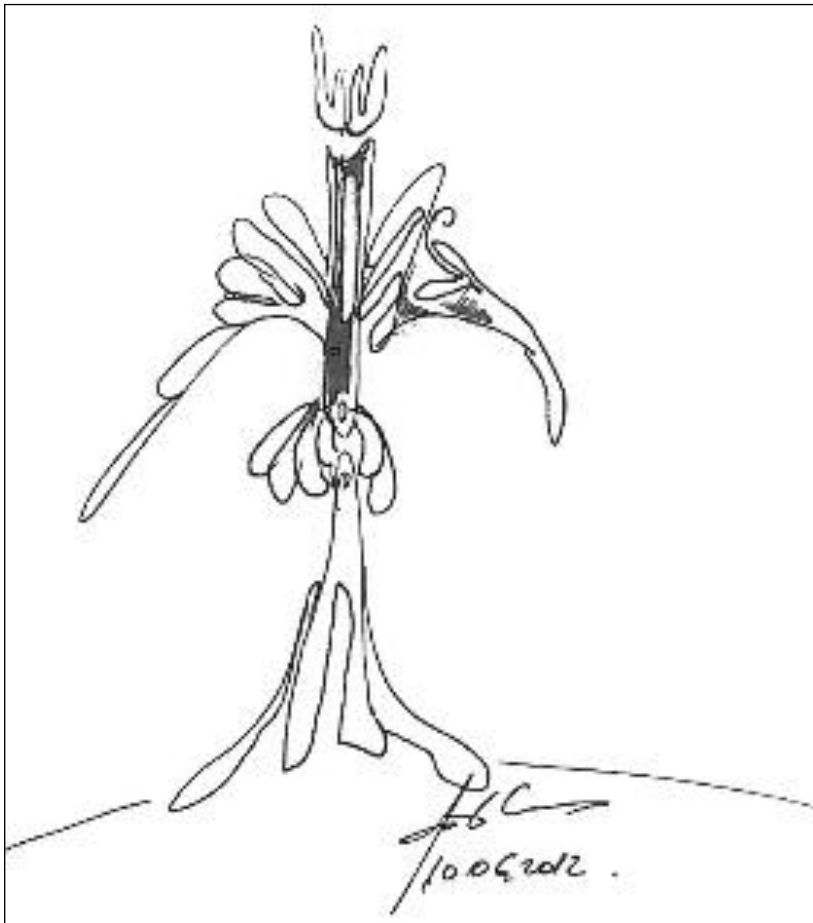
*La Prut nu e hotar de țară
Așa cum azi se scrie-n cărți.
Acestea-s vorbe de ocară
Că-s frați pe ambele lui părți*

*La Prut balada spune încă
Jelind pe baciul ortoman
Ce-și plânge turma risipită
Și dijmuită de dușman*

*Iar când în zori mijește soare
La Prut curg lacrimi din senin
Și nu mai e parfum în floare
Ci stropi de ură și venin*

*Doar când și când în miez de noapte
Mai răbufnește din bătrâni
Un ideal ce-l spun în șoapte
La Prut copiii de români*

*Din a istoriei genune
Mai cerne-o geană în amiezi
Chiar de speranța n-are nume
Că-i ferecată în obezi.*

RECITIND ILIADA

*la o primă lectură
am aflat motivul
războiului troian
pornit de la frumoasa Elena*

*mai știam și de Priam
de Menelau, de Agamemnon,
Achile și de-atâția alții
ce-au săvârșit minuni de vitejie,
și-au înroșit frumoasele straie
cu sângele celor uciși
spre slava lor și a frumoasei furate*

*recitind
și rumegând mai bine
cele citite
constat cu stupeoare
că, de fapt,
vinovată de finalul cumplit
al cetății
nu e nici pe departe Elena
ci o altă femeie
total neînsemnată,
nebăgată în seamă,
e vorba de sclava Briseis
despre care Homer
- poate n-a observat??! –*

*dar nu ne spune
nici măcar că era frumoasă
sau plină de nuri -
știm doar
că mai-marele Agamemnon
atras (se pare!!) de aceasta
i-a luat-o lui Achile
stârnindu-i „patima crudă”,
și „mânia”
care l-a făcut
să se retragă din luptă,*

*cauză pentru care pieri
prietenu-i Patrocle*

*atunci mi-am zis:
iată că
ființa aceasta obscură
a răsturnat
- fără să știe -
istoria*

*o fi având și ea
războiul ei??
mărunt, ca și ea,
dar cu atâtea consecințe??!*

*oare n-ar fi cazul
să rejudicăm istoria
din alte perspective
- mai realiste??*

*oare câte „sclave obscure”
n-au stat la baza
atâtor întâmplări
iar noi le atribuim altora?!?*

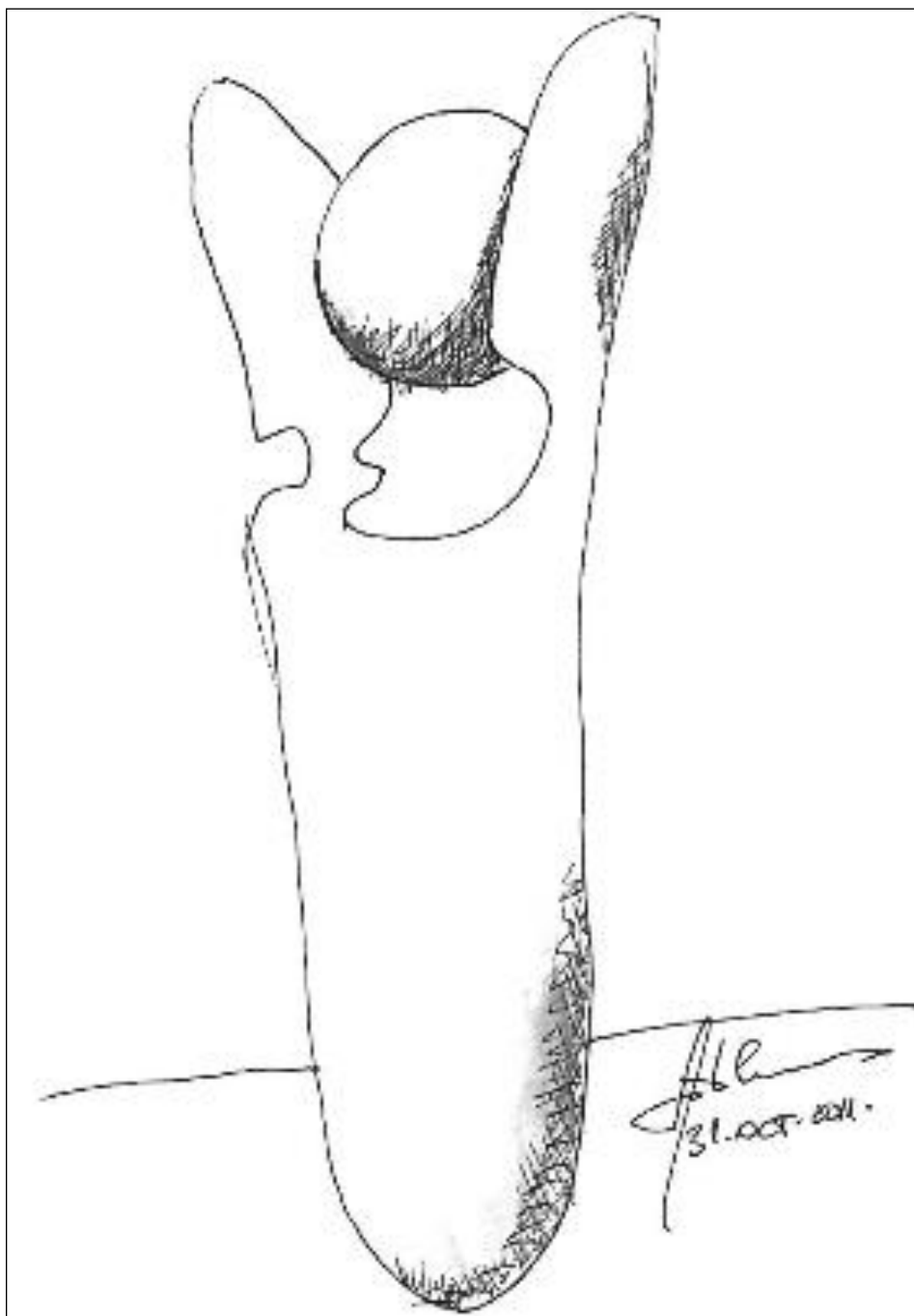
A INFLORIT MAGNOLIA LA TÂRGU-MUREȘ

*La Târgu-Mureș
a înflorit magnolia
și în grădini
a nins Dumnezeu
cu flori albe
de meri și peri;
straturile emană
mireasmă dulce
de flori multicolore.
E primăvară în toi
și grupuri
gălăgioase
de tineri
alungă tristețile.
Mi-am agățat*

*în cui albastru
toamnele și iernile
și-am semănat
cu speranțe de
zile bune
cărările
umbrite de fluturi.
Încerc
să mă bucur
de bogăția de
culori
și să găsesc
peste atâția ani
busuiocul încrederii
în mâine*

ELEGIE DE CIREȘE AMARE

*în sfârșit,
am găsit mult-căutatele
cireșe amare...
n-am de gând să fac din ele
dulceață ori cireșată
mă gândesc,
mai degrabă,
să le orânduiesc
într-o elegie
în care să concentrez
toate iubirile
ce mi-au tulburat
inima
voi regăsi
(poate??)
miresmele lor
și aromele dulci-amărui??
sincer
mi-e teamă de
ce va ieși,
și, mai ales,
de cum va ieși...*

TOAMNĂ. LA COVASNA

*E toamnă plină cu miros de cramă
Și-un cer albastru mai senin ca vara,
Spre munte, colorate cu aramă,
Se-ntind coline unduindu-și para.*

*E-atâta pace-n valea asta sfântă,
Cu poame și mușcate-n orice casă,
Pârâul, care sub fereastră cântă,
Și vinul bun te-așteaptă pe terasă.*

*De prin grădini te-ademenesc văpăi
De fructe și de flori cum n-am văzut,
Cu iarbă și cu fân clădit în clăi...
E-o liniște, ca-n rai, la început.*

*Te-mbie grădina Edenului la vis,
În înserat e-o muzică divină
Te-așteaptă coala albă pentru scris
Iar inima ți-e ca o matcă plină.*

*Nicicând trăirea n-a fost mai frumoasă,
Chiar de s-adună norii la povarnă
E-o fericire pură și aleasă,
C-ai vrea să țină până-n prag de iarnă.*

*Ce miere poartă în cuvânt COVASNA,
La ceasul când se mistuie priceasna...
Târziu, tomnatic, te-mpresoară boarea
Iar de pe munți te-nvăluie răcoarea.*

*Dar clipa trece. Doamne, ce păcat,
Că totu-i drămuț și cumpătat...
Ne-ntoarcem iar la traiul cunoscut
Visând la toamna altui început.*

(Din vol. „Miresme târzii”)

POEZIA

*îmi imaginez poezia
ca pe o femeie frumoasă
căreia nu-i lipsește nimic
căreia nu-i poți adăuga nimic
fără a-i știrbi din perfecțiune
poate eventual un fard
sau un parfum
desigur poți imagina orice
la îmbrăcăminte
meritul poetului
este acela de
a avea inspirația
să găsească
ceea ce i se cuvine
poate tocmai de aceea
mă pierd
uitându-mă
după toate femeile frumoase
care au ceva personal
în felul de a se îmbrăca
din fiecare aș lua
câte ceva pentru
a o îmbrăca
pe a mea*

*sunt tot mai sigur
pe ceea ce
știam mai demult,
din oficierea slujbei
la catedră
că poezia adevărată
e aceea
ce ne redă viața
prin ochii
poetului.*

POEZIA-VIS

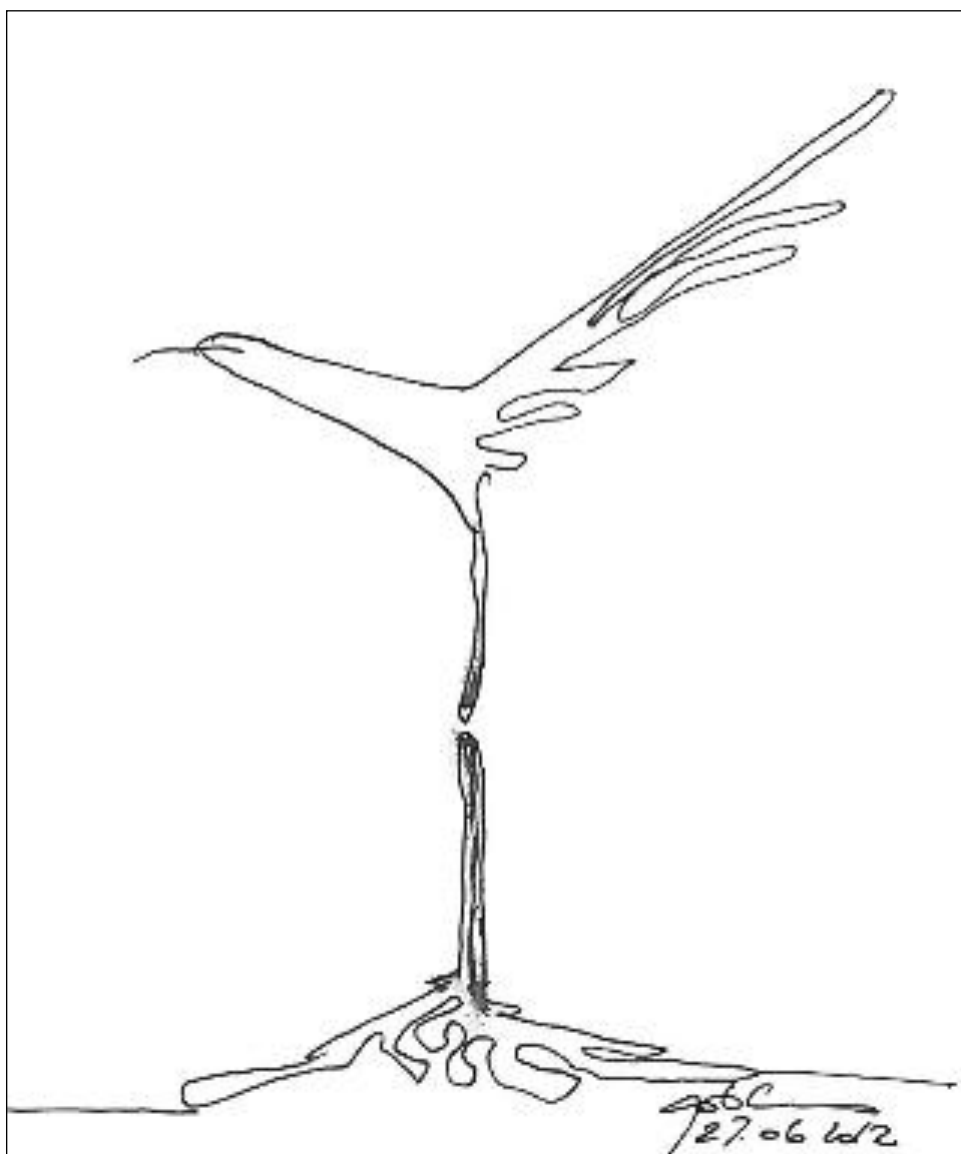
*orice poezie
nu poate fi
decât un vis*

*prea se înlănțuie
toate
într-o formă
total deosebită
de forma firească*

*prea e metaforizată
sau alegorică
încât trebuie citită
de mai multe ori
până când descoperi
un sens
ce poate fi
sau nu poate
depinde de
unghiul de vedere*

*asemenea frumuseți plăsmuite
nu pot fi
decât în vis
iar trezirea este
cu atât mai jalnică
cu cât
vibrația în fața plăsmuirii
fusesse mai puternică*

*poetul mai poate arareori
să recompună virtualul
și-atunci poezia
este un
adevărat puzzle
după harul
creatorului.*

Reacții ale criticii literare

Petre Curticăpean – „Ofrandă”, Ed. Nico, 2012

Mariana CRISTESCU

„În dimineți cusute cu lumină din candelă împărătești”...

Scriitorul Petre Curticăpean nu prea ne-a dat răgaz să-i studiem creația, în anii din urmă sufletul lui de ardelean prea cuminte dând în foc și revărsându-și prea-plinul de frumusețe prea îndelung ferecat în tăcute și cumiți pupitre școlărești. Căci, înainte de a ni se revela ca poet, Petre Curticăpean a fost dascăl și director de prestigioasă instituție târgumureșeană de învățământ. Iar când porți ani de zile o asemenea responsabilitate, ceasurile de taină cu tine însuși sunt implacabil dijmuite de clipa cea repede ce ni s-a dat.

Îmi vin în minte, fără a le rândui cronologic, și fără a le cita pe toate, „Miresme târzii”, „Coloanele câmpiei”, „Mofete de foc”, „Povești cu tâlc”, titluri relevante pentru un autor care, la ceas de „Bilanț”, consideră că: „*n-am rămas dator nimănui/eventual, poate, mie însumi,/dar nu știu de ce/mă justific??/în fața cui??*” Are dreptate. Și totuși... „*ce bine-i când,/întors pentru o clipă/din drum,/te recunoaște lumea!*”. Desigur, mai depinde și de ce, și pentru cine – mai ales, ne întoarcem din drum, fie și pentru o clipă... Dar Petre Curticăpean e un român ardelean cumsecade, tolerant, cu bun-simț, învăluindu-și sfișoenia din „Convingeri” într-o perdea subțire de zâmbet: „*nu știu cum se face/dar oricât mă străduiesc/să văd ceva în urma mea,/nu observ mare lucru.../poate a început/să mă lase vedea.../ar trebui/să-mi schimb ochelarii*”. Cine spunea că ardelenii n-au umor?

„Ofrandă” se numește cel mai recent volum de versuri al său, apărut la Editura „Nico” 2012, ilustrat de Ioan Astalus, plastician talentat și interesant. Personal nu agreez ideea ilustrației de carte poetică decât în cazuri extreme. Fiind o conservatoare în domeniu, rămân cu sufletul agățat de Ligia Macovei, Marcel Chirnoagă, Florin Pucă... o tempora..., considerând că un vizual puternic poate strivi fiorul poetic. Întâmplarea face că, aici, schițele lui Astalus se pliază pe starea poetică, autorul versurilor fiind, în esență, un „devorator de imagini”, cum singur se mărturisește într-un „Imn” de început, bântuit chiar și de... epic atunci când recompune portrete, efigii ori întâmplări care i-au înălțat axa devenirii.

Ofranda sa ne trimite cu gândul la o fie și imaginară Zi a Recunoștinței de peste mări și oceane, care ar trebui, dincolo de paralele și meridiane, să existe în sufletul fiecăruia dintre noi, mulțumind Divinității pentru popasul nostru pământean: „*sâmburii de lumină/sâmburii speranței/- ea, care moare ultima -/mă mistuie/dar mă și oțlesc/pentru ziua/ce-o aștept/s-o iau de la capăt*”.

O carte interesantă, prefăcută de Nicolae Băciuț, în care Petre Curticăpean nu pare a căuta cu tot dinadinsul poezia ca formă de artă și meșteșug, ci cu precădere fondul – miezul ei, parabola cu parfum adesea amar – ademenind Ecouri din Goga,

ori de la curtea-nsinguratului Lucian Blaga, cel mut ca o lebădă, litaniiile toamnei stălmăcând chipul poetului Imnelor – Ioan Alexandru, al Craiului munților noștri de aur, al Voievodului întru carte, Ghgeorge Șincai.

De data aceasta, e rândul lui Petre să pribegească pe la curțile dorului, cu Iliada sub braț, adăstând pe Vale, unde: „*era așezată o casă,/nu mai frumoasă decât altele/și nici mai mare./Pentru mine era mai deosebită/pentru că era a mea./...../Acolo se întretaie aortele sufletului meu/rătăcit./Prin ele pulsează/sufletul satului./Dacă stau/și ascult,/aud cățelul pământului/lătrând la toți/care-au tulburat/liniștea pământului meu.*”

Este o carte de dragoste acest opus al prietenului meu. E clar că ofrande nu dăruim decât celor pe care-i iubim. Și vai de cel care nu-i iubit, căci nu există, cred, blestem mai mare! Și vai de țara care nu-i iubită, precum vai și de mama lepădată de prunci! Iar Petre aici se destăinuie de drag și dor de țară, de dragostea lui mare și rotundă, și înaltă, pentru piatra, și iarba, și florile, și câmpia, și apele, și stelele acestui cer românesc, dar mărturisește și trecute, fulgurante iubiri, pierdute, ori doar visate, în primăverile cu îmbujorate flori de cireși... sălbatici. E fermecător și înduioșător – li se întâmplă și bărbaților, câteodată! – când scrie „Scrisoare la post restant”: „*mă surprinde/cu câtă patimă/- și detașare -/m-am așternut la scris.../parcă mi-aș scrie/un testament//desigur/ți-o voi expedia cândva/la un post restant/dintr-o gară imaginară/și./poate,/voi aștepta/să-mi răspunzi.*” Ce frumos! Iată de ce uneori, femeile își pierd uzul rațiunii!!!

Dar dincolo de zâmbetul șagalnic, tonic și necesar ca un răsărit de soare în dimineți senine, tutelară e marea dragoste de neam și țară, de care Poetul nu se leapădă, nu o ascunde în vreun ungher pentru a o scoate în lumină și la butonieră doar la defilare ori la sărbători, ci o rostește ca pe un crez, ca pe o sentință ca pe o imaginară... a 11-a Poruncă biblică: „*Simțeam/cu fiecă bătăie de frunză/sub vântul tomnatic/sufletele străbunilor mei/în hămași eternei porunci/a păstrării/pământului sacru//Simțeam/cum doream să rămân/în vecie/pe vârful bătuit de memorii/alături de stafii/dacilor mei nesupuși.*” („Sufletele străbunilor mei”)

Petre Curticăpean aduce... „Ofrandă” cititorului o selecție din volumele editate sau în curs de apariție. Ar fi putut foarte bine să-și intituleze volumul „Cele mai frumoase poezii”, dar poate nu era chiar exact. Are poezii și mai frumoase și, cu siguranță, vor urma altele. Autorul nu se poate obiectiva niciodată față de propria operă. Comentatorul poate încerca. Asta am și făcut. Am încercat să vă explic un fenomen aparent inexplicabil: atunci când Dumnezeu vrea, sufletele „oamenilor serioși” își recapătă culorile și primii care se bucură – după copii – sunt..., firește, poeții! Prietenul Petre Curticăpean o dovedește cu prisosință, aducându-ne „Ofrandă” frumoasa lui carte, inspirat, delicat și prețios pusă în valoare de grafica lui Ioan Astalus. Felicitări amândurora!

Cuvântul liber, XXIV, nr. 206, 23 octombrie 2012, p.6
Postat de asemenea la 20 octombrie 2012 în pagina „Melidonium”
Vezi și Clipa, XXII, ediția 1053, 27 octombrie 2012

Petre Curticăpean – „Ofrandă”, Ed. Nico, 2012

Lazăr LĂDARIU

E toamnă plină cu miros de cramă/Și-un cer albastru mai senin ca vara./Spre munte, colorate cu aramă./Se-ntind coline unduindu-și para//E-atâta pace-n vlea asta sfântă./Cu poame și mușcate-n orice casă./Pârâul, care sub fereastră cântă/Și vinul bun te-așteaptă pe terasă.//Prin grădini te-ademenesc vâpăi/De fructe și de flori cum n-am văzut./Cu iarbă și cu fân clădit în clăi.../E-o liniște ca-n rai la început.//Te-mbie grădina Edenului la vis,/În înserat e-o muzică divină./Te-așteaptă coala albă pentru scris./Iar inima ți-e ca o matcă plină.//Nici când trăirea n-a fost mai frumoasă./Chiar de s-adună norii la povarnă./E-o fericire pură și aleasă./C-ai vrea să țină până-n prag de iarnă.//Ce miere poartă în cuvânt Covasna;/La ceasul când se mistuie priceasna.../Târziu, tomnatic, te-mpresoară boarea./Iar de pe munți te-nvăluie răcoarea.//Dar clipa trece. Doamne, ce păcat./Că totu-i drămuț și cumpătat.../Ne-ntoarcem iar la traiul cunoscut./Visând la toamna altui început.”

Am redat, integral, superba poezie „Toamnă la Covasna”, felicitându-l pe Petre Curticăpean pentru ideea de a o prelua din „Miresme târzii” pentru „Ofrandă” de acum, sub semnul celor două versuri: „Te-așteaptă coala albă pentru scris./Iar inima ți-e ca o matcă plină” într-o diversificare a planurilor și abordărilor în noua lui carte. Motive recurente din cărțile „Coloanele câmpiei”, „Arome târzii”, „Miresme târzii”, „Mofete de foc” sunt reluate tocmai pentru o reîmprospătare a unei viziuni poetice pentru acea liniștire lăuntrică a ființei sub foșnetul frământărilor sufletului, sub afectul muzical al versului prin atitudinea lirică și melancolia trăirilor. Într-o lume a negrului, a griului existențial și a fragilității omenești, Petre Curticăpean, prin versurile din „Psalm”, „Imn”, „închinare”, „Scrisoare la post-restant”, „Ecouri din Goga”, „Pe-nserat”, se dezvăluie sufletului prin trăirea și „geografia” eului liric, prin miresmele și plâsmuirile poetice ale identității asumate: „M-am trezit scriindu-ți/despre lucruri pe care/nu le spui nimănui/– poate, doar, ție însuși –/și acelea în gând//sunt în fața paginii albe/ca la spovedanie” („Scrisoare la post-restant”); „nu-mi găsesc nici chipul,/nici sufletu-mi dus.../poate numai vremea/care s-a tot scurs” („Ecouri din Goga”); „Când luna, boț de aur, se cațără pe ceruri/și-mprăștie pe dealuri sclipiri de diamante./culori desprinse, parcă, din vechile pliante,/părelnice imagini din nopțile cu geruri.//...//licoarea opalină se scurge pe sub glic./adapă-n stropi de viață tot ce s-ascunde-n vis./ca îngerul de pază pudrat cu giuvaeruri/să-ntâmpine hieratic celesta bogăție/din bolta fermecată, de unde-a fost trimis,/iar luna, boț de aur, se cațără pe ceruri” (sonetul „Pe-nserat”). Sunt exemplificări confirmând susținerile de mai sus. „În dimineți/cusute cu lumini/din candelă împărătești”, cu „picuri de lacrimă din aștri”, „în bogăția infinită a zilei și a „consonanței cu infinitul”, cartea „Ofrandă” a lui Petre Curticăpean constituie „în pacea umbrei” „slujire a cuvântului sacru” cu sentimentul religios, uneori, al poeziei-rugăciune.

În edificiul cu stâlpii solizi ai poeziei, expresivitatea situată între extaz și armonie conferă acea identitate poetică exprimată de Petre Curticăpean și prin

întoarceri la Blaga, Goga, Ioan Alexandru, la spiritul și eternul poeziei lor: „Eu cred că veșnicia s-a născut la sat,/aici e-atâta liniște în jur,/iar cerul nopții pare mai curat/în întunericul adânc și pur.//Mă-ntorc spre zi cu meșterii grăbiți/să-nceapă iar un zid trântit în vis,/s-aștepte Ane bune de zidit/și azime dospite-n paradis.//În lan să crească maci roșind poteci,/goruni bolind la margine de crâng,/ulciorul sfânt să susure în veci.../să-ntunecăm încet ca un colind” („Pax magna”). La Petre Curticăpean „sună obosite/clipele/în pieptul unui turn”, „prin nori se aud pașii profetului/chemând la vecernie” („Pașii profetului”); „iar au pornit copiii-n cruciade/și până-n cer roiesc în jur tăceri” („Rondel cruciat”); „bunul Zamolxe fie-ne povață,/clopotul stins să bată-n vechiul trunchi,/să ne scăldăm, bolnavi de viață/și-n Lancrăm să ne-ntoarcem în genunchi” („Plâns la curtea-nsinguratului”).

Comunicarea lirică, mod de exprimare și de a fi, uneori între euforie și disperare, constituie, în „relația spiritului cu realului”, un prilej de purificare a eului, dând valoare lirică și plastică imaginii printr-o sensibilitate de natură ardeleană din „Imnele Transilvaniei”. „Sentimentalismul evocării rurale”, dublat de acea dispoziție lingvistică și lexicală aparte, a profesorului de limba și literatura română, determină, ca expresie vitală, acea confesiune lirică, cu discreția ei elegiacă: „E toamnă târzie pe valea Comlodului/Și fumul se lasă alene pe sate,/Târziu trec în noapte, peste dealuri străbunii./Să-și cate sălaş pe poteci înghețate.//Își poartă-n desagi sau în traistă merinde/Adunate, prin ani, de pe-aiurea cu sânge/Să rămână urmașilor temelie de neam/Spre a nu fi, în veac, doar o vacă la târg.//La Căpuș, Petru Maior e-acasă la el./Uriaș îl simțim împietrind căpătâi,/Iar ISTORIA PENTRU ÎNCEPUTUL ROMÂNILOR/E abecedarul nostru dintâi.//Cu toate că-i toamnă, seva sfântă adapă,/Risipindu-se-n oameni și-ntărindu-i solemn,În umbra lui Maior, receptăm, ca pe-o moaște,/Povara istoriei, al strămoșilor semn.//Din Râciu, din Căpuș, din Budâi, de oriunde/Câmpia-și înalță în noapte făclii,Înalte cetăți pentru vegherea neamului,/Albastre coloane, toți morții lui vii.//Toamna aceasta se-nvăluie goală și rece,/Oftând pentru fiii de sub fiece pas,/Revărsându-se-n noi, biruitoare clopote,/Pentru toate diminețile ce ne-au mai rămas” („Litanie, toamna”). Petru Maior, Gheorghe Șincai, Avram Iancu ne străjuiesc încă orizonturile istoriei, duratei și ființei, împietriți prin vreme, din paginile cronicii, dar și din „geografia intimă” a poetului, a eului liric, acolo pe unde, sub „fumul alb”, se aude „cățelul pământului”: „De la Prisăci privesc spre Coasta Mare,/Aud cum bate vântul prin stejari,/Culeg din iarbă fructele amare,/Căzute din cireșii seculari.//Îmi vine-n gând ison de doină veche,/Dar nu ndrăznesc s-o dărui nimănui,/Doar caii-aleargă urmăriți de streche,/Pe când tăcut vreau gândul să-l încui” („Caleidoscop”); „La Târgu-Mureș/a înflorit magnolia/și în grădini/a nins Dumnezeu cu flori albe/de meri și peri” („A înflorit magnolia la Târgu-Mureș”); „Se lasă toamna blândă peste dealuri,/Un soare pal se mistuie discret/Lăsând visarea să se scurgă-ncet/peste uitate vise, idealuri.//Pe Dorne norii-și fac poteci hoțești/Și serile-s mai reci pe la răsucruți,Întârzie domnițe ștregărești,/Privindu-ne, agale, cu ochi dulci.//...//Mă pierd în toate, martor indiscret,/Și mă retrag în mine, nepătruns,/în fața colii redevin poet,/Pierdut în Dorna sfântă și ascuns” („Toamnă pe alei, la Vatra Dornei”).

„Ofrandă”, noua carte de poezie a lui Petre Curticăpean, este, într-adevăr, o ofrandă a „sensibilității gânditoare”, cum se exprima odată regretatul Laurențiu Ulici, a

discreției elegiace. „Reflexiv liric al vieții” în câmpul poetic. Petre Curticăpean ne aduce în față o carte cu zile și nopți migratoare prin care viața noastră pășește spre acea bornă hotărâtoare unui destin, fie el ascuns, fie el poetic, în care prietenul, poetul Petre Curticăpean este un învingător.

Cuvântul liber, XXIV, nr. 210, 27 octombrie 2012, p. 3

„Ofrandă” sufletelor noastre

Dorin BORDA

Bunul meu prieten, profesorul Petre Curticăpean, cu care am copilărit câțiva ani în satul de obârșie al lui Gheorghe Șincai - Râciul de Câmpie -, spre bucuria semnatarului acestor rânduri și-a făcut cunoscută public cea mai recentă carte a sa, intitulată „Ofrandă”, În numărul de marți/23 octombrie, al ziarului „Cuvântul liber”, ziarista Mariana Cristescu scrie, spre final de cronică literară, clar și răspicat, că: „Autorul nu se poate obiectiva niciodată față de propria opera. Comentatorul poate încerca. Asta am și făcut. Am încercat să vă explic un fenomen *aparent* inexplicabil: atunci când Dumnezeu vrea, sufletele «oamenilor serioși» își recapătă culorile, și primii care se bucură - după copii - sunt, firește, poeții. Prietenul Petre Curticăpean o dovedește cu prisosință, aducându-ne «Ofrandă» frumoasa lui carte, inspirat, delicat și prețios pusă în valoare de grafica lui Ioan Astalus.”

Prinos sufletelor noastre, ale iubitorilor de poezie, această scriere editată și lansată în după-amiaza zilei de joi, 25 octombrie 2012, la Centrul de Studii Socio-Politice și Culturale „Emil Dandea” din Târgu-Mureș. Ziua Armatei Române i-a adunat acolo, în clădirea din Piața Trandafirilor nr. 5, „Apollo” cum se numește, la întâlnirea cu poezia, pe prietenii, oamenii de cultură și artă, dascălii, ziariștii, pe membrii familiei autorului, pe cunoscuți ori necunoscuți, în acea după-amiază, am asistat la un eveniment dedicat cărții, unul competent moderat de prof. Dimitrie Poptâmaș. Faptic, el a fost susținut prin alocuțiunile Marianeii Cristescu, Ioan Nicolaescu, prof. Mircea Duca și Lazăr Ladariu, care și-au formulat punctele de vedere vizavi de cartea lui Petre Curticăpean, pe care nu le consemnăm, întrucât, probabil, unele vor fi transcrise în pagină de ziar. Lipsă la apelul anunțat în ziar, „corifeii” jurnalisticii și poeziei mureșene.

Consemnez, cu nedisimulată bucurie, evenimentul editorial, întrucât, sau poate cu atât mai mult, cu cât pentru mine profesorul Petre Curticăpean reprezintă un model de viață, de mare probitate profesională. Zile la rând, într-o odaie răcoroasă a casei lui părintești, ne-am însoțit cu „povești” adevărate, acolo, la Râciu de Câmpie. Era student la Filologia clujeană și orice revedere constituia pentru noi moment de desfătare, felicitări, *prietene* ajuns, iată, la vârsta maturității creatoare!

*Cuvântul liber, XXIV, nr. 210, 27 octombrie 2012, p. 6,
Constantin Toni DĂRȚU, Personalități române și faptele lor 1950-2010, 2013, p. 351*

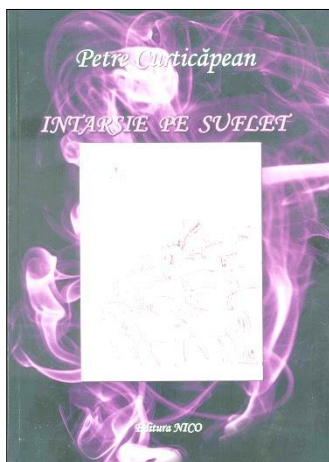
Intarsie pe suflet

Lansarea cărții

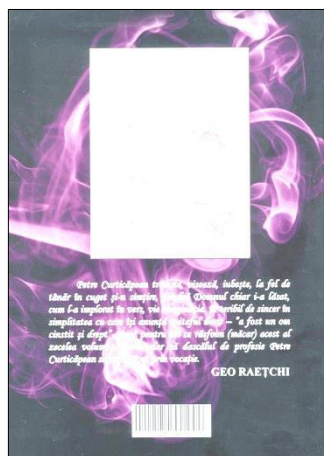
Miercuri, 22 ianuarie 2014, ora 17, la Centrul de Studii Social-Politice și Culturale „Emil Aurel Dandea” (Piața Trandafirilor nr. 5 din Târgu-Mureș), va avea loc lansarea cărții „Intarsie pe suflet” a poetului Petre Curticăpean

Cartea va fi prezentată de domnii: Lazăr Lădariu, redactor-șef al ziarului „Cuvântul liber”, președintele Despărțământului Central Județean Mureș al ASTREI, Mariana Cristescu, șef secție Cultură a ziarului „Cuvântul liber”, prof. univ. dr. Ioan Nicolaescu, Valentin Marica, senior-editor la Radio Târgu-Mureș, prof. dr. Florin Bengean, dr. Eugeniu Nistor, secretar al Filialei USR Mureș, dr. Nicolae Băciut, director al Direcției Județene pentru Cultură Mureș, prof. Răzvan Duncan, ziaristul Vasile Luca.

Moderator: prof., Dimitrie Poptămaș, gazda întâlnirii.

Coperta I

Coperta a IV-a

Cuvântul liber, XXVI, nr. 12, 20 ianuarie 2014, p. 1
Cuvântul liber, XXVI, nr. 13, 21 ianuarie 2014, p. 1

Pe-alei de azalee

Geo RAEȚCHI

Venerabil și onorabil prin viața-i de dascăl, poetul care scoate, iată, al zecelea volum se visează adolescentin, pe *alei de azalee*, în *grădină celestă*, stăpân peste *atol împrejmuț de ape senine*. Versul său nu-i căutat, scrie parcă dintr-o suflare, și-n rimă, și-n alb, și scurt, și poeme – de parcă distinsul profesor ar ține vreo lecție deschisă, neapărat una de la suflet la suflet, despre viață pur și simplu. Se mărturisește, cu modestia-i definitorie sau răsfașându-se, „*un biet ostatic/în războiul cumplit/în care poezia/își cerne aleșii*”, deși ar avea cu ce să-și demonstreze statutul de cărturar de soi. Are și la ce medita după o viață lungă și plină, dar nu se sfiește să scrie încă de dragoste.

Trăiește, visează, iubește, la fel de tânăr în cuget și-n simțire fiindcă Domnul chiar i-a lăsat cum l-a implorat în vers, *vie imaginația*. E teribil de sincer în simplitatea cu care își anunță epitaful dorit – „*a fost un om cinstit și drept*” –, iată de ce răsfoim (măcar) acest a zecelea volum e foarte clar că dascălul de profesie Petre Curticăpean se arată Poet prin vocație.

Apărut și în Cuvântul liber, XXV, nr. 241, 10 decembrie 2013, p. 6

„Mobilă și durere”!?!

Mariana CRISTESCU

„Intarsie pe suflet” își intitulează Petre Curticăpean volumul de versuri de față, apelând, în mod mai puțin obișnuit, la un termen definind o tehnică de... „chirurgie plastică” a mobilierului de lux ori a unor, mai mici sau mai mari, străvechi ori moderne, obiecte de decor sau cult. Căci metoda de decorare prin intarsie este cunoscută încă din Antichitate, în mormântul din piramida faraonului Tutankhamon descoperindu-se mobilier decorat cu intarsie de pietre prețioase, aur, fildeș etc.

Nu doar Egiptul, ci și în palatele somptuoase ale Orientului – în Persia, India, China, Japonia –, meșteri neîntrecuți imaginau cele mai diverse tipuri de piese cu intarsii scumpe, de la paviment parchetat cu lemn, până la mobilier, casete, relicvare folosite în ceremoniile religioase etc.

Petre Curticăpean ne propune, însă, nici mai mult, nici mai puțin, o... „Intarsie pe suflet”, fiindcă, sugerează el: „Poezia adevărată/îmi pare/ca o/intarsie pe suflet,/ca o/incizie simbolică/spre adâncimile/insondabile/ale sentimentelor./.../” („*Sugerare*”).

Îndrăznează și.... dureroasă alegere a „materialului”, dacă ne gândim că furnirul era, și a rămas, principala materie primă folosită la intarsie, ca și, mai rar, ce-i drept,

colții de elefant -fildeșul, carapacea de broască țestoasă, metale fine etc., aplicate pe suprafețe de lemn exotic, de la albul de cîmșir până la negrul de abanos.

Temerar, așadar, demersul poetic al ardeleanului cuminte, introspectiv, pe cât de romantic, pe atât de discret: „nu-miplace/să mă expun/nici privind împlinirile/și nici dorințele/.../dacă aș face-o/aș avea senzația/că mă expun gol/în fața oamenilor/or, tocmai pentru a evita/o astfel de senzație,/prefer să-mi cenzurez/toate dorințele/și să le ascund/chiar și de mine” („*Dorințe ascunse*”); „Și ne-om iubi topindu-ne-n amurguri/Vom săruta întâii zori roșcați/Privind eternitatea cum se scurge/În brazi suiți pe creste, în Carpați//Vom obosi privindu-ne în suflet/Prin ceața despuiată din vâlcea/Strivindu-ne-n îmbrățișări proscrise/Adânci ca ochii tăi de peruzea//Apoi ne vom ascunde-ntre petale/Sau după fulgii de omăt divin/Ne-om cufunda-ntre stelele din ceruri/Cu care ne vom contopi deplin” („*Și ne-om iubi*”).

Să explicăm! Cel mai simplu tip de intarsie folosește două foi de furnir, lipite temporar între ele, tăiate cu un frez fin. Rezultă două panouri, contrastante, cu același design. Acesta va fi ulterior decupat, lipit, lăcuit etc. Are, oare, sufletul Poetului, duritatea, culorile și, mai ales, toleranța la durere pe care o implică străvechiul ritual de incizie asupra lemnului, unde ascuțimea și finețea lamei de cuțit sunt de importanță capitală? Să vedem: „Ciudatele mele/ răstigniri/ cioplite în corpul/ copacilor/ dormitează/în imensitatea parcului,/trimițând spre veșnicie/răsuflarea lor/mută și trufașă,/vrînd, parcă,/să spună că/nimic nu e veșnic/decât ele” („*Veșnicie*”).

Aflăm de la specialiștii de azi că procesul de marchetărie (tăierea furnirului pe desen) și intarsiere era scump, necesitând o bună perioadă de timp pentru cunoașterea și învățarea tehnicilor. „Diverse tipuri de esențe de lemn exotic erau importate, apoi tăiate sub formă de furnir de diferite grosimi, în funcție de perioadă, apoi asamblate pe suportul de lemn cu clei de origine animală, și, în final, șlefuite și finisate cu shellac sau ceară.”

Multă trudă până a atinge măiestria! Dar ce satisfacție! „Trăiesc acut sentimentul că/nu sunt decât/un biet ostatic/în războiul cumplit/în care poezia/își cerne aleșii.//Mi-ajunge, totuși,/gândul/că am ajuns/printre cei triați.//E-un sentiment/fericit/de împlinire” („*Ostatic*”); „Încerc de-o viață/să domesticesc/niște năvălaşe/insecte/și să le fac/să se așeze/în forma dorită.//Cred că era mai ușor/de dresat/elefanți sau/hipopotami.//Dar satisfacția/de a vedea/micile litere/zburătoare/angrenate în stol/sau aranjate/în pagină/e mult mai aleasă/estetic/.../(„*Litere*”).

În Roma antică se folosea o mare varietate de esențe de lemn, în special lemn exotic, importat, tăiat sub formă de furnir. Este o informație interesantă, deși controversată, fiindcă îmi imaginez că un colos precum Imperiul Roman nu era nevoit să importe (!), ci lua cu japca din teritoriile cucerite. Pliniu cel Bătrân amintește despre piese de mobilier din lemn... comun, la Roma, decorate cu „o coajă de lemn scump”. Inevitabil, gândul mă poartă către codrii de nepătruns, altădată, ai Daciei Felix „mană cerească”, de mii de ani, în egală măsură, pentru năvălitori, cuceritori și vânzători de țară. „Privesc/înspre păduri/urmele verii/păstrate-n toamnă.//Printre crengile plopilor/despuiate de frunze,/oamenii/îmbrăcați în culori vii/par fantome mecanice/mișcându-se fără/un scop și un sens anume,/ai crede chiar fără rost/- nuanțe

de iarbă/arsă de secetă/plâng asfințitul -/alături de stafiile/celor în costume cernite/și care-și plimbă bătrânețea/sub razele calde/ale soarelui”/.../(„*Alăturare ciudată*”); „visez să-i întâlnesc pe acei oameni/adevărați/cărora să le spăl picioarele/cu gândurile mele/cele mai curate/mulțumindu-le/pentru că există/și pentru că i-am întâlnit” („*Vise...*”); „s-atârână migrene/la margini de lumi/umbrind voioșia/din suflet/și răspândind/în jur doar miasme/la toate s-adaugă/o ciudată lehamite/de tot și de toate/desigur trec/printr-o pasă proastă/singura cale e/ieșirea în lume/acolo e atâta disperare/încât/îți revii ușor” („*Migrene*”).

Vremea a trecut, intarsia a rămas, traversând Evul Mediu și epocile următoare cu grație și strălucire. „La Florența, în 1478, existau 84 de ateliere de «intarsiatori» și alți decoratori de mobilier de lemn. Giorgio Vasari vorbea despre perspectivele construirii desenului pentru intarsie având cel mai vechi subiect Catedrala din Siena (1503) și ușile «Camerelor lui Raphael» de la Vatican.”

În Germania secolului al XVI-lea, în atelierile de la Ausburg, mobilierul va fi decorat cu ornamente și imagini. În aceeași perioadă, apare și în Anglia marchetăria cu furnir colorat, utilizându-se, însă, o paletă restrânsă de esențe deschise și închise la culoare, în principal verde și roșu.

Un pas important în prelucrarea materialelor ce compun marchetăria (până acum tăiate cu dalta) avea să fie descoperirea traforajului, la mijlocul secolului al XVI-lea.

În 1640, orașul belgian Antwerpen devine faimos datorită cabinetelor furniruite și decorate cu бага și abanos. Dar marchetăria era folosită și de vecinii olandezi, celebre fiind atelierile din Amsterdam, unde, pentru cabinetele luxoase, încă de la sfârșitul secolului al XVI-lea se produceau cele mai spectaculoase piese de mobilier, cu ornamente florale pe furnir din lemn de trandafir și abanos.

Un alt tip de desen în tehnica intarsiei este arabescul, preluat de asemenea de industria mobilei, inspirat din modelele islamice, utilizând doar două tipuri de lemn, unul pentru desen, și celălalt pentru fundal.

În secolul al XVIII-lea, în Franța, apare decorarea cu motive geometrice, numită parchet. De acolo derivă și termenul de parchet, atribuit ulterior dușumelelor noastre.

La mijlocul secolului al XIX-lea a început utilizarea traforajului mecanic, care permite acoperirea unor suprafețe mai mari cu furnir, devenind ulterior o extrem de populară și accesibilă formă de decorare a mobilierului.

Putem vorbi mult și bine despre intarsie, despre tehnicile spectaculoase ale artizanilor de pe toate meridianele, despre splendidul mobilier românesc – altădată fala exportului, despre fabricile de la Târgu-Mureș, Arad, București etc., astăzi pe butuci, ca întreaga industrie a acestei țări aflate în cădere liberă, despre „Mobilă și durere” (titlul unei comedii de Teodor Mazilu, care se mai joacă și acum, la Teatrul „Nottara”, în regia Alice Barb, și în care se moare la final!), dar nici mobila, nici durerea nu constituie subiectul tentativei mele de a prefața volumul de versuri al lui Petre Curticăpean, minunat ilustrat de graficianul Mihai Pânzaru – PIM, el însuși un poet al imaginii.

În loc de orice altă încheiere, invitație, totodată, la lectură, această frumoasă – antologică, în accepția mea – poezie din volumul care, ca de obicei,... „se dedică nepoților Sabin, Codin, Alina și Călina”:

Amurguri transilvane

*Amurguri pasc pe dealuri obosite
Când vulturii se-ncaieră-n înalt
Și umplu valea plină de ispite
Topite în structura de bazalt.*

*Coboară ceața-n burguri transilvane
Și plâng oierii-n fluier doinind
Se-ogoaie forfota dinspre saivane,
Torcând alene vise rând pe rând.*

*Dinspre fânețe se ridică-n slave
Tăceri trezind invidie în cer
Desprinse de pe Mureș și Târnave
În somn molatic se topesc și pier.*

*Poetului îi mai rămâne vreme
Să cearnă-n rime iederă și vin
Să le îmbrace-n straie de poeme
Odăjdii să le-atârne din senin.*

„Carte frumoasă, cinste cui te-a scris!”

A apărut și în Cuvântul liber, XXV, nr. 247, 18 decembrie 2013, p. 5

Aprecieri critice apărute în volum și coperta IV

Petre Curticăpean trăiește, visează, iubește, la fel de tânăr în cuget și-n simțire, fiindcă Domnul chiar i-a lăsat, cum l-a implorat în vers, vie imaginația. E teribil de sincer în simplitatea cu care își anunță epitaful dorit – „a fost un om cinstit și drept” –, însă pentru cei ce răsfoim (măcar) acest al zecelea volum e foarte clar că dascălul de profesie Petre Curticăpean se arată Poet prin vocație.

Geo RAETCHI

Poezii din volum

POEZIA

*Poezia nu e decât
proiecția incertă a unor
sentimente ce aparțin
doar autorului*

*Orice asemănare cu
lumea reală e o
plăsmuire a cititorului
ce caută în toate un sens
și atunci recreează o altă
poezie*

*Vremelnic poate fi și
acesta un adevăr.*

CASĂ ÎN CÂMP

*Aș vrea să am o casă pe o coamă-n munte
Spre ea să am alee de-azalee,
Pe cer să-mi semăn câmp de stele multe
Și nopțile-n delir ceresc să-mi steie.*

*Peste cerdac să-mi crească gețiene
Cu-albastrul lor din cer cules sub lună,
Păduri-mesteceni să-mi umbrească gene
Și-n seri târzii să te aud cum sună.*

*Nescrie doruri să-mi doinească-n pagini
Dospite în genuni umbrite-n ceață,
Liane - șerpi să curgă în imagini
Și să-mi vrăjească zorii-n dimineață.*

DOR

*Peste pârâu
o fată
visează în tăcere
iubitul
părăsit prin
nu-știi-ce coclauri
- poate singur și el -
spunându-și dorul
doar vântului
ce nu mai bate
decât pentru ei.*

RUGĂ

*În tine, Doamne, cred și-n cruce
Chiar dacă nu mă bat în piept,
Să-mi fie scut când mă vor duce
Pe drumul ultim, cel mai drept.*

*Nu-s nici, ostentativ, cucernic...
Te ești în mine, plin de har,
Te port în trupul meu, nemernic,
Singuru-mi templu și altar.*

*Te rog Preabunule-Ndurate,
Fă-mă să trec prin viață drept.
Aceasta-i tot ce-ți cer, Preaînalte,
C-așa socot că-i înțelept.*

*O viață ți-am slujit în taină
Iar tu m-ai privegheat de sus,
Fă-mă la fel, să nu-mi plec fruntea
În anii ce-i mai am de dus.*

*Iar când o fi să plec din lume
S-aud în urma mea, discret,
„Să-l odihnească Domnu-n pace
C-a fost un om cinstit și drept.”*

ÎNSERARE

*O lună gălbuie
se cațără-n pini
pregătind așternut
veverițelor
obosite de joc
și păsăretului
sătul de cântat*

*Se-ntrec
spre culcuș
pe drumuri
doar de ele știute
miliarde
de insecte
trudite.*

*Nimeni nu
consemnează momentul.*

*Doar în vale
se cern
clopote
îmbiate spre somn.
Ostatic*

*Trăiesc acut sentimentul că
nu sunt decât
un biet ostatic
în războiul cumplit
în care poezia
își cerne aleșii*

*Mi-ajunge, totuși,
gândul
că am ajuns
printre cei
triați.*

*E-un sentiment
fericit
de împlinire.*

LITERE

*Încerc de-o viață
să domesticesc
niște nărăvașe
insecte
și să le fac
să se așeze
în forma dorită.*

*Cred că
era mai ușor
de dresat
elefanți sau
hipopotami.*

*Dar satisfacția
de a vedea
micile litere-zburătoare
angrenate în stol
sau aranjate
în pagină
e mult mai aleasă
estetic.*

*Iar când
epitete, metafore,
alegorii
se adună-n versuri
simți că te-ai
împlinit.*

IZVORUL

*m-am bucurat ca un copil
azidiminează
când am simțit iar
inspirația divină
aducându-mi
minunata lume a poeziei*

*parcă am regăsit drumul
spre un izvor fermecat
care îmi dispăruse
pentru o vreme
din cale
și pe care îl visam
în atâtea nopți treze*

*eram un copil
ce-și regăsise
jucăria iubită.*

IMAGINAȚIA

*mai lasă-mi, Doamne,
vie
imaginația
să pot vedea
ceea ce alții
nu pot.
Ceea ce se ascunde
îndărătul aparențelor,
ceea ce,
socotesc eu,
este numai al meu
chiar dacă acolo, în spate,
poate, nu este nimic.
Oricum,
este ceea ce cred eu
că este
și aceasta*

*îmi ajunge.
Este singurul lucru
al meu și
pe care nu
trebuie să-l împart
cu nimeni.*

ÎN DIMINEAȚĂ

*în fiecare dimineață
aștept să se întâmple
o minune
una cum nu s-a mai văzut
care să schimbe
toate obișnuințele
toate frământările diurne
să facă altfel viața
ceva namaivăzut
ori nemaîntâlnit...*

*și astfel trec orele
așteptând, așteptând,
și se face seară
și iarăși somn
și iarăși vise
și iarăși dimineață
care aduce
aceleași așteptări.*

LA CAPĂTUL DRUMULUI

*spre mine
e-o cale prea lungă
de bătut
în fiecă clipă
și-atunci,
fie mă tratez cu indiferență
-specifică tuturor-
fie alerg
cu multe eforturi
să mă găsesc
sau regăsesc*

*aceasta e doar pentru mine
pentru că,
complicat cum mă știu,
nu-mi ofer adesea
decât o fărâmbă din mine
restul păstrându-l,
egoist,
pentru introspecție
cu frica de a nu fi
descoperit
în toată goliciunea.*

EDEN

*în nopți târzii mă
claustrez în
propriu-mi
Eden unde să nu
m-ajungă nici
zburciumul zilnic
nici absurde
tentații*

*pe neumbrate
cărări mă ascund
de mine și-mi
cânt tăcutele
melopei în
acompaniament
de flori iluzorii
ce cad din
tufișuri pudrate
cu ceață*

*în misterioasa mea
grădină celestă
simt doar
că mi-e dor acut
de părelnice vise iscate
în somnul copacilor tineri
la ceasuri de-amiezi
virtuale*

*când în patria mea
- minunata grădină a
Domnului -
se odihnesc
cei damnați să vegheze.*

VULCANUL LIRIC

*seară de seară
aștept să erupă
în mine vulcanul
liric*

*aștept lava de
epitete
comparații
metafore și alți
tropi care să-mi împodobească
scrisul*

*și substantivele
se fac pietre,
și verbele
sunt forță
și lavă,
și adjectivele
sunt culori nemaivăzute
pe care, explicabil că le aștept,
cu nerăbdare, seară de seară.*

AMURGURI TRANSILVANE

*Amurguri pasc pe dealuri obosite
Când vulturii se-ncaieră-n înalt
Și umplu valea plină de ispite
Topite în structura de bazalt.*

*Coboară ceața-n burguri transilvane
Și plâng oierii-n fluiere doinind
Se-ogoaie forfota dinspre saivane,
Torcând alene vise rând pe rând.*

*Dinspre fânețe se ridică-n slave
Tăceri trezind invidie în cer
Desprinse de pe Mureș și Târnave
În somn molatic se topesc și pier.*

*Poetului îi mai rămâne vreme
Să cearnă-n rime iederă și vin
Să le îmbrace-n straie de poeme
Odăjdii să le-atârne din senin.*

CĂSUȚĂ ÎN CÂMP

*Pe colină-ntr-o căsuță
Locuia, din vremi, măicuță,
Care-acum era bătrână,
Încinsă cu brâu de lână,
Povestind, măcar la creste,
Despre fiul din poveste.
Nu mai știe dac-a fost
Adevăr, cuvânt cu rost,
Sau l-a auzit cândva
Și l-a însușit și ea
Spunându-ți-o ca o plăcă,
Zi de zi tot mai săracă
Identificându-se,
Chiar sacrificându-se,
Așteptând ziua întreagă
Clipa sfântă, clipa dragă,
Doar veni-va trecătorul
Să-și repovestescă dorul
Pentru fiul ei cel dus,
Undeva, către apus,
Dus, cu turma lui pierdută
În imensitatea mută...
Dus cu turma lui departe,
Înspre zi sau înspre noapte...*

ÎMPĂCARE

*dintr-un oarecare motiv
pe care
l-am socotit justificat
am refuzat mult timp
a mai scrie*

*și-au trecut
mai multe zile așa...*

*când am revenit
asupta hotărârii
cuvintele
așezate frumos
în pagima albă
s-au uitat spre mine
cu reproș
ba chiar
mi se părea
că-mi fac gesturi obscene
ocărându-mă
pentru rușinoasa mea faptă*

*mi-am cerut
respectuoase scuze
și le-am promis penitență*

*doar așa ne-am împăcat
îmbrățișându-ne prietenește*

*adevărul este
că îmi era, uneori,
chiar frică de ele.*

PARFUM DE ANEMONE

*Parfum de anemone mi-a-mbrobodit grădina
Și a lăsat-o-n paza unui cuc,
Sugestii suie-n aer îmbălsămând lumina,
Lăsându-mă să cuget nevolnic și năuc.*

*Azi m-aș întoarce-n mine s-adulmec nenăscute,
Atavice porniri înspre înalt,
Dar nimeni nu m-așteaptă în drumuri cunoscute,
Sinistru arde-un sfeșnic pe stânca de bazalt.*

*Pășesc pe-aceleași urme-n tăceri crepusculare,
Parfumul de-anemone mi-e tainicul refren,
Surâd și-mi caut calea în viduri reci, stelare,
Mă-mbăt de frumusețea întâiului îndemn.*

CHEMĂRI

*Răcori îmi cuprind
trupul trudit
chemându-l la odihnă,
la somn sau, poate...
Nu mă- mbie
decât
voluptatea cufundării
în mlaștina fără scăpare
a creației
Oricât ar părea de ciudat
orice nou produs al imaginației
-zis creatoare-
nu e decât
cufundare,
iremediabilă,
în magma vâscoasă
a germinației,
în permanenta dorință
de a pătrunde spre
puritatea, visată
de toți creatorii,
a izvoarelor
desprinse din visul*

*ucigător de frumos
al cuvântului măiestru,
atât de necesar
zidirii.*

VĂI CULCATE

*Culcate sunt, parcă,
și văile
așezate sub drumuri
căutând să le susțină
în marea lor responsabilitate
de a conduce și îndruma
pașii grăbiți
ai celor
ce-și caută urma...
văile ademenesc
asemenea cocotelor
cerându-și tribut
de nesomn...*

AMURGURI

*Amurguri culcate lasciv
peste câmpii transilvane
te-ndeamnă
să te-mbăiezi
despuiat
în dogoarea roșcată
a unui cer, el însuși
lipsit de umbra norilor
plecați,
încărcați pe Carul Mare
la care s-au înhămat
bidivii vântului
lăsând în urmă-le pârjol...
Nimic nu este mai răcoros
ca o astfel de baie fierbinte
când soarele apune
răpus
de oboseala unei zile
lungi
de august.*

Reacții ale criticii literare

„Intarsie pe suflet” cu poetul Petre Curticăpean

Dorin BORDA, foto: Ilarie Gh. OPRIS

Întâmplarea, doar ea, a făcut ca miercuri, 22 ianuarie 2014, să mă aflu în preajma a doi poeți. Mai întâi, într-un scurt răgaz, am contemplat Statuia Prea Sfântului Poet al neamului românesc - Mihai Eminescu - din părculețul situat în fața centrului cultural care-i poartă numele. M-am aflat acolo în așteptarea unui prieten pe care trebuia să-l transport cu automobilul în marele cartier târgumureșean Tudor Vladimirescu. Apoi, în după-amiaza aceleiași zile, m-am înfățișat la Centrul de Dezbateri Socio-Politice și Culturale „Emil Dandea”, la o altă întâlnire cu un alt poet. Contemporan cu noi. Profesorul cu obârșii în satul în care a văzut lumina zilei Gheorghe Șincai, Râciu de Câmpie, Petre Curticăpean își aștepta invitații pentru a-l onora cu prezenta lor la un moment important și din viața, activitatea lui de „meșteșugar” al cuvintelor scrise și tipărite. Iscusit „meșteșugar” de la un volum la altul. Momentul lansării celei de-a 10 cărți de versuri, aceasta purtând sugestivul, inspiratul titlu „Intarsie pe suflet”. Rând pe rând, la întâlnirea cu Petre Curticăpean, cu bucurie s-au prezentat Lazăr Lădariu, scriitor, prieten apropiat al târgumureșeanului, prof. univ. dr. Ioan Nicolaescu, prof. dr. Florin Bengean, Valentin Marica, senior-editor la Studioul de Radio Târgu-Mureș, sighișoreanul Vasile Luca. Doar aceștia dintre cei anunțați au vorbit la momentul lansării cărții de poezie a lui Petre Curticăpean. Dar după ce s-a frământat și a așteptat să treacă sfertul academic (la români), moderatorul lansării de carte, prof. Dimitrie Poptâmaș, gazda evenimentului cultural, cu recunoscutele-i împăcare sufletească, mai cu seamă când se află între prieteni unul și unul (ca să folosesc aceasta sintagmă), și-a formulat ideile cu calm, prezentându-l pe autor și abordând succint tematica volumului supus atenției celor care au venit la momentul poetic. „Pe vechile cărări” cu poetul Petre Curticăpean, cu recunoscutele-i meticulozitate, aplecare către slova scrisă ori tipărită, Lazăr Lădariu a recurs la o introspecție în materia de idei și de cuvinte conținute între coperti de carte. „Avem de a face cu o carte a dispoziției sufletești, cu profunde conotații și cu o limpezime a exprimării. Poetul ne poartă prin acea meditație ancestrală... Îl aștept acolo, la hotarul dominant al poeziei!” Obiectivitate în accentele de critică literară ale scriitorului Lazăr Lădariu, ca de altfel și în cele ale prof. univ. dr. Ioan Nicolaescu, un mare prieten al cărții, și nu numai. Sensibilul căutător de profunzimi literare, de metafore, dr. Valentin Marica a spus printre altele cele reținute de semnatarul acestui reportaj, ca „Despre poezie să vorbim cu împăcare. În lirica lui Petru Curticăpean pribegeste și caută în cuvinte sens. Poezia sa are fluiditate. Lasă poezia în voia ei, dar are experiența scrisului bun și a unui limbaj elevat. E mersul spre luminare, mers pe

care-l caută poetul”. În scris și-au spus ce au avut de spus, la obiect, și la teme de religie, dr. Florin Bengean și Vasile Luca. Dincolo de cuvintele rostite în final de autorul volumului de versuri „Intarsie pe suflet”, conchid prin a zice ca Petre Curticăpean, prin noua sa scriere tipărită, înfrumusețează sufletul. Acesta se bucură parcă și pornește pe drumul luminii. Îl felicit și eu pe prietenul Petre Curticăpean pentru că ne-a bucurat după marea bucurie a omagierii „Luceafărului”, a poetului nepereche.

Cuvântul liber, XXVI, nr: 16, 24 ianuarie 2014, p. 6

Petre Curticăpean: „Intarsie pe suflet”

Lazăr LĂDARIU

„Aș vrea să am o casă pe o coamă-n munte,/Spre ea să am alee de-azalee./Pe cer să-mi semăn câmp de stele multe/Și noapțile-n delir să-mi steie.//Peste cerdac să-mi crească gențiene/Cu-albastrul lor din cer cules sub lună,/Păduri-mesteceni să-mi umbrească gene/Și-n seri târzii să le aud cum sună.//Nescrise doruri să-mi doinească-n pagini/Dospite în genuni umbrite-n ceață,/Liane-șerpi să curgă în imagini/Și să-mi vrăjească zorii-n dimineată.” („Casă în câmp”).

Pornesc tocmai de la aceste versuri de subtilă crescență a sensibilității lirice, pentru a vorbi despre cartea poetului Petre Curticăpean - „Intarsie pe suflet”, carte a dispoziției sufletești ardeleno-veșnicei priviri spre acel liman al liniștii, al regăsirii și al împăcării cu sine, dar și cu locurile care ne-au dat lumii, prin întoarcerea mereu la izvoare.

Obiectivitatea discursului, viziunea asupra poeziei și a sensibilității, redată în imagini caleidoscopice succedându-se cu profunzimi ale trăirii lirice în această fragilitate existențială, sunt redată cu acele conotații profunde ale zbaterilor lăuntrice: „Ciudatele mele/răstigniri/cioplite în corpul/copacilor,/dormitează/în imensitatea parcului,/trimitând spre veșnicie/răsuflareelor/mută și trufașă,/vrând, parcă,/să spună că/nimic nu e veșnic./decât ele” („Veșnicie”); „În spațiile rămase/între amintiri,/îmi pasc turmele/de gânduri,/riduri/pe obrazii înroșiți/ai înserărilor.” („Singurătate”); „Apoi ne vom ascunde-ntre petale/Sau după fulgii de omăt divin,/Ne-om cufunda-ntre stelele din ceruri/Cu care ne vom contopi deplin” („Și ne-om iubi”). Conotațiile profunde, uneori însoțite de o revelație mistică și de sentimentul duratei conferă poeziei acel necesar adaos propriu, ca expresie și comunicant întregitor într-o explozie lirică a realismului dezvăluirii în privirea și admirarea peisajului liric: „În fiecare dimineată/aștept să se întâmple/o minune/una cum nu s-a mai văzut,/care să schimbe/toate obișnuințele/toate frământările diurne/să facă altfel viața,/ceva nemaivăzut” („În dimineată”); „N-aș îndrăzni/să mă urc în spinarea/vulturului ceresc,/dacă n-aș avea,/ori certitudinea/că mă voi putea întoarce,/ori nebunia și inconștiența/poetului/pornit spre aventură” („Hazard”); „Se-ntorc trandafirii/spre

muguri,/lăsând să zburde/amintirile.../Chiar dacă/pe ceru-mi/se-nghesuie norii tomnatici,/semănând vijelii” („Imagini trecute”).

Prin limpezimea exprimării, poetul Petre Curticăpean obține, uneori prin puținătatea cuvintelor, efecte nostalgice întru crearea emoției, raționalul dominant dând potențial sensibilității lirice: „Amurguri pasc pe dealuri obosite,/Când vulturii sencaieră-n înalt/Și umplu vaea plină de ispite,/Topite în structura de bazalt//Coboară ceața-n burguri transilvane//Și plâng oierii-n fluier doinind,/Se-ogoaie forfota dinspre saivane,/Torcând alene vise rând pe rând.//Dinspre fânețe se ridică-n slave/Tăceri trezind invidie în cer,/Desprinse de pe Mureș și Târnave/în somn molatic se topesc și pier.//Poetului îi mai rămâne vreme/Să cearnă-n rime iederă și vin,/Să le îmbrace-n straie de poeme/Odăjdii să le-atârne din senin” („Amurguri transilvane”). După acest poem dedicat meleagurilor transilvane, cu acea funcție purificatoare a poeziei, cu acea inefabilă reușită generatoare de echilibru al trăirii, poetul ne poartă prin acea „meditație” și iluzie „c-am reprodus/cu firave puteri, proiecția/buzelor fierbinți ale verii”, am parcurs calea poetică prin „parfum de anemone”, ca tainic refren, până-n „amurguri culcate lasciv/peste câmpuri transilvane”, care „te-ndeamnă să tembăiezi/despuiat/în dogoarea roșcată/a unui cer”, la „umbra norilor,/încărcați pe Carul Mare/la care s-au înhămat/bidivii vântului.”

Dascăl de meserie, „poet prin vocație”, cum îl prezintă și Geo Raetchi, Petre Curticăpean o dovedește, cu ecou de izbândă, și prin acel crez poetic numit „Sugerare” din cartea lui „Intarsie pe suflet”: „Poezia adevărată/îmi pare/ca o/intarsie pe suflet,/ca o/incizie simbolică/spre adâncimile/insondabile/ale sentimentelor://plutind în derivă,/sugerările/par luminate/de vitralii cerești.”

Cuvântul liber, XXVI, nr. 17, 25 ianuarie 2014, p. 3

Sub corolarul zămislirii de carte

Vasile LUCA

Am avut plăcerea să primesc din mâna autorului volumul de poezie intitulat *Intarsie pe suflet*, al cărui truditore în lumea creației cuvântului ziditor de frumos este poetul târgumureșean Petre Curticăpean, acest făuritor de vers ardelean, ale cărui poeme plămădite adulmecă urme de gânduri alese, impregnate în tușul editării reavăn de carte.

Potrivit destăinuirii poetului, se află la capătul celui de-al zecelea volum, o carte aleasă, dedicată nepoților Sabin, Codin, Alina și Călina, nume zămislite din poveștile bunicilor spuse în prag de-nserare. O dedicație celor ce-i poartă matricea rădăcinilor ancestrale, anume, copiilor, mai apoi, nepoților, cei care i-au înobilat inima prin râsetele lor zglobii.

Poate și de aceea, ca o hăulire peste vremi, cartea cuprinde versul, sculptat în intarsie, o exprimare cursivă în care cuvântul nu ia forme de ermetism, dorințele, sentimentele, trăirile devin nostalgii: „*Alungăm abisuri/amintirile ce dor/Dar sunt atât de dulci/în suavitatea lor*” (Reveniri), pe aceeași dorință sădită spunându-și: „*Aș vrea să am o casă pe-o coamă-n munte/Spre ca să am o alee de-azalee,/Pe cer să-mi semăn câmp de stele multe/Și nopțile-n delir ceresc să-mi steie*” (Casă în câmp). Ca apoi: „*Seară de seară/aștept să erupă/în mine/vulcanul liric/aștept lava/de epitete/comparații/metafore/și alți tropi/care să-mi/împodobască scrisul*” (Vulcanic liric). Un tărâm în care necuprinderea universului își află destăinuirea dorinței de comuniune, a celui ce iubește mai presus de iubire cuvântul. Introspectiv, cât de firesc își descoperă risipirea trecerii: „*Pe vechile cărări/pe care-mi purtam pașii/cu inconștiența vârstei/nu s-a păstrat nici măcar nisipul/pe care-l luam pe tălpi/s-a risipit și el asemenea zilelor/cernute-n clepsidra nevăzută a timpului*” (Clepsidra). Ruga-i dătătoare de liniște într-o credință și spășire: „*În tine, Doamne, cred și-n cruce/Chiar dacă nu mă bat în piept/Să-mi fie scut când mă vor duce/Pe drumul ultim, cel mai drept/O viață ți-am slujit în taină/Iar Tu m-ai privegheat de sus/Fă-mă la fel, să numi plec fruntea/în anii ce-i mai am dedus*” (Rugă). Precum un film derulat secvențial, ni se reliefează spațiile rămase între amintiri, unde îi pasc turmele de gânduri; trăind acut reverberația neantului, simțindu-se un biet ostatic în războiul cumplit în care poezia își cerne aleșii, bucurându-se că a ajuns triumfător printre cei ce-și flutură pana înmuiată în doruri de nemurire, trăind acel sentiment fericit al împlinirii, sentimentul eternității prin slova poemului.

Pasiunea ideatică își are tărâmul visării, un peisaj idilic ce devine liră, adiere de cântec: „*Vom obosi privindu-ne-n în suflet/Prin ceața despuiată din vâlcea/Strivindu-ne-n îmbrățișări proscrise/Adânci ca ochii tăi de peruzea*” (Și ne-om iubi), versuri de o înălțătoare vibrație: „*Lasă-mă să calc pe urmele pașilor tăi/și să-ți simt adierea de fluture/abia ieșit din rouă/să-ți admir zborul/și bucuria de a te opri/pe cele mai frumoase flori/pentru a te adăpa cu nectarul sfânt*” (Dorință). În toată plinătatea și altruismul bunătății sale, simte nevoia de apropiere, de comunicare, într-o lume tot mai neprietenosă: „*Visez să întâlnesc pe acei oameni/adevărați/cărorora să le spăl picioarele/cu gândurile mele/cele mai curate/mulțumindu-le/pentru că există/și pentru că i-am întâlnit*” (Vise). Îl roagă pe Cel din Ceruri să-l ajute să poată vedea ce alții nu pot preferând să-și ascundă și cenzureze toate dorințele, având senzația că dacă s-ar expune în fața oamenilor s-ar simți stânjenit „*Constat cu surprindere/că mulți dintre cei/pe care-i consideram/apropiați/sunt atât de departe/încât abia îi zăresc*” (Perspective). Poetul trăiește pe un tărâm al visării în care: „*Se-ntorc trandafirii/spre muguri/lăsând să zburde/amintirile.../Chiar dacă pe ceru-mi se-nghesuie/norii tomnateci/semănând vijelii/Nimeni nu-mi poate/opri/imagini trecute/să mă*

ispitească/Locuiesc pe/același atol/al meu/împrejmuț/de ape senine” (Imagini trecute). Este multă trăire în slova poemelor, devenind pildă morală de îndreptare și bun-simț, depășind, pe alocuri, canoanele versului, și împăciuitor cu cei din juru-i, își îndreaptă ruga spre Tatăl ceresc: „*Mai lasă-mi, Doamne,/vie/imaginația/să pot vedea/ceea ce alții/nu pot*” (Imaginația).

Cartea emană emoție, străluciri translucide, redându-ne tărâmul poetului încărcat de lumina și umbrele frământărilor; Căutărilor, înțelesurilor, lăsându-ne să-i vedem zbaterea, zbulcirea trăirilor, regăsind crâmpie de vers dătător de uimire și plinătate, în care poezia adevărată îi pare poetului „intarsie pe suflet”, incizie simbolică întru adâncimile insondabile ale sentimentelor luminate de vitraliile necuprinderilor.

Cuvântul liber, XXVI, nr. 26, 7 februarie 2014, p. 6

Petre Curticăpean: „Intarsie pe suflet”

Prof. univ. dr. Ioan NICOLAESCU

Sunt onorat să fiu prezent aici, alături de elita scriitorilor și criticilor literari târgumureșeni de renume națională, pentru a face o incursiune în cel de al 10-lea volum de poezie al prof. Petre Curticăpean: „Intarsie pe suflet”. Excelenta prefată a distinsei doamne Mariana Cristescu redă etimologia multiplă a intarsiei și corelarea ei pe plan spiritual, iar parcurgerea evolutivă e impecabilă.

Această intarsie pe suflet este denumită de Petre Curticăpean „ca o incizie simbolică spre adâncimile infondabile ale sentimentelor”, adică, zicem noi, printr-o chirurgie plastică și reparatorie prin poezie. Acest nou volum de versuri al lui Petre Curticăpean dovedește, dacă mai era cazul, că avem de-a face cu un stilist extrem de apreciat, care „așteapta seară de seară să erupă în el *vulcanul liric*, așteaptă lava de epitete, comparații, metafore și alți tropi care să-i impodobească scrisul”, reușind o poezie elevată, subtilă și de impact.

Poezia e viața lui Petre Curticăpean, așa cum reiese din sentimentul revenirii la masa de scris: „M-am bucurat ca un copil,/azi dimineață/când am simțit iar/inspirația divină/aducându-mi/minunata lume a poeziei, parcă am regăsit drumul/spre un izvor fermecat/care îmi dispăruse/pentru o vreme/din cale/și pe care îl visam/în atâtea nopți treze eram un copil/ce-și regăsise/jucăria iubită.” „Căutarea zadarnică” de a-și regăsi copilăria „M-as întoarce spre satul lăsat,” sau „Riscul de a nu putea ajunge pe piscuri”, sunt regrete nostalgice ale autorului cu o concluzie extrem de stimulativă: „Ce minunată e această luptă cu tine/Te simți/un mic Sisif/în interminabila căutare/a frumosului/ascuns în lucruri/banale.”

Scriitor de-acum consacrat, profesorul Petre Curticăpean, fire sentimentală și cu un stil literar elevat, este extrem de accesibil lecturii, plăcut în exprimări și prolific în creație. Îl felicit din suflet pentru realizările literare și-l așteptăm cu noi contribuții la lirica românească.

Cuvântul liber, XXVI, nr. 30, 13 februarie 2014, p. 7

Un onorabil poet, un mare OM...

*Senator dr. Marius PAȘCAN,
vicepreședintele Comisiei pentru Cultură și Media din Senatul României*

Permiteți-mi să-mi exprim admirația și să mă declar onorat pentru invitația de a participa la acest eveniment literar. Motive obiective mă determină, din păcate, să nu pot lua parte la acest regal poetic, motiv pentru care consider nimerit să exprim, indirect, următoarele gânduri.

Consider că asistăm nu doar la o lansare de carte, ci la mai mult decât atât. Susțin aceasta întrucât venerabilul profesor Petre Curticăpean nu conține să ne uluiască, prin vitalitate, luciditate, moralitate, un remarcabil simț estetic și mai ales un ilustru și contaminant spirit de luptător. Este un exemplu de asumare pleneră a existenței, un model virtuos care poate fi considerat pentru oricine absolut terapeutic.

Ei bine, un dascăl emerit, un om de onoare a găsit refugiul în panaceul original al creației poetice, după o viață de muncă și trudă. S-a refugiat în poezie în pragul pensionării și este moneda sa de trecere către eternitatea inexorabilă nouă tuturor, îmi plac luptătorii, cei care nu abdică vreodată în fața finitudinii existențiale, cei care găsesc resurse pentru a se redescoperi, indiferent de avatarurile sau metamorfozele anotimpurilor sau ale vârstei. Domnul Petre Curticăpean trebuie așezat într-o panoplie a pildei asupra virtuții, curajului, onoarei, a datoriei profesionale duse cu bună credință până la capăt.

Pentru mine, titlul celei mai recente cărți ale sale – „Intarsie pe suflet” – reprezintă o metaforă inspirată, pleneră. Sigur, tehnic, putem explica, putem evidenția ce reprezintă procedeul intarsiei. Însă, cred că tehnicul pălește prin inferioritate în fața metaforei. Autorul își decupează cu acribie sentimente, stări meditative, revelații sufletești fundamentale pe care le asamblează între copertile vieții, ale cotidianului devenit creație și carte.

Pornind de la o pudibonderie, mai mult precaută, mai mult sfioasă și poate dintr-un exces de modestie specifică filonului autentic ardelenesc, autorul ne arată în „Dorințe ascunse”: „nu-mi place/să mă expun/nici privind împlinirile/și nici dorințele/.../dacă aş face-o/aş avea senzația/că mă expun gol/în fața oamenilorlor, tocmai pentru a evita/o astfel de senzație,/prefer să-mi cenzurez/toate dorințele/și să le ascund/chiar și de mine”.

Iar apoi urmează sarabanda unor descătușări poetice intime, profunde, personale și adeseori sublime, debordante. Iată, spre exemplu, „Și ne-om iubi”: „Și ne-om iubi topindu-ne-n amurguri,/Vom săruta întâii zori roșcați,/Privind eternitatea cum se scurge/în brazi suiți pe creste, în Carpați./Vom obosi privindu-ne în suflet/Prin ceața despuiată din vâlcea./Strivindu-ne-n îmbrățișări proscrise,/Adânci ca ochii tăi de peruzea./Apoi ne vom ascunde-ntre petale/Sau după fulgii de omăt divin/Ne-om cufunda-ntre stelele din ceruri/Cu care ne vom contopi deplin.” Superb!

Sigur, e rostul criticilor să decrpiteze esența și valoarea literară, valențele subsumate perenității oricăror mesaje poetice. Cei mai mulți poeți nu se raportează însă unor mize axiologice, nu subscriu competițiilor creative, nu rezonează evaluărilor criticiste și nu fac nici un pact cu posteritatea. Au alte priorități privind competiția personală cu sinele și (ne)limitele autodefinirii prin raportare la propria oglindă și cu trimitere la toți ceilalți.

De aceea, mă rezum să mai redau încă un poem al autorului pe care îl consider o veritabilă „ars poetica”. Se intitulează „Hârciog”: „Mă simt ca un hârciog/cu genele lipite/scormonind fără răgaz/spre ceva/ascuns pentru toți/descoperit doar de mine/pentru fericirea/și liniștea mea/visez/la clipa/când galeriile mele/vor străpunge/adâncurile întunericului/acoperindu-mă/de lumină/aceasta/mă mai ține treaz/iar visul meu/devine viață.”

În final, țin să vă împărtășesc câteva considerații personale în privința creației, a literaturii și a poeziei de azi, în mod special. Asistăm pe zi ce trece la o rapidă metamorfozare a publicului. Pe lângă diluarea interesului pentru lectură, în general, constatăm că publicul cititor devine tot mai selectiv, aproape impredictibil și putem vorbi, indubitabil, de categorii tot mai avizate de cititori și gusturi. Acestea țin tot mai puțin cont de viziunile critice avizate ale unor experți în domeniu și preferă, în temeiul propriilor tipare valorice și de gust, să-și stabilească, independent, ierarhii selective. Rămâne de tranșat opțional pentru un creator dacă se va cantona inflexibil conceptului de „artă pentru artă”, insensibil la populism și vulg, sau va abdica din rațiuni ce țin de public și audiență de la rigorile estetic valorice, pentru a se adapta așteptărilor unei piețe tot mai eterogene, bulversante și diverse. Cu alte cuvinte, rămâi cu orice preț pe soclu încercând să immortalizezi propria statuie, ori, asemenea trubadurilor din vremuri trecute, cobori în plebe, precum menestrelul în piața publică, căutând atenția sau adulația unei audiențe, câștigând mulțimea, chiar cultivându-ți un public...

A fost doar o paranteză. În ce-l privește pe dl prof. Petre Curticăpean, într-o viață de om a avut multă vreme de piețe publice iar audiența sa și-a câștigat-o, înainte de toate, în rândul zecilor de generații de elevi pe care le-a îndrumat și slujit ca dascăl întru literatură. În ce mă privește, personal m-a cucerit prin inspirația și franchețea versurilor sale. Îi doresc să fie binecuvântat cu multă sănătate și putere de creație și de acum înainte

*Felicitări confraterne, onorabile poet și OM!
Cuvântul liber, XXVI, nr. 46, 7 martie 2014, p. 6*

NOTE DE DRUM

Grafică de Mihai Pânzaru-Pim

Prietenului și cărturarului Petre Curticăpean, cu dragoste prietenească!

Fără a fi una de excepție, promoția anului 1965 își are un loc bine meritat în analele Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. Din rândul ei au ieșit profesori de mare rezonanță în învățământul liceal și universitar, scriitori de mai mare sau mai mică valoare, oameni de adevărată cultură dar, mai ales caractere.

Puțini au fost cei care s-au afirmat în presa literară în anii studenției. Poate și din cauza timidității fiilor de oameni simpli trimiși la învățătură de părinți pentru a-și face o carieră mai bună decât a lor și nu pentru a-și făuri un viitor atât de nesigur, în literatură.

Dintre cei care au riscat publicând amintesc pe Nicolae Stoie, Titu Popescu, Teodor Crișan, Ion Buzăși, Viorel Horj și Mircea Vaida, singurul căruia îi apăruse în 1963 volumul „Cenușa verde”.

Cu siguranță mulți scriau dar nu aveau îndrăzneala să publice. Dorința se menținea însă trează în sufletele lor, dovadă că ulterior, după ce își consolidaseră oarecum o carieră, au început să se afirme și în literatură. Este și cazul colegului și prietenului meu din anii studenției, Petru Curticăpean, profesor de elită, director ani îndelungați la un important liceu târgumureșean, autor a mai multor volume de poezie dar și a unor studii de istorie literară bine primite atât de specialiști cât și de publicul larg.

Răsfoindu-i volumul „Vâltoarele limbii” am redescoperit fiorul ușor nostalgic, metafizic, al poeziilor din ultimele volume ce exprimă regretul neîmplinirii omului ajuns la vârsta senectuții, care mai are atâtea de spus dar timpul îi este potrivit: „Iacom/înfulec dimineți și amurguri/adăugând urmele altora/cu voluptate/abia/târziu îmi dau seama că graba/mea nu folosește nimănui și cu atât mai puțin/mie/care iată/am îmbătrânit aproape/fără să iau seama/ce păcat!”

Mi-l amintesc pe Petrică din anii studenției noastre. Era un tânăr vânjos, mai degrabă scund decât înalt, cu un păr bogat și cârlionțat și cu o vorbă cumpătată și domoală cum îi stă bine unui ardelean. Lua foarte în serios studiile, nu lipsea de la cursuri și seminarii și de aceea obținea note mari la examene. Sociabil și plăcut între colegi, destindea atmosfera prin simpla-i prezență și făcea haz de necaz când, adesea, cu ochii cârpiți de somn – cursurile începeau la ora 7.30 dimineața – străbăteau în fugă drumul dintre căminul „Avram Iancu” și Facultatea de filologie neglijând stopurile și ignorând fluierăturile milițienilor.

Nu ne-am mai văzut de mult timp, deși am mai vorbit la telefon și ne știam preocupările. Abia în vara anului 2015, la aniversarea a 50 de ani de la terminarea facultății, am restabilit și vizual legătura. Am întâlnit același om așezat întru ale sale dar ai cărui ochi, încadrați de rama groasă a ochelarilor de acum, păstrau încă ghidușia șagalică a unei tinereți neatinse de vreme.

Mă bucură inițiativa celor care s-au gândit să-i onoreze activitatea dedicându-i un volum omagial de care, din păcate, n-au beneficiat alți doi colegi de facultate, Mihai Sin și Silvia Urdea, trăitori și ei o parte din viață în acest minunat oraș transilvănean.

La împlinirea a 75 de ani de viață mă alătur și eu celor care-i spun: La mulți ani, domnule profesor și Dumnezeu să vă dea sănătate și putere de muncă pentru a vă definitiva opera!

Ioan TODOR

Câmpie, dorurile tale...

O expresie populară, înțeleaptă, spune că trebuie să mănânci un car de sare alături de un om ca să-l cunoști bine. Nu știi cât adevăr conțin aceste cuvinte dar un lucru e sigur; oamenii se lasă greu descoperiți intelectual, moral și chiar profesional. În lungile nopți, adăpostiți fiind de umbra versului ori de curgerea molcomă a cântecului, gândurile se întretaie, impresiile se formează.

Târziu în noapte printre versuri recitate de poetul nostru drag, veneau îndemnurile: — De ce să nu reciți propriile versuri? Și așa a apărut prima carte cu miros de Vale, de Podireu, de Continit, Ciurgău, locuri dragi care rămân pe retină, iar sfințite în vers rămân nemuritoare.

Dacă citim cu atenție versuri inspirate din mediul copilăriei regăsim unelte cu coada de lemn folosite, nu cu mare plăcere; e; vorba de coasă, sapă, greblă, ș.a primele încercări de maturizare de opțiune și de viziune, primul contact cu țărâna, cu obiceiurile și tradițiile câmpiei.

Orașul, în fierberea lui umană îi dezrădăcește pe mulți, uitând chiar și de bunici și părinți. Aici dorul dă în clocot și distanțele se micșorează, chiar dacă rudele se răresc, preocupările zilnice ne împiedică la vizite dese precum altădată. De aici, din câmpie vine mirosul de pâine coaptă și holdă netedă ca masa.

De ce nu s-a întâmplat mai demult? Explicația e la îndemână. Sunt lucruri de care ești mândru doar dacă le faci la timpul lor. Eminentul profesor de Limba Română și priceputul manager școlar nu putea face atâtea lucruri temeinice în același timp, iar mirosul de poezie al câmpiei persista, îl chema la scris. Doar binevenita pensionare putea întregi dorința din tinerețe ori din preajma maturității.

Așa ne explicăm șuvoiul minunat, cu stropi de inteligență și trăire inundând poate un proiect nespun, dar bine conturat în interiorul poetului.

E minunat să stai ore, zile ori clipe, în apropierea unui om care a știut să îmbine profesiunea cu utilul și frumosul, dar și prietenia cu altruismul, într-o viață plină de hățișuri și încercări, plină de speranțe dar și de mari dezamăgiri.

Viață lungă, vers parfumat de holdele și iarba câmpiei, prietene drag, Petre Curticăpean.

Ioan SĂCĂREA

Piatra

Aș putea scrie zeci, poate chiar sute de pagini gândindu-mă la bunicul meu, Petre Curticăpean, un om cât o bibliotecă! Am găsit, însă, de cuviință să-i scriu un poem. Mulțumesc bunicule. Ai ridicat ștacheta sus!

*Muntele-n piatră se face
Ce-i făcut se și desface
Piatra-n munte nu se-ntoarce.
Ci se duce-n jos pe râu
Simte viața în desfrâu
Și plutește peste zări
De ajunge până-n mare
Și dispăre-n depărtări.
Pe unde-a fost și ce-a văzut?
Ce-a auzit și ce-a făcut?
Piatra are de spus multe
Dacă are cin' să-asculte!
Când se umflă, când lucește
Când pe maluri zăbovește
Piatra se tot șlefuieste.
„Iar la pensie răbufnește
Pe hârtii de sus din munte
Fiindcă are cin' s-o asculte!”*

*Piatra are de spus multe
Dacă are cin' să-asculte!*

Călina Maria CURTICĂPEAN

Petre Curticăpean sau fascinația lirică a cuvântului

Petre Curticăpean își are obârșia din miezul Câmpiei Transilvane. Locul nașterii sale este Râciu, situat pe valea Comlodului, acolo unde a văzut lumina zilei și inegalabilul Gheorghe Șincai, personalitate de primă dimensiune a luminismului românesc. Nu mă îndoiesc că el ar fi putut însemna în anii formării intelectuale, un model, un simbol, o aspirație peste veacuri. A optat pentru profesiunea de pedagog – profesor de limba și literatura română, fiind tributar Universității clujene, și a eminentilor săi profesori, între care îi amintesc pe Mircea Zăciu, Iosif Pervain, Ion Vlad, D.D. Drașoveanu, Mircea Zdrenghea și Ion Șeulean. Printre colegii de studenție i-a avut pe Mircea Vaida, Mircea Stanciu, Mihai Sin, Ion Noja, Nicolae Stoie și Nicolae Lazăr, personalități consacrate ale scrisului. Bună parte a carierei sale didactice o desfășoară la Liceul Industrial din Târgu-Mureș, unde o lungă perioadă de timp va fi director. Nu întâmplător acesta, la propunerea sa, își va desemna ca denumire și patron spiritual pe Gheorghe Șincai. Este cunoscut efortul său pentru ridicarea unui bust ca simbol al aspirațiilor elevilor acestui așezământ formativ-educativ. Bustul lui Gheorghe Șincai era opera eruditului om al Câmpiei, sculptorul și scriitorul - Ion Vlasiu (sculptură, din păcate, dispărută).

Cu toate că suntem tributari aceluiași spațiu transilvan, nu îmi amintesc ca elevul, studentul sau profesorul să fi cochetat vreodată cu poezia. În viață am avut drumuri diferite. În schimb, acest lucru nu este exclus, deoarece așa cum spune cântecul, „*Că nu e om să nu fi scris o poezie, Măcar odată, doar odată în viața sa*” (Aurel Felea), apoi că, „*românul s-a născut poet*” (Vasile Alecsandri) ori îndemnul lui Heliade-Rădulescu care ne încuraja prin cuvintele sale, „*Scrieți, băieți, orice numai scrieți!*”, erau tentații greu de ocolit în devenirea sa. Avem totuși mărturii că între colegi era poreclit „catren” deoarece scria versuri.

Surpriza lui Petre Curticăpean s-a produs. Când? După retragerea din activitatea profesională. Mi se pare firesc. Toți ne facem planuri cu ocuparea timpului după ce ne pensionăm. Prima preocupare ar fi aceea de a sta cât mai aproape de nepoți. Cu toate acestea, din timp ne preconizăm o activitate care într-o formă sau alta să o continue pe cea profesională sau înrudită cu ea. Într-o nouă etapă fundamentată pe formația sa intelectuală a evoluat forma ludică a versului în cuvinte lirice. Sugestiv primul volum a fost intitulat *Arome târzii* (2004, ediția a II-a – 2008) iar următorul *Miresme târzii* (2006), două volume bine primite de publicul cititor și mai ales de exegeții poemelor sale.

Acestora s-au succedat la scurte perioade de timp volumele, *Coloanele câmpiei și Văltorile limbii* (2007), *Penumbră de poteci* – distihuri – și *La poarta dinspre Soare-apune* (2010), *Mofete de foc, Ofrandă, Intarsie pe suflet* (2012), volumul *Povești cu tâlc*, prelucrări în versuri pentru copii după C. Andersen, I. Slavici și C. Rădulescu-Codin, precum și un basm original.

Poetul se redescoperă în mânăuirea artei cuvântului și meșteșugirea versului. Spune Petre Curticăpean că, „*Am descoperit cu uimire/pe pietrele temeliei niște rune ciudate, cărora, în nopți de nesomn am căutat/cuvinte/ce veneau de le sine/ba chiar se înghesuiau/să-și caute loc/în pagină*” (Închinare). Întrebat cu ce se ocupă poetul, acesta răspunde: „... *alerg/de mine/ascunzându-mă îndărătul cuvintelor/?/care ce-i drept mă ascultă/așezându-se/docile/în forme care o vreau. Știu bine/că mă sacrific/și eu/pentru ele/ducându-le zilnic, în pajiștile măiestre/să se înfrupte/cu tâlcuri*” (Ocupație). În poemul *Rugă*, își dorește ca versul său „*să zburde/asemenea mânjilor/neînșeuai*” (Rugă). În alt poem, ne mărturisește că, „*un ucenic cuvinte mă strecor/prin limba sfântă ca să dibui urma/cuvântului cu rostul lui sonor/ca un păstor ce-n fluier plânge turma*” (Risc asumat). Cultura livrescă a poetului adesea este mijloc de inspirație, considerând că și-a adunat „*destul material pentru/a-mi ridica un adevărat templu -/pietre prețioase, lianți, coloranți/cules din felurite cărți/studiate o viață./Nimic nu poate fi mai trainic/sau mai efemer decât cuvântul.../totuși din tot ce-am adunat/cred că poate ieși ceva bun*” (Templu).

Poeemele din ciclul *Coloanele câmpiei*, aduc un elogiu satului, limbii române, cuvintelor și oamenilor locului: „*Coloanele câmpiei/sunt oamenii/porniți/la crăpatul de zi/să-și lucreze pământul/veșnic însetat/veșnic uscat de vânturi*” (Coloanele câmpiei). Când este vorba de locurile natale poetul se așează cu emoție la masa de scris, deoarece spune el, „... *n-am să pot/acoperi cu cuvinte,/și mai ales cu acelea/care să mă reprezinte*” (Cosaș de cuvinte).

Aplecându-ne asupra poemelor lui Petre Curticăpean nu putem să nu observăm lupta sa cu sensul cuvintelor în versurile: „*Și tot așa stau la cuvinte strajă,/Le lustruiesc./Acesta mi-e destinul... Un legământ, e orice stat la masă/Cu tine măriia sa cuvântul,/Dar de greșești de tine cui îi pasă/Când tot ce faci e mai fugar ca vântul*” (Poezia).

Sunt numai câteva exemple care definesc poemele lui Petre Curticăpean. Întreaga sa operă poetică ne sugerează convingerea că ne aflăm în fața unui poet consacrat, un versat mânăuitor al cuvântului, desemnându-i în versuri expresivitate și valoare artistică.

Cu două excepții, volumele de versuri ale lui Petre Curticăpean au văzut lumina tiparului la apreciată Editură Nico din Târgu-Mureș, condusă de scriitorul Nicolae Băciuț, primul lector și susținător al scrierilor sale. Cu o excepție, cărțile au fost lansate la Centrul de Dezbateri Socio-Politice și Culturale „Emil Aurel Dandea” din Târgu-Mureș, precum și în alte localități ale județului. Cuvinte de apreciere au rostit așa cum era firesc, editorul de carte Nicolae Băciuț, Lazăr Lădariu, Valentin Marica, Eugeniu Nistor, Mariana Cristescu. De asemenea au consemnat aparițiile lor, Al. Cistelean, T.A. Enăchescu, Ileana Sandu, Adrian Păunescu, Geo Raetchi și alții.

În încheierea acestor rânduri, îmi exprim încrederea precum că, versurile lui Petre Curticăpean sunt demne de luat în seamă atunci când se fac referiri la lirica românească contemporană.

Dimitrie POPTĂMAȘ

Poveste

Dacă aş fi Petre Curticapean, aş fi fără îndoială profesor de Limba şi literatura română. Prin vremuri aş mai fi şi inspector şcolar, director de liceu şi aş mai fi prieten cu mine, fiind un poet de o sensibilitate deosebită, cu vocea îmălinită de noime şi de răsfăţul cuvântului scris şi binecuvântat al limbii române.

Dacă aş fi Petre Curticăpean în poezia mureşeană, aş fi doar Petre Curticăpean. Nimic mai puţin!

Şi aş mai fi prieten cu Mircea Duca.

Asta ca să se ştie!

Mircea DUCA

Clepsidra

Petre Curticapean?

Un senior al poeziei mureşene.

Profesor, director, inspector şcolar, un om al şcolii şi al educaţiei.

Poet de-a binelea, întreg şi suficient pentru toti cei din jur.

Noi nu putem decât să aşteptăm cu sufletul la gură întâlnirile cu miez de şoaptă şi de taină. Elegiac uneori dar frumos ca trecerea vârstelor.

A vremurilor peste noi. Prieten adevărat. Un senior al poeziei mureşene.

Alexandru KOCSIS

Aspecte de la lansările volumelor

Aspect de la lansarea volumului „Miresme târzii”. În imagine de la stânga spre dreapta: Iulius Moldovan, Valentin Marica, Lazăr Lădariu, Marcel Lușe, Petre Curticăpean

Dintre articipanți la lansarea volumului „Miresme târzii”

*Aspect de la lansarea volumului „La poarta dinspre soare-apune”.
În imagine de la stânga spre dreapta: Familia Săcărea Ioan, Dimitrie Poptămaș,
Petre Curticăpean, Valentin Marica, și Lazăr Lădariu*

*Aspect de la lansarea volumului „Penumbra de poteci”.
În imagine de la stânga spre dreapta: Familia Moldovan Nicolae, Lazăr Lădariu
și Petre Curticăpean*

Cuprins

Prefață	5
VOLUME DE POEME PUBLICATE ÎNTRE 2004–2016.....	9
Arome târzii	11
Lansarea cărții	11
Aprecieri critice apărute în volum.....	12
Poezii din volum.....	13
POEZIA	13
ÎN SURDINĂ.....	14
SENS	14
CORCODUȘUL.....	15
RUGĂ I.....	15
RUGĂ II.....	16
DOR DE DUCĂ.....	16
RĂNI.....	17
STRANIU	18
ÎNTREBĂRI	18
POEZIA	19
CURRICULUM	20
SALCĂMUL.....	21
LAPTELE	21
PLOUĂ LA MEȘTERA	22
MUNTELE.....	23
NU ȘTIU	24
ACASĂ	25
Reacții ale criticii literare	26
Miresme târzii	29
Lansarea cărții	29
Cuvânt înainte	29
Aprecieri critice apărute în volum.....	30
Poezii din volum.....	31
INCHINARE.....	31
MĂ-NCERC TĂLMĂCIND VISE.....	32

SATU-I DUS.....	33
MENIRE	35
PORUMBUL	36
DORINȚĂ.....	38
BALADĂ CAVALEREASCĂ	38
AȘ VREA.....	39
PINII DIN ROMA	39
ÎNSERARE	40
RONDEL	41
STATORNICIE	43
ÎNCHINARE.....	43
LA MINE	44
CINE	45
ALMA MATER.....	45
PLATĂ.....	46
Reacții ale criticii literare	47
Coloanele câmpiei.....	53
Lansarea cărții	53
Elogiul câmpiei	54
Poezii din volum.....	55
COLOANELE CÂMPIEI	55
PEȚIT TÂRZIU	56
BRĂU	58
FÂNTÂNI.....	59
PODOABE.....	60
CINĂ.....	61
CATALIGELE.....	61
POTECA	63
CALM	63
PĂSTOR	64
CRAI NOU	65
HIMERĂ.....	65
EFORT.....	66
LA CAPĂTUL NOPTII.....	66
STEJAR	67
TOAMNA.....	68
NĂVALNICE GÂNDIRI	69
ILUZIE.....	70
Reacții ale criticii literare	71
<i>Extas</i> din emisiunea de actualitate culturală „ <i>Vitralii</i> ”	72
Văltorile limbii.....	75

Lansarea cărții	75
În văltoarele poeziei.....	75
Aprecieri critice apărute în volum.....	77
Poezii din volum.....	79
VÂLTORILE LIMBII.....	79
PESCAR.....	79
PATRIE.....	80
MEȘTERUL MANOLE	81
ROST	81
TEMPLU.....	82
LITURGICE VISE.....	83
LUNATICE DRUMURI.....	83
FERESTRE DESCHISE	84
CAVALER.....	84
NUFERI	85
LEAPĂDĂ-MĂ, MAMĂ	85
AREAL CĂUTAT ÎN SPIC.....	86
TĂCUTELE SEVE	86
RĂMÂN.....	87
PESEMNE	88
CÂNTEC.....	88
ALELUIA	89
FĂRĂ SFÂRȘIT	89
OROLOGIU INVERS	90
EFORT	90
Reacții ale criticii literare	91
Penumbra de poteci	95
Lansarea cărții	95
Cuvânt înainte	96
Poezii din volum.....	97
Reacții ale criticii literare	109
La poarta dinspre soare-apune	111
Lansarea cărții	111
Poezii din volum.....	113
RĂNI NEDURUTE	113
ÎN TABĂRA UITATĂ DE SCULPTURĂ.....	114
NICIODATĂ	114
MIROASE A CER	115

DIMINEAȚA LA MEȘTERA	116
NEVREDNIC AȘ FI	116
POȚI FERECATE	117
SPRE STEAUA TA	117
RUGĂ	118
RISC ASUMAT	119
POATE??	119
DESTIN	120
TÂNJESC.....	120
ILUZIE.....	121
DOR	122
SCRISORI.....	122
CLIPA NUNTIRII	123
MAI NAȘTE-MĂ O DATĂ	124
MĂ LEAGĂN.....	124
FANTOME DE NINSORI.....	125
Reacții ale criticii literare	126
Povești cu tâlc	129
Lansarea cărții	129
Povești din volum.....	130
PRIVIGHETOAREA.....	130
PEȘTELE DE BRAZDĂ	136
LUPUL VĂRGAT	140
Reacții ale criticii literare	149
Mofete de foc	155
Lansări de cărți.....	155
Cuvânt înainte	155
Poezii din volum.....	156
MOFETE DE FOC.....	156
SLUJIREA CUVÂNTULUI.....	158
SEMEȚ.....	159
SOARTĂ.....	160
TARANTELA.....	162
MIGRENĂ	162
LACRIMA	164
ZEIȚĂ	164
ODIHNĂ.....	165
UIMIRE	165
DESTIN ASUMAT.....	166
MI-E FRICĂ	168

GRI.....	168
MEȘTER.....	170
NE-AM ÎNTÂLNIT	172
WISE ÎN CUI ALBASTRU	172
BALAUURUL.....	173
CERNEALA	173
CĂDERE.....	174
MĂRTURISIRE.....	174
Reacții ale criticii literare	176
Petre Curticăpean și „bijuteriile veșniciei”	176
Petre Curticăpean „Mofete de foc”	177
Petre Curticăpean, „Mofete de foc”	179
Ofranda.....	181
Lansarea cărții	181
Prefața	182
Poezii din volum.....	183
PSALM	183
IMN	183
ÎNCHINARE.....	184
SCRISOARE LA POST RESTANT.....	187
AȘTEAPTĂ-MĂ LA POARTA POEZIEI	189
PE ÎNSERAT	190
CONVINGERI.....	191
RONDEL CRUCIAT	191
ÎN LAN	192
DOMN	192
DUHUL LUI IANCU	193
LA PRUT	193
RECITIND ILIADA	195
A INFLORIT MAGNOLIA LA TÂRGU-MUREȘ.....	196
ELEGIE DE CIREȘE AMARE	197
TOAMNĂ. LA COVASNA.....	199
POEZIA	200
POEZIA-VIS.....	201
Reacții ale criticii literare	203
Intarsie pe suflet.....	209
Lansarea cărții	209
Aprecieri critice apărute în volum și coperta IV	213
Poezii din volum.....	214

POEZIA	214
CASĂ ÎN CÂMP	214
DOR	216
RUGĂ	216
ÎNSERARE	217
LITERE	218
IZVORUL	219
IMAGINAȚIA	219
ÎN DIMINEAȚĂ	220
LA CAPĂTUL DRUMULUI	220
EDEN	221
VULCANUL LIRIC	222
AMURGURI TRANSILVANE	222
CĂSUȚĂ ÎN CÂMP	223
ÎMPĂCARE	224
PARFUM DE ANEMONE	225
CHEMĂRI	225
VĂI CULCATE	226
AMURGURI	226
Reacții ale criticii literare	227
NOTE DE DRUM	235
Prietenului și cărturarului Petre Curticăpean, cu dragoste prietenească!	238
Câmpie, dorurile tale	239
Piatra	240
Petre Curticăpean sau fascinația lirică a cuvântului	241
Poveste	243
Clepsidra	243
Aspecte de la lansările volumelor	245
Cuprins	247

